

การศึกษา เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างการใช้
บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนแบบปกติ เรื่องเหตุการณ์สำคัญตั้งแต่
พ.ศ. ๒๔๑๑ - พ.ศ. ๒๔๖๘ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถนนวิภาวดี ๔๖ พระโขนง กรุงเทพมหานคร โทร ๓๘๒๑๕๗๘, ๓๘๑๕๐๘๐

ปริญญานิพนธ์

ของ

อุกร รัตนสุริ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๒๐

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

.....ประธาน
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สีนศิริ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมศักดิ์ แสนสุข ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ และ
ตรวจแก้ไขจนปริิญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ สมสร
วงศ์อ่อน ที่กรุณาแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิจัยครั้งนี้

อุกร วัฒนศิริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	2
	สมมุติฐานของการศึกษา.....	5
	ความสำคัญของการศึกษา.....	5
	ขอบเขตของการศึกษา.....	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3	วิธีดำเนินการ.....	19
	การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป.....	19
	การสร้างแบบทดสอบ.....	20
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	21
	การดำเนินการทดลอง.....	21
	การจัดกระทำกับข้อมูล.....	24
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการค้นคว้า.....	27
	เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบความรู้พื้นฐาน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	27
	เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง.....	29
	เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม.....	30

บทที่	หน้า
เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์หลัง การเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	31
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	32
สรุปผลการศึกษา.....	32
อภิปรายผล.....	33
ข้อเสนอแนะ.....	35
บรรณานุกรม.....	38
ภาคผนวก.....	43
ภาคผนวก ก การวิเคราะห์ข้อมูล.....	(1)
ภาคผนวก ข บทเรียนสำเร็จรูป.....	(9)
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	(127)
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ภารกิจ.....	(140)

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	22
2. ความแตกต่างของคะแนนความรู้พื้นฐานระหว่างนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	28
3 ความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังการ เรียนของกลุ่มทดลอง.....	29
4 ความแตกต่างของคะแนนจากการ ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังการ เรียนของกลุ่มควบคุม.....	30
5 ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่าง กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	31

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย ในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว คนไทยจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนั้น ๆ การศึกษาช่วยให้คนมีสติปัญญา สามารถคิดอ่านอย่าง มีเหตุผล ตัดสินใจถูกต้อง เป็นคนชวนชวหาความรู้และประสบการณ์อันเป็น ประโยชน์ สามารถปรับตัวให้เหมาะกับสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้ (ธารง บัวศรี, 2516 : 104)

ในภาวะที่ประเทศต้องการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ ได้บุคคลที่มีประสิทธิภาพไปช่วยพัฒนาประเทศนั้น การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็ว เป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มของประชากรในประเทศไทยมีอัตราสูงมาก ในปี พ.ศ. 2518 สูงถึง ประมาณร้อยละ 3.3 ต่อปี (ชัชวาล โอสถานนท์, 2519 : 8) การจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าประสงค์จึงประสบกับอุปสรรคหลายอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษา เป็นกิจการใหญ่ การขยายตัวของการศึกษาจึงไม่ทันต่อการขยายตัวของประชากรที่เพิ่ม ขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษา ภาคบังคับจะพบกับปัญหาดังนี้

1. ปัญหาการสูญเสียเปล่าทางการศึกษา และไร้ประสิทธิภาพทางการศึกษาคือ นักเรียนสอบตกซ้ำชั้นและออกกลางคันมีมาก

2. ปัญหาคุณภาพทางการศึกษา ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ออกจากโรงเรียนไปแล้ว มีความรู้ความสามารถในการอ่าน การเขียนและ เลขคณิตพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ร้อยละ 67.00 เท่านั้น

3. ปัญหาการขาดแคลนครู โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังขาดครูถึงร้อยละ 14.00 ของจำนวนครูที่มีอยู่ในปัจจุบัน และโรงเรียนที่ขาดครูส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนชนบทที่อยู่ห่างไกล

4. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์การสอนและอาคารสถานที่
ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการศึกษาและทำให้การศึกษามีคุณภาพต่ำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2514 : 34 - 35)

ปัญหาต่าง ๆ ของการศึกษาในระดับประถมศึกษาดังกล่าวมานี้ การขาดแคลนครูเป็นปัญหามูลฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวและปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2514 : 4) การแก้ปัญหามูลฐานของการพัฒนาการศึกษาโดยการผลิตครูให้พอเพียงแก่ความต้องการนั้นเป็นการ เกินกำลังความสามารถ ควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการศึกษาของประเทศ (เปรี๊ยะ กุมุท, 2517 : 149) ซึ่งนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสามารถเอื้ออำนวยให้การปรับปรุงการศึกษา การบริหารการศึกษา การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ ทั้งใน ด้านปริมาณและคุณภาพ ตามเป้าหมายที่วางไว้ (สนั่น อินทรประเสริฐ, 2517:136)

ในบรรดาวัสดุการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และกำลังได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายคือ บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) (วิจิตร ศรีสอาน, 2516 : 102) การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปนี้ นับเป็นเทคนิคใหม่ทางการศึกษา อันเป็นความพยายามของนักการศึกษาที่จะพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Smith, 1962 : 5)

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือที่ช่วยผ่อนแรงครู ครูไม่ต้องเหน็ดเหนื่อยมากเกินไป ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสอนเด็กได้อย่างน้อยประมาณ 100 คน โดยมีคุณภาพเท่าเดิม และสามารถแบ่งเบาภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ครูมีเวลาเตรียมบทเรียนที่ช่วยในการสร้างสรรค์ และก้าวหน้ามากขึ้น (ประทีป สมานชัย, 2518 : 14) และช่วยลดค่าใช้จ่ายทางการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก

บทเรียนสำเร็จรูปจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ตามความสามารถของผู้เรียนเอง โดยไม่มีการถ่วงเวลาของผู้เรียนที่ความสามารถในการเรียนหรือรอคอยผู้เรียนช้า แม้แต่ลูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมก็สามารถเรียนด้วยตนเองได้ (Schramm, 1964 : 9) บทเรียนสำเร็จรูปจึงเป็นเทคนิคทางการศึกษาที่มีคุณค่า สามารถช่วยให้เยาวชนของชาติมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้โดยแท้จริง

สุภา ฤชงคกุล (สุภา ฤชงคกุล, 2515 : 162) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปคือ บทเรียนที่ได้แบ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ สั้น ๆ เรียกว่ากรอบ (Frames) แต่ละกรอบบรรจุคำอธิบายและคำถามต่อเนื่องกันไป เริ่มด้วยอันต้ง่ายมากและยากขึ้นตามลำดับ กรอบเหล่านี้จะเป็นสิ่งชักนำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนนั้น คำตอบนี้จะเป็นการเติมคำลงในช่องว่าง เป็นการตอบว่าถูกหรือผิด หรือเป็นการเลือกตอบ (Multiple choices) คำถามเหล่านี้มีไว้เพื่อผู้เรียนได้ตอบโดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากคำถามนั้น จุดมุ่งหมายของบทเรียนสำเร็จรูปคือ ต้องการให้ผู้เรียนตอบคำถามถูก ดังนั้นคำถามแต่ละข้อต้องเป็นคำถามที่สั้นและง่าย ผู้เรียนควรจะตอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนก่อนได้ถูกต้องแม่นยำก่อนที่จะเรียนต่อไป

วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาสำคัญอย่างยิ่งวิชาหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน ช่วยให้เยาวชนของประเทศเข้าใจวัฒนธรรม การกระทำ ความคิด การดำเนินชีวิตของบุคคลอื่น นอกจากนี้ยังช่วยให้เข้าใจปัญหาของชุมชนในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจและสังคม สามารถเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบันอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากอดีต การทำนายเหตุการณ์ในอนาคตด้วยการวินิจฉัยเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต ประวัติศาสตร์จึงเป็นเสมือนบทเรียนที่สอนให้คนเตรียมรับเหตุการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต (Allen , 1967 : 291 - 293) แต่การสอนวิชาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของเยาวชน

ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ ทั้งนี้เนื่องจากการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต้องประสบกับปัญหาหลายประการ นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะส่วนใหญ่การสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นการสอนแบบบรรยาย เน้นการท่องจำตามเนื้อหาวิชามากเกินไป (สิริวรรณ สุวรรณอาภา, 2517 : 8) ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูที่ละเอียดหนัาที่ในการสอน โดยหันไปเอาใจใส่เรื่องการศึกษาของตน ครูบางคนต้องลาไปศึกษาต่อ ทำให้เพิ่มชั่วโมงสอนแก่ครูผู้อื่น ซึ่งเป็นภาระที่หนักเกินไป (Patterson, 1966 : 61-64) ยิ่งกว่านั้นในการเรียนการสอน ครูผู้สอนยังประสบกับปัญหาเกี่ยวกับระดับความสามารถแตกต่างกันมากของผู้เรียน และจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุกขณะ จนครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลได้ รวมทั้งไม่สามารถสอนและจัดกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะในการคิดให้แก่ นักเรียนได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้ลักษณะการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่ไดส่งเสริมให้เกิดรู้จักคิดและไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ไปด้วยตนเอง (สุนันทา มั่นเสกวิทย์, 2516 : 16)

จากผลการวิจัยทางด้านประวัติศาสตร์ ได้ทราบว่บทเรียนสำเร็จรูปสามารถใช้ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bruno, 1971 : 16-19) โดยที่บทเรียนสำเร็จรูปมีใช้เป็นเป้าหมาย แต่เป็นวิธีการไปสู่เป้าหมาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบทเรียนสำเร็จรูปอาจใช้บรรจุเนื้อหาวิชาเพื่อเป็นหนทาง (Means) ไปสู่เป้าหมาย การสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ วิจัย และตัดสินใจอย่างถูกต้องในปัญหาที่เกิดขึ้น ผิดกับให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ไปด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และยังสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครู ซึ่งเป็นอุปสรรคพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษา อันส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาของไทยก็มีปัญหาต่าง ๆ ในการสอนประวัติศาสตร์ ดังกล่าวแล้วเช่นกัน ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำเอาวิธีการของบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในชั้นประถมศึกษา จึงได้ทดลองสร้างบทเรียน

สำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นประถมศึกษา และเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการให้บทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องช่วยในการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน อันเป็นแนวคิดทางการศึกษาใหม่ที่ต้องการแก้ปัญหการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน เพื่อให้ประชากรของประเทศได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน อันเป็นผลให้ประชากรของประเทศมีประสิทธิภาพที่จะพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่ดีในอนาคตได้

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
2. เพื่อทดลองสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างการใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ

สมมติฐานของการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ของนักเรียนที่เรียนบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ

ความสำคัญของการศึกษา

ผลการศึกษาที่จะทำให้

1. เพื่อเป็นแนวทางให้มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์

2. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ส่วนวิชาประวัติศาสตร์ได้ศึกษาวิธีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป และค่าการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ทดลองใช้เอง
3. เพื่อเผยแพร่ให้นำมาเรียนสำเร็จรูปไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ในโรงเรียนต่าง ๆ
4. บทเรียนสำเร็จรูปสามารถใช้ในการเรียนการสอน ในการจัดการศึกษานอกระบบ อันเป็นแนวทางที่จะยกระดับการศึกษาของประชากรให้สูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ทดลองได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน แยกเป็น
 - 1.1 กลุ่มทดลอง 30 คน เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ทดลองสร้างขึ้นเอง
 - 1.2 กลุ่มควบคุม 30 คน เรียนจากการสอนตามปกติ
2. การทดลองได้กระทำในทวิภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2519 โดยใช้เวลาทดลอง 12 ชั่วโมง
3. ในการทดลองครั้งนี้ผู้ทดลองได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญระหว่างปี พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ซึ่งผู้ทดลองได้สร้างเพื่อทำการทดลองครั้งนี้เท่านั้น
4. ผู้ทดลองทำหน้าที่ดูแล และสอนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ทดลองสร้างขึ้นเอง ส่วนกลุ่มควบคุมให้ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่สอนประจำดูแลและดำเนินการสอนโดยใช้เนื้อหาเดียวกัน 12 ชั่วโมงสอนเท่ากัน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ที่ผู้ทดลองสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้สำหรับการทดลองครั้งนี้เท่านั้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง รัษฎา ตำบลปาก ในทวิภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2519 ซึ่งแยกเป็น

1. กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป
2. กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เรียนโดยการสอนตามปกติ

ครู หมายถึง ผู้ทดลองที่ทำการสอนกลุ่มทดลองและครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ ที่ทำการสอนกลุ่มควบคุม

การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง การที่ผู้ทดลองให้นักเรียนในกลุ่มทดลองเรียนบทเรียนสำเร็จรูป

การสอนตามปกติ หมายถึง การสอนของครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ต่อกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โดยสามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม

คะแนนความรู้พื้นฐาน หมายถึง คะแนนจากการทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการสอน หมายถึง ผลที่นักเรียนได้รับจากการสอนของครู และจากการเรียนด้วยตัวเอง ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่ได้จากการสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทเรียนสำเร็จรูปได้เริ่มมีขึ้นเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1920 โดยศาสตราจารย์ เพรสซี่ (Sydney L. Pressley) แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio University) ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการสร้างเครื่องสอนแบบง่าย ๆ ขึ้น มีลักษณะเป็น ชุดของกรอบ (Set of Frames) ที่ต่อเนื่องกันเป็นสำคัญ แต่ละกรอบประกอบด้วย เนื้อหาย่อย ๆ และมีคำถามให้เลือกตอบ ผู้เรียนที่จะใช้เครื่องสอนแบบนี้ต้องศึกษา เนื้อเรื่องมาก่อน จึงจะเรียนด้วยเครื่องสอนนี้ได้ ผู้เรียนเลือกคำตอบผิดต้องคิดหา คำตอบใหม่ไปจนกว่าจะถูก เครื่องสอนจะบันทึกจำนวนครั้งที่ผิดไว้ ดังนั้นเครื่องสอน นี้จึง ไว้อ่อน ทดสอบ และให้คะแนนพร้อมกันไป (Barlow, 1963 : 3 - 5)

เครื่องสอนของเพรสซี่ในระยะแรก ๆ ไม่ได้รับความสนใจในวงการศึกษามากนัก ในปี ค.ศ. 1930 เพรสซี่ ได้เขียนบทความเรื่อง " A Coming Industrial in Education " นักการศึกษาจึงได้เริ่มสนใจวิธีการใหม่นี้ (DeDecco, 1964:3-5)

บุคคลที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปต่อมาคือ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) ซึ่งได้หันมาสนใจทางด้านนี้ในปี ค.ศ. 1950 สกินเนอร์ ได้อธิบายหลักการใหม่ของเขาว่า ไม่ควรให้ผู้เรียนเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว ควรให้ผู้เรียนสร้างคำตอบขึ้นเอง ดังนั้นบทเรียนที่สกินเนอร์สร้างจึงเป็นแบบให้เติมคำ โดยผู้เรียนไม่จำเป็นต้องไปศึกษาเรื่องมาก่อน (Barlow , 1963 : 3 - 5)

เครื่องสอนของสกินเนอร์มีเนื้อหาแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ เช่นเดียวกับของเพรสซี่ แต่คำถาม ตรงท้ายของแต่ละขั้นต้องการคำตอบเฉพาะเพียงคำตอบเดียว ผู้เรียนต้องหาคำตอบ ด้วยตัวเอง เพราะไม่มีคำตอบให้เลือก คำตอบที่ถูกต้องจะปรากฏให้เห็นทีหลังจาก ผู้เรียนตอบ บทเรียนที่ผู้เรียนต้องตอบคำถามถูกต้องเกือบทุกข้อ ซึ่งเป็นการกระตุ้น ให้เรียนต่อไป สกินเนอร์ได้ทำการทดลองการสอนแบบใหม่นี้ตามแนวความคิดของเขา

โดยใช้สอนด้วยเครื่องสอนที่เขาประดิษฐ์ขึ้น และได้เขียนบทความชื่อ " The Science of Learning and the Art of Teaching " ลงในวารสาร Harvard Education Review ในปี 1954 (Smith , 1962 : 5) หลังจากนั้นบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการศึกษทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่น ๆ ต่างให้ความสนใจเครื่องช่วยสอนของสกินเนอร์เป็นจำนวนมาก จากการทดลองของเขาที่ถือว่าประสบความสำเร็จ สกินเนอร์จึงได้เป็นผู้ริเริ่มสร้างบทเรียนสำเร็จรูปชนิดเส้นตรง (Linear Programmed)(Garner,1966 : 17)

ในขณะที่เดียวกันที่สกินเนอร์ได้ทำการทดลองบทเรียนสำเร็จรูปของเขา นั้น นอร์แมน โกรว์เกอร์(Norman Crowder) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก (University of Chicago) ได้คิดแปลงการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปใหม่โดยให้ความเห็นว่สิ่งที่ดีควรทำในการเรียนคือ เมื่อผู้เรียนมีความคิดที่ผิดหรือเข้าใจผิด ผู้สอนควรแก้ไขให้ถูกต้อง ดังนั้นจึงสร้างบทเรียนสำเร็จรูปชนิดที่สามขึ้น มีลักษณะคล้ายบทเรียนสำเร็จรูปของเฟรสซี่ ปีคำตอบได้เลือกหลายคำตอบ ถ้าผู้เรียนเลือกคำตอบถูกก็ทำต่อไป ถ้าผู้เรียนเลือกคำตอบผิดก็จะมีการอธิบายสาเหตุที่ผิด และพยายามให้เลือกคำตอบใหม่ วิธีการนี้ก็คือบทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา (Branching Programmed) ซึ่งกล่าวได้ว่า นอร์แมน โกรว์เกอร์ (Norman Crowder) เป็นผู้คิดค้นเป็นบุคคลแรก (Garner , 1966 : 17)

ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูป

ได้นักการศึกษาหลายท่านได้ทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป และได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ เช่น ดีเตอร์ไลน์ (Deterline, 1962:14) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปคือ บทเรียนที่ประกอบด้วยหน่วยย่อย ๆ เรียงกันตามลำดับ ซึ่งหน่วยย่อย ๆ นี้เรียกว่ากรอบ แต่ละกรอบเป็นข้อความที่ให้คำตอบและคำถามไปตามลำดับ จนบรรลุถึงวัตถุประสงค์

กำลังใจของบทเรียนนั้น กรอบหนึ่งควรเผื่อกว้างกิจกรรมออกไปอย่างเต็ม
กว้างปีกลาปลาใหญ่เรียนคอม โดยอาจจะให้มีการทอขแมมเกมกำลังในช่องว่าง
หรือเลือกเกมก็ได้

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกท่านหนึ่งได้กล่าวถึงความหมายของบทเรียน
สำเร็จรูปไว้อีกคือ ฮาร์ตเลย์ (Hartley, 1967 : 3) ได้กล่าวว่า บทเรียน
สำเร็จรูป เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถวัดได้ตามวัตถุประสงค์ จัดเรียงลำดับชั้น และมี
วิธีการเสนอความรู้ที่ผู้เรียนสามารถตรวจสอบได้ด้วยตัวเอง

ได้นักการศึกษาของไทยหลายท่านได้ทำการค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับบทเรียน
สำเร็จรูป และได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ เช่น จรูญ วงศ์สายัณห์
(จรูญ วงศ์สายัณห์, 2515 : 14) ได้ให้ความหมายของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า
บทเรียนสำเร็จรูปคือ การเรียนเนื้อหาที่จัดลำดับตามขั้นให้ขั้นละสั้น ๆ ต่อเนื่องกัน
ไปตามลำดับ แต่ละขั้นให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองที่ถูกต้อง คือ ไม่เป็นขั้นที่ยากเกินไป
และมีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบผลงานของตนเองได้ทันที

เป็รื่อง กุมุท (เป็รื่อง กุมุท, 2516 : 1) ได้ให้ความหมายของบทเรียน
สำเร็จรูปไว้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปคือ เครื่องมือทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถ
ให้นักเรียนคนหนึ่งได้รับรู้ประสบการณ์ที่จัดไว้ให้เป็นอนุกรมไปตามลำดับชั้น ตามที่ผู้ทำ
บทเรียนเชื่อว่าจะทำให้ผู้เรียนไปสู่ขีดความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นบทเรียนที่กองการให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง บทเรียน
สำเร็จรูปประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. แยกเนื้อหาออกเป็นหน่วย ๆ เรียกว่ากรอบ ซึ่งกรอบเหล่านี้มีขนาด
แตกต่างกันไป ตั้งแต่หนึ่งประโยคจนถึงข้อความเป็นตอน

2. ภายในแต่ละกรอบจะมีการตอบสนอง (Response) อาจเป็นแบบให้นักเรียนสร้างคำตอบเอง (Constructed Response) เช่น เขียนคำตอบลงในช่องว่างท้ายคำตอบ ทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหา

3. การรายงานผลการตอบสนองอย่างฉับพลัน เป็นการเสริมแรงแบบตอบกลับทันที ทำให้นักเรียนทราบว่าผลการตอบสนองของตนถูกหรือผิด และสามารถแก้ไขความเข้าใจผิดของตนเองได้ทันที

4. หน่วยต่าง ๆ ได้ถูกจัดเรียงลำดับต่อเนื่องกันไป จากง่ายไปหายาก การเสนอเนื้อหาแต่ละกรอบควรจัดลำดับชั้นของเรื่องให้ชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ และทำให้นักเรียนตอบสนองต่อเรื่องนั้นโดยตรง

5. บทเรียนสำเร็จรูปยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยที่บทเรียนแต่ละเรื่องจะต้องนำไปทดลองกับผู้เรียนจำนวนหนึ่งก่อน แล้วจึงนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหา และเมื่อแน่ใจจะใช้สอนเด็กได้ผลตามจุดมุ่งหมายแล้วจึงนำออกใช้

6. ผู้เรียนจะมีโอกาสเรียนตามความสามารถอย่างเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับผู้อื่น (Fry, 1963 : 2)

นอกจากนี้ สุภา ฤชงกุล (สุภา ฤชงกุล, 2515 : 162) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่ามีหลักใหญ่ ๆ อยู่ 3 ประการ คือ

1. อธิบายบทเรียนและให้ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียนหลาย ๆ ข้อ
2. มีวิธีทราบได้ทันทีว่าคำตอบของตนเองถูกหรือผิด
3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนได้ด้วยตนเอง และเวลาสำหรับเรียนบทเรียนหนึ่ง ๆ ขึ้นอยู่กับสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน

หลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ฟราย (Fry , 1963 : 38 – 41) ได้ให้หลักในการพิจารณาสร้างบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้เขียนต้องคำนึงถึงว่า

1. ตัวผู้เรียน ผู้เขียนจะต้องคิดถึงสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้เรียนอย่างกว้าง ๆ เป็นคนว่า อายุ พื้นความรู้เดิม พื้นฐานทางวัฒนธรรม ระดับชั้นของ ผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปมาก ทั้งในการออกแบบและการผลิตบทเรียนสำเร็จรูป

2. ผลที่ต้องการ ก่อนที่จะสอนควรมีการตั้งจุดมุ่งหมายเสียก่อนว่า ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร เนื้อหาที่เขียนในบทเรียนจะต้องตรงตาม จุดมุ่งหมายและสามารถวัดผลได้ตามต้องการ

3. เนื้อหาวิชา ก่อนที่จะสร้างบทเรียนจะต้องเขียนเนื้อหาเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ไว้ แล้วแบ่งเป็นหัวข้อย่อย ๆ ตามลำดับเนื้อหา เพื่อให้มาจัดเป็นกรอบ

4. วิธีการสอน การสอนควมบทเรียนสำเร็จรูปเป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งเท่านั้น ก่อนที่จะเขียนจะจัดทำบทเรียนในเรื่องใด ๆ ก็ตาม ควรได้พิจารณาดูก่อนว่า วิธีสอนใดบ้างที่เหมาะสมกับเนื้อหานั้น ก็จัดเข้ามาอยู่ในการสอนแบบนั้น ครูอาจจะ ใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้อื่นสร้างขึ้นหรือสร้างขึ้นเอง การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะรับงานจากครูไปทำตาม ความสามารถของตนเอง

5. ความสิ้นเปลือง ควรพิจารณาว่า บทเรียนที่สร้างขึ้นนั้นมีความสิ้นเปลือง มากน้อยเพียงใด เวลาที่เสียไปคุ้มค่าหรือไม่

6. ชนิดของบทเรียนจะเป็นชนิดใดควร เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ผู้เรียนและจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

วิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

ศาสตราจารย์ เจ อาร์ ดิกสัน (J.R. Dickson) ได้กล่าวถึงวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. วางจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียน และสร้างแบบทดสอบสำหรับ ทดสอบครั้งสุดท้ายให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

2. พิจารณาความรู้ที่จะใช้เป็นพื้นฐานในการเรียน และกำหนดออกมาในรูปพฤติกรรม

3. เขียนกรอบ

4. เลือกผู้เรียนจากกลุ่มตัวอย่าง 1 คน เพื่อทำการทดสอบก่อนสอน และเรียนบทเรียนสำเร็จรูป เมื่อเรียนจบให้ทำการทดสอบหลังสอน ขณะที่ผู้เรียนทำการทดสอบและเรียนบทเรียนสำเร็จรูป ผู้เขียนต้องสังเกตข้อผิดพลาดของผู้เรียนในการทำบทเรียนและขอทดสอบ

5. แก้ไขบทเรียนสำเร็จรูปแล้วเขียนใหม่

6. กระทำซ้ำกันในข้อ 4 และข้อ 5 จนเป็นที่พอใจ

7. ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

8. กระทำซ้ำตามข้อ 4, 5, 6 และ 7 จนกว่าจะไต่บทเรียนสำเร็จรูปที่สี่ (Lamb , 1967 : 60)

ประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูป

ประทีป สมานชัย (ประทีป สมานชัย, 2510 : 226) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเอง และดำเนินไปตามความสามารถของตนเอง ซึ่งคล้ายกับผู้เรียนมีโอกาสเรียนกับครูตัวต่อตัว
2. ช่วยแบ่งเบาภาระของครูในการสอนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ครูมีเวลาเตรียมบทเรียนที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์และก้าวหน้ามากขึ้น
3. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เมื่อทำผิดไม่มีผู้อื่นเยาะเย้ย และสามารถแก้ความเข้าใจผิดของตนเองได้ทันที

ผลเสียของบทเรียนสำเร็จรูป

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนหลายประการดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามบทเรียนสำเร็จรูปยังมีข้อบกพร่อง ซึ่ง บัทเลอร์ เวิร์น และแบงค์ (Butler, Wren and Bank, 1970 : 153) ได้สรุปความเห็นเกี่ยวกับข้อบกพร่องของบทเรียนสำเร็จรูปไว้ดังนี้คือ

1. เมื่อสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแต่ละวิชาขึ้นใช้ในการสอน จะพบกับปัญหา คือ บทเรียนไม่สามารถยืดหยุ่น ขยาย หรือย่อเนื้อหาที่ต้องการได้ จำเป็นต้องสร้างบทเรียนขึ้นใหม่เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาที่ต้องการขยายหรือย่อนั้น ๆ
2. การสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปไม่สามารถจะทำให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน หรือระหว่างนักเรียนกับนักเรียนได้

การวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ในปี ค.ศ. 1962 ไลน์ (Fine, 1962 : 68) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลการศึกษากำหนดทางประเทศ ระหว่างการเรียนตามปกติกับการเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป ของ ดร. อัลลิส ฟอร์ตเคอร์ แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ปรากฏว่าผู้เรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนจากการสอนตามปกติ และพบว่าผู้เรียนที่มีเกณฑ์ภาคเช้าต่ำที่สุดนั้นเรียนได้ดีกว่าปกติมาก บทเรียนสำเร็จรูปสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกล้าและมีกำลังใจในการเรียน ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เด็กเหล่านั้นไม่เคยประสบมาก่อนในการเรียนแบบปกติ

แบงชาร์ทและคณะ (Bankhart and others, 1963 : 199 - 240) ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติในระดับประถมศึกษา ใช้นักเรียนเกรด 4 ปีการศึกษา 1961 - 1962 ของนักเรียนประชาบาล เมืองนอร์ฟอล์ก รัฐเวอร์จิเนีย เป็นจำนวน 195 คน

โดยแบ่งเด็กเป็นกลุ่มทดลอง สอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ ให้ครูในโรงเรียนนั้นเป็นผู้สอนเป็นเวลา 1 ปี ใช้เวลาประมาณวันละ 30 - 40 นาที ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

คาร์สัน (Carson , 1971 : 1441 - A) ได้เปรียบเทียบผลการสอบวัดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านและเลขคณิตแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ในเมืองแมนสฟิลด์ รัฐโอไฮโอ โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้งในด้านการอ่าน เอาความ ศัพท์และการสะกดคำ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนอ่าน เช่นเกี่ยวกับการให้เหตุผลในก้านเลขคณิต

บาร์คัส และพอตเทิล (Barcus and Pottle, 1965 : 29 - 31) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปชนิดเส้นตรง ในวิชาสังคมศึกษา เรื่อง รัฐธรรมนูญ (The Constitution) จำนวน 100 กรอบ เพื่อใช้สอนเนื้อหาและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทำการทดลองเปรียบเทียบกับ การสอนแบบเก่า เพื่อศึกษาหาผลสัมฤทธิ์ของการสอนทั้งสองประเภท โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้น 9 จำนวน 60 ห้อง จากโรงเรียน 15 โรงเรียน เขาได้แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองเรียนเรื่องรัฐธรรมนูญจากบทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนเรื่องรัฐธรรมนูญจากการสอนตามปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเด็กที่เรียนจากการสอนตามปกติมาก และบทเรียนสำเร็จรูปยังทำให้เด็กเรียนรู้ข้อเท็จจริงได้มากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัดเจน นอกจากนี้อัตราการลี้มในกลุ่มทดลองยังน้อยกว่ากลุ่มควบคุมมาก

บรูเน (Brune , 1971 : 118 - 120) ได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องตะวันออกกลาง (The Middle East) ระหว่างปี 4000 - 1600

ก่อนคริสต์ศักราช ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง 49 รายการ และระยะเวลาที่สำคัญ 17 รายการ บรรจุลงในบทเรียนสำเร็จรูปชนิดเส้นตรง ซึ่งประกอบด้วยบทเรียน 114 กรอบ แบ่งออกเป็น 4 บท บทละ 20 – 30 กรอบ โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้น 9 โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มทดลองเรียนบทเรียนสำเร็จรูป และกลุ่มควบคุมเรียนจากการสอนตามปกติ ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในเรื่องที่เรียนอย่างกว้างขวาง และสามารถทำการตกเถียงตีความเรื่องราวที่เรียนได้ลึกซึ้งกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ

การวิจัยในประเทศไทย

การวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปในประเทศไทย เริ่มมีการวิจัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2513 : 50) ได้ทำการค้นคว้าเรื่อง "ประสิทธิภาพของการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสอนวิชาพีชคณิตให้แก่เด็กนักเรียนได้หรือไม่" ผลปรากฏว่า การใช้บทเรียนสำเร็จรูปสอนวิชาพีชคณิตสามารถสอนได้กับนักเรียนไทยที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และได้เสนอแนะว่าถ้าครูจะช่วยเหลือนักเรียนโดยการแนะนำบ้างแล้ว บทเรียนสำเร็จรูปนี้จะใช้ประกอบการสอนของครูในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี

ต่อมาในปี พ.ศ. 2513 การวิจัยได้เริ่มแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยมีผู้วิจัยเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปมากขึ้น หลายสาขาวิชา เช่น อุดม มุ่งเกษม (อุดม มุ่งเกษม, 2513 : 47) ได้ทำการวิจัยการทดลองใช้เครื่องช่วยสอนประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดยแยกเด็กออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนเท่ากัน และใช้เวลาสอนเท่ากัน ผลปรากฏว่าผู้เรียนทั้งสองกลุ่มสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้วิจัยพบว่า เมื่อใช้เครื่องสอนนักเรียนจะมีความกระตือรือร้นและอยู่ในระเบียบมากกว่าการสอนตามปกติ

สำหรับการวิจัยในค่านิยมศาสตร์ ได้เริ่มมีผู้จัดทำการศึกษาสร้าง
บทเรียนสำเร็จรูปในสาขาวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม
เรื่อง ลมบกลมทะเล สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โดย เรไร แหวนเกด
(เรไร แหวนเกด, 2516 : 127) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียน
วัดชนะสงคราม กรมสามัญศึกษา จำนวน 100 คน แต่ปรากฏว่าบทเรียนที่
สร้างขึ้นนั้นมีมาตรฐาน 94.80/85.20 ซึ่งไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ซึ่ง 90
ตัวแรกนั้นหมายถึง การที่นักเรียนตอบคำถามในบทเรียนสำเร็จรูปได้เฉลี่ยร้อยละ 90
ส่วน 90 ตัวหลังหมายถึง การที่นักเรียนทำแบบทดสอบหลังบทเรียนได้ถูกต้อง
โดยเฉลี่ยร้อยละ 90 ผลการวิจัยของ เรไร แหวนเกด จึงได้มาตรฐานเพียง
ตัวแรก คือ เด็กสามารถตอบคำถามในบทเรียนสำเร็จรูปได้ แต่ไม่ได้มาตรฐานใน
ตัวหลัง ซึ่งเด็กเรียนจบแล้วไม่สามารถตอบคำถามหลังการทดสอบได้ตามเกณฑ์
มาตรฐาน

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อมาคือ การวิจัยของ ประไพรัตน์ ศิริศรีรัชชัย
(ประไพรัตน์ ศิริศรีรัชชัย, 2517 : 103) ได้ทำการวิจัยในวิชาภูมิศาสตร์ เรื่อง
การสร้างบทเรียนโปรแกรม เรื่อง เปลือกโลกในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้
กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 156 คน
การทดลองปรากฏว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

การวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ในวิชาประวัติศาสตร์นั้นได้มีขึ้นมาทีหลังสาขาอื่น ๆ
โดยนิลิตปริญญโท จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชื่อ มาลี โทสกุล
(มาลี โทสกุล, 2518 : 120) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างบทเรียนโปรแกรม
เรื่อง การเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้
กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน
100 คน ซึ่งผลของการทดลองปรากฏว่าบทเรียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
มาตรฐาน 90/90 คือ ผลการวิจัยได้ 94.94/90.10 และยังปรากฏว่าเมื่อนักเรียน

เรียนบทเรียนที่สร้างขึ้นแล้วมีพัฒนาการในการ เรียนเรื่องการ เลิกทาสในสมัยรัชกาล
ที่ 5 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง (Linear Programmed) ในวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ขึ้น โดยอาศัยวิธีการดำเนินการสร้างของ จาคอบส์ ไมเออร์ และสโตลูโรว (Jacobs, Maier and Stolurow , 1966 : 10 – 11) เป็นแนวทางในการสร้าง ซึ่งมีลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายทั่วไปของหลักสูตรประถมศึกษา 2503 และความมุ่งหมายทั่วไปของวิชาประวัติศาสตร์
2. ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2503 อย่างละเอียด โดยอาศัยโครงการสอน ประมวลการสอน บันทึกการสอน คู่มือครู และแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ได้แก่
 - 2.1 แบบเรียนภูมิศาสตร์ – ประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของกรมวิชาการ (กรมวิชาการ, 2506 : 86 – 93)
 - 2.2 แบบเรียนภูมิศาสตร์ – ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ของ พ.อ.พูนพล อาสนจินดา (พูนพล , อาสนจินดา, 2514 : 76 – 80)
3. เขียนบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และนำบทเรียนที่สร้างเสร็จมาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำออกใช้ทดลอง
4. ตั้งจุดมุ่งหมายเฉพาะและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สำหรับเนื้อหาแต่ละตอนที่จะนำมาสร้างบทเรียนสำเร็จรูป

5. ทดสอบบทเรียนที่สร้างขึ้น โดยนำไปทดสอบตามลำดับชั้นดังนี้

5.1 ทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one testing) กับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนจิตต์อารี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน
2 คน ให้เรียนบทเรียนครั้งละ 1 คน แล้วนำบทเรียนสำเร็จรูปนี้มาแก้ไขข้อ
บกพร่อง

5.2 ทดสอบแบบกลุ่มเล็ก (Small group testing) นำบทเรียน
สำเร็จรูปที่แก้ไขแล้วจากข้อ 5.1 มาทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
โรงเรียนเทศบาล 3 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 20 คน แล้วนำ
มาแก้ไขข้อบกพร่อง

5.3 การทดสอบภาคสนาม (Field testing) เพื่อหาประสิทธิภาพ
ของบทเรียนสำเร็จรูปก่อนนำไปทดลองใช้จริง โดยใช้ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 7 โรงเรียนอัสสัมชัญ จังหวัดลำปาง จำนวน 40 คน และนำบทเรียนมาแก้ไข
ครั้งสุดท้าย

6. นำบทเรียนสำเร็จรูปที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองจริงกับนักเรียน
กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

การสร้างแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง
เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ
ที่ดีจากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ขวาล แพรัตกุล (ขวาล แพรัตกุล, 2516:112–273)
และจากหนังสือวิธีสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์,
2517 : 20 – 37) แล้วลงมือสร้างแบบทดสอบวิชาประวัติศาสตร์ เป็นข้อสอบแบบ
ปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 100 ข้อ นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนบุญวาทย์ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 120 คน เพื่อ

วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อทดสอบ
ที่สร้างขึ้น โดยยึดหลักการวิเคราะห์ข้อสอบตามเทคนิคร้อยละ - 27 ของ
จุง-เต๋ฟาน (Chun - Tey Fan , 1952 : 6 - 32) ได้คัดเลือกข้อสอบที่มี
ความสัมพันธ์ความยาก (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่
.20 ขึ้นไปไว้เป็นจำนวน 60 ข้อ แล้วนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียน
เจริญวิทยา อำเภอเจริญ จังหวัดลำปาง จำนวน 90 คน นำผลการทดสอบมาคำนวณ
หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder -
Richardson) สูตร 20 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .845 (ดูภาคผนวก ก)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7
โรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 60 คน ซึ่งเลือก
มาโดยวิธีสุ่ม (Random Sampling)

การดำเนินการทดลอง

ในการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. จัดแบ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยวิธีสุ่ม (Random Sampling)
ออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 คน ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ใน
ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มทดลอง	11	19	30
กลุ่มควบคุม	15	15	30
รวม	26	34	60

จากตาราง 1 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมดเป็นชาย 26 คน เป็นหญิง 34 คน รวม 60 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน เป็นชาย 11 คน หญิง 14 คน กลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน เป็นชาย 15 คน หญิง 15 คน

2. ทำการทดสอบก่อนเข้าเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 (ดูภาคผนวก ค) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3. ทำการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยใช้เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 เหมือนกัน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 12 ชั่วโมงเท่ากัน ตั้งแต่ วันที่ 11 มกราคม – 24 มกราคม พ.ศ. 2520 วันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 12.30 น. – 13.30 น. ของทุกวัน

3.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยจับบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (ดูภาคผนวก ข) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ควบคุมการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและดำเนินการสอนด้วยตัวเองเป็นชั้น ๆ ดังนี้

3.1.1 ชั่วโมงแรกของการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยได้แจกบทเรียนสำเร็จรูป พร้อมกับคำแนะนำการเรียนด้วยบทเรียนแก่นักเรียนคนละ 1 ฉบับ ให้นักเรียนทุกคนอ่านคำแนะนำการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป แล้วครูจึงอธิบายคำแนะนำนั้นให้นักเรียนได้เข้าใจวิธีการเรียนด้วยบทเรียนอย่างแท้จริงใช้เวลาประมาณ 15 นาที

3.1.2 เมื่อนักเรียนทุกคนเข้าใจวิธีการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปแล้ว จึงเริ่มเรียนได้ โดยนักเรียนอ่านและตอบคำถามที่มีในบทเรียนนั้นตามความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคล

3.1.3 หลังจากสิ้นสุดการเรียนในแต่ละชั่วโมง ผู้วิจัยได้เรียกเก็บบทเรียนสำเร็จรูปทุกฉบับคืน

3.1.4 เมื่อเริ่มต้นการเรียนครั้งใหม่แต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้แจกบทเรียนคืนแก่นักเรียนตามเดิม และก่อนลงมือทำ ผู้วิจัยได้ใช้เวลาประมาณ 3 นาที ทบทวนและกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนปฏิบัติตามคำแนะนำการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเคร่งครัด แล้วจึงส่งให้นักเรียนลงมือทำบทเรียนของตนเองต่อไป ทำอย่างนี้จนสิ้นสุดการเรียนตามเนื้อหาของบทเรียน

3.1.5 ในระหว่างการเรียนรู้บทเรียนของนักเรียนนั้น นักเรียนมีอิสระในการเรียนของตนเอง

3.1.6 ในการเรียนบทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยทำหน้าที่ควบคุมดูแลชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อเกิดมีปัญหาในการเรียนขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นเพียงผู้แนะแนวทางให้นักเรียนสามารถตอบปัญหาของบทเรียนได้เท่านั้น มิใช่เป็นผู้ตอบปัญหาของบทเรียนแก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนบทเรียนนั้น

3.2 กลุ่มควบคุม มีครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนเทศบาล 4 อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นครูตรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขา

วิชาเอกประวัติศาสตร์ ทำการสอนโดยใช้วิธีการบรรยาย เขียนตามคำบอกและอ่านหนังสือแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีการใช้อุปกรณ์การสอน ได้แก่ แผนภูมิแสดงการปกครอง แผนภูมิแสดงการเสียดินแดน

อนึ่งในการสอนกลุ่มควบคุมของครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ ครูสอนมีอิสระในการสอนของตนเองอย่างเต็มที่ที่จะเลือกใช้วิธีสอนอย่างหนึ่งใดตามความเหมาะสม และความเห็นชอบของครูสอนนั้น และไม่ใช้วิธีสอนควบคู่กัน

4. เมื่อสิ้นสุดการเรียนตามเนื้อหาและขอบเขตที่กำหนดแล้ว จึงทำการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Post-test) ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองในชั่วโมงถัดไป โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ชุดเดิม ใช้เวลาในการทดสอบครั้งนี้ 1 ชั่วโมงเท่ากัน

การจักรกระทำกับข้อมูล

ข้อมูลที่ไ้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. รายเฉลี่ยของคะแนน (Mean) หาได้จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ รายเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนน

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หาได้จาก

สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

3. เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันโดยใช้สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ D คือ ค่าความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 $\sum D$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
 $\sum D^2$ คือ ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ที่ยกกำลังสอง
 N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ คือ ร้อยเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ คือ ร้อยเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มที่ 2
 S_1^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 1

เมื่อ s_2^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มที่ 2

n_1 คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1

n_2 คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

5. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หาได้จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{ns^2 - \bar{X}(n - \bar{X})}{(n - 1)s^2}$$

เมื่อ r_{tt} คือ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนข้อคำถาม

s^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากการทดสอบ

$\bar{X}$ คือ รายเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการทบทวน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

N เท่ากับ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ เท่ากับ รายเฉลี่ยของคะแนน

t เท่ากับ ค่าอัตราส่วนนัยสำคัญ

S^2 เท่ากับ ความแปรปรวนของคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการทดลอง แบ่งตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้พื้นฐานระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม
3. เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง
4. เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

การเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบความรู้พื้นฐานระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ในการทดสอบครั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่าก่อนการเรียนรู้นั้นเนื้อหาวิชาที่จะทดลอง นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะทำการทดลองสอนแตกต่างกันหรือไม่ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามที่แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ความแตกต่างของคะแนนความรู้พื้นฐานระหว่างนักเรียน
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t	∞
กลุ่มทดลอง	30	26.367	40.565		
กลุ่มควบคุม	30	28.233	37.045	1.1662	.05

จากตาราง 2 ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานในเนื้อหาวิชาที่ทำการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ก่อนการทดลองไม่พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะทำการทดลองแตกต่างกัน

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง

เมื่อนักเรียนเรียนจบเนื้อหาวิชาที่ทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้ง แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับผลการทดสอบครั้งแรกเพื่อต้องการทราบว่าคะแนนจากการทดสอบครั้งหลังจะแตกต่างกับคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกหรือไม่ จึงแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 ความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง

การทดสอบ	N	ΣD	ΣD^2	t	α
ก่อนการเรียน	30				
		417	7331	10.4655	.01
หลังการเรียน	30				

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 พบว่า คะแนนจากการทดสอบภายหลังการเรียน สูงกว่าคะแนนจากการทดสอบก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนอย่างเชื่อมั่นได้ นั่นคือนักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถเรียนรู้ได้จากบทเรียนสำเร็จรูป

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม

เพื่อนักเรียนในกลุ่มควบคุมเรียนจบเนื้อหาที่ทำการทดลอง ได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วหาคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังมาเปรียบเทียบกัน เพื่อต้องการทราบว่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งแตกต่างกันหรือไม่ ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 / ความแตกต่างของคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน
และหลังการเรียนของกลุ่มควบคุม

การทดสอบ	N	ΣD	ΣD^2	t	α
ก่อนการเรียน	30				
		249	2971	8.141	.01
หลังการเรียน	30				

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่าคะแนนจากการทดสอบภายหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนจากการทดสอบก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างเชื่อมั่นได้ นั่นก็คือนักเรียนในกลุ่มควบคุมสามารถเรียนรู้ได้จากการสอนตามปกติของครู

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลอง
กับกลุ่มควบคุม

เมื่อการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจบตามเนื้อหาวิชาที่ทดลอง
ผู้วิจัยได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อีกครั้งหนึ่ง และนำ
คะแนนของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน เพื่อต้องการทราบว่าคะแนนของกลุ่ม
ทดลองกับกลุ่มควบคุม จะแตกต่างกันหรือไม่ ดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t	α
กลุ่มทดลอง	30	40.3	66.6099	2.204	.05
กลุ่มควบคุม	30	35.867	55.982		

จากการาง 5 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่ม
ควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียน
สำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติของครู
ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์
เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ของกลุ่มทดลองสูงกว่า
กลุ่มควบคุม

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างการสอนโดยใบ้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ซึ่งมีการจัดลำดับและผลของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูป
2. เพื่อทดลองสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์สำหรับใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างการใบ้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ

สมมติฐานของการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สรุปผลการศึกษา

1. นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ระหว่างการใช้ บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกตินี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อเป็นเครื่องในการวิจัยครั้งนี้โดยศึกษาวิธีสร้างจากหนังสือต่าง ๆ โดยมีคือ หนังสือของ เทียนใจ ทองสัมฤทธิ์ เรื่อง บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง การสร้าง บทเรียนสำเร็จรูป ของ เปื้อง ภูมิธ เรื่อง Teaching Machine and Programmed Instruction ของ Edward B. Fry เรื่อง Aid to Modern Teaching : A short Survey ของ R.T.B Lamb เป็นแนวทางในการศึกษาวิธีสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468

จากการศึกษาพบว่า

1. เมื่อเริ่มต้นสร้างบทเรียนสำเร็จรูป กว้างศึกษาหลักสูตรเสียก่อนว่า ต้องการสอนในเรื่องอะไร เนื้อหาที่ทำการสอนเป็นอย่างไร และทำการวัดผล การศึกษาได้อย่างไร

2. หลังจากศึกษาหลักสูตรและเลือกเรื่องที่เหมาะสมในการนำมาสร้าง บทเรียนสำเร็จรูป ให้นำเนื้อเรื่องนั้นไปทำการวิเคราะห์ภารกิจ (Task Analysis) เสียก่อน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แจกแจงเนื้อหาวิชาที่จะสอน และวัดผลการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง บทเรียนไปตามแนวทางที่วางไว้อย่างไม่สับสน

3. ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยต้องสำรวจสภาพของนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อกำหนดวิธีเขียน การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับตัวนักเรียน และการใช้จิตวิทยาในการสอน เมื่อศึกษาละเอียดแล้วจึงทำการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ตามแนวทางการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปของ จาคอบส์ ไมเออร์ และสโกลูว์ (Jacobs, Maier and Stolurow) และนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ เพื่อทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจนเสร็จสิ้นแล้วจึงทำการทดสอบหาผลสัมฤทธิ์ทางการสอนต่อไป

ผลของการศึกษาค้นคว้า เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กับการสอนตามปกติเรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปและการสอนตามปกติ แก่นักเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 นั้น สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนจากครูแต่เพียงอย่างเดียว นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาจากบทเรียนสำเร็จรูปได้ โดยครูเป็นเพียงผู้ดูแลให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ ทำให้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถแก้ปัญหาครูไม่เพียงพอได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบการสอนทั้งแบบการใช้บทเรียนสำเร็จรูปและการสอนตามปกติแล้วนี้ ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนทั้งสองแบบแตกต่างกัน จากผลของการวิจัยชี้ให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าการเรียนโดยการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนตามปกติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

บทเรียนสำเร็จรูปเป็นวิธีการใหม่ในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และตั้งใจเรียน อีกทั้งบทเรียนสำเร็จรูปได้มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาเป็นกรอบต่อเนื่องกันไป เริ่มจากลำดับที่ง่าย และค่อย ๆ ยากขึ้นตามลำดับ กรอบเหล่านี้เป็นเครื่องชักนำให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาของบทเรียนโดยการอ่านและตอบปัญหาไปตามลำดับขั้น นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เหมือนกับเป็นการสอนเป็นรายบุคคล ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี นักเรียนไม่มีความกังวลในการเรียน เพราะสามารถเรียนไปตามความสามารถและสติปัญญาของตนเอง ครูผู้สอนยังมีโอกาสช่วยแก้ปัญหาในการเรียนของเด็กเป็นรายบุคคลอีกด้วย ซึ่งแตกต่างกับการสอนตามปกติ ครูผู้สอนเคยชินต่อวิธีการสอนอย่างไรก็จะสอนอย่างนั้น ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้น และเบื่อหน่ายต่อการเรียน ครูไม่มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะการสอนตามปกติ ไม่เอื้ออำนวยให้ครูเอาใจใส่นักเรียนได้ทุกคน ทำให้เกิดปัญหากับนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อน อันเป็นผลให้นักเรียนขาดความสนใจต่อวิชานี้ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า บทเรียนสำเร็จรูปยังมีข้อดีอีกหลายประการที่เอื้ออำนวยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมคือ

1. การเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูปเป็นไปตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนบางคนเรียนได้เร็ว จึงใช้เวลาในการเรียนน้อยกว่าปกติ ทำให้มีเวลาว่างที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน
2. ความสนใจของนักเรียนอยู่ที่บทเรียนตลอดเวลา นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาได้เต็มที่

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปในวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อครูสอนวิชาประวัติศาสตร์

จากผลการวิจัยปรากฏว่า บทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468 สามารถทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้ไม่ค้อยกว่าการสอนตามปกติของครู ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ น่าที่จะนำเอาบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนให้สูงขึ้น โดยทำการศึกษาค้นคว้าและสร้างบทเรียนสำเร็จรูป วิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เรื่องอื่นและนักเรียนในระดับอื่น ๆ ต่อไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับสอนแทนครู ทำให้ครูมีเวลาพอที่จะค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ที่สามารถสอนให้นักเรียนเกิดความกึกก้องวิพากษ์วิจารณ์อย่าง มีเหตุผล ต้องการศึกษาค้นคว้าหาความจริงทางประวัติศาสตร์ และรู้จักนำเอา เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์อาจนำเอาบทเรียนสำเร็จรูปมาประกอบการสอน ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนวิชานี้ นอกจากนี้ในโรงเรียนที่ ขาดแคลนครู โดยเฉพาะชนบทที่ห่างไกล อาจนำบทเรียนสำเร็จรูปมาช่วยในการ สอนแทนครู ทำให้ครูสามารถรับภาระในการสอนในสภาพการณ์ขาดแคลนครูนี้ได้

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันการศึกษา

1. สถาบันการศึกษาทั่วไป ควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้ครูสอน วิชาประวัติศาสตร์ ทำการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูปให้มากขึ้น
2. จัดให้มีการอบรมแบบปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป ให้กับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับต่าง ๆ เช่น ศึกษาพิเศษ ครูใหญ่ ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อจะได้ช่วยกันสร้างบทเรียน สำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ขึ้นใช้ในโรงเรียนอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทดลองสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เรื่องอื่น ๆ ต่อไป
2. ควรศึกษาว่าหลังจากการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปวิชาประวัติศาสตร์แล้ว นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชาประวัติศาสตร์เปลี่ยนแปลงหรือไม่
3. ควรศึกษาว่าภายหลังจากการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปแล้ว นักเรียนมีทัศนคติต่อบทเรียนสำเร็จรูปอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรรยา วงศ์สาธิต "เทคโนโลยีทางการศึกษา" . ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กรุงเทพฯ 2515 , 242 หน้า .
- ชวาล แพรัตกุล เทคนิคการวัดผล วัฒนาพานิช พระนคร 2516 , 434 หน้า .
- ชัชวาล โอสธานนท์ "ปัญหาประชากรและมาตรการการลดการเพิ่ม" ประชากรศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2519 .
- ชำรง บัวศรี "กำลังคนกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ" วิทยาสาร 2 : 4 กุมภาพันธ์ 2516 .
- ประทีป สมนชัย "บทเรียนสำเร็จรูป" ชุมนุมทางวิชาการ รายงานการประชุมทางวิชาการครั้งที่หนึ่ง 1 - 5 สิงหาคม 2510 สหกรณ์ชายฝั่ง 2510 , 306 หน้า .
- ประทีป สมนชัย "บทเรียนสำเร็จรูป" วารสารการศึกษามหาวิทยาลัย พฤษภาคม - มิถุนายน 2518 , หน้า 14 .
- ประไพรัตน์ ศิริศรีรัชชัย การสร้างบทเรียนโปรแกรม เรื่อง เปลือกโลก สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517 , 103 หน้า .
- เปื้อง กุมุท การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป พิมพ์ครั้งที่ 2 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 , 131 หน้า .
- เปื้อง กุมุท "สู่ทางใหม่การนำเทคโนโลยีมาช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาในระดับประถมศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ 2517 , 250 หน้า .
- พูนพล อาสนวิภา แบบเรียนภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ชั้นประถมปีที่ 7 ไทยวัฒนาพานิช 2514 , 128 หน้า .

✓ มาลี โกดกุล การสร้างแบบเรียนโปรแกรม เรื่อง การเลือกาส ในสมัยรัชกาลที่ 5
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 183 หน้า.

เรไร แหวนเกต การสร้างแบบเรียนโปรแกรม เรื่อง ดมบกมทะเล สำหรับชั้น
ประถมปีที่ 7 วิทยาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516,
 127 หน้า.

วิจิตร ศรีสอน "เทคนิควิทยาทางการศึกษา" การพิจารณานำนวัตกรรมและเทคโนโลยี
มาปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา กรมวิชาการ 2516, 150 หน้า.

วิเชียร เกตุสิงห์ คู่มือหลักการสร้างและวิเคราะห์ข้อสอบ มงคลการพิมพ์ 2515,
 164 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาการศึกษาระดับที่ 3/2515 - 2519 โรงพิมพ์
 การศาสนา กรมศาสนา 2513, 804 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง บทกยองานวิจัยการศึกษา กรมศึกษา 2513, 233 หน้า.

ศึกษาธิการ, กระทรวง แบบเรียนภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ชั้นประถมปีที่ 7
 กรมศึกษา 2500, 146 หน้า.

สนั่น อินทรประเสริฐ "เทคโนโลยีทางการศึกษา" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรม
และเทคโนโลยีทางการศึกษา กรมศึกษา 2515, 242 หน้า.

✓ สิริวรรณ สุวรรณภา ปัญหาการสอนประวัติศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพ-
มหานคร วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517,
 185 หน้า.

สุนันทา มั่นเศกวิทย์ "การสะแตงกมศึกษาการสอนให้แก้กึก" มิตรกร ปีที่ 15
ฉบับที่ 30 เมษายน 2516, หน้า 16.

สุภา กุชงกุล "Programmed Instruction" ประมวลบทความเกี่ยวกับนวัตกรรม
และเทคโนโลยีทางการศึกษา กรมศึกษา 2515, 242 หน้า.

กุศล มุงเกษม การทดลองใช้เครื่องสอนประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปริญญาานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการ,
 ศึกษา ประสานมิตร 2513, 160 หน้า.

- Allen, Rodney F., "The use of history", Social Education, Vol. xxxi, April, 1967.
- Austwick, K., Teaching Machine and Programs, Pergamon Press, Inc., 1964, 205 pp.
- Bankhart and others, "An Experimental Study of Programmed versus Traditional Elementary School Mathematic", The Arithmetic Teacher, 10 : 199-204, April, 1963.
- Barcus, Delbert, and Pottle, Jack, "Programmed The Constitution", Social Education, Vol. xxix, January, 1965.
- Barlow, John A., "Programmed Instruction in Perspective Yesterday Today and Tomorrow", Perspective in Programmed, Mcmillan Company, New York, 1963.
- Butler, and others, The Teaching of Secondary Mathematics, McGraw-Hill Book Company, New York, 1963, 597 pp.
- Brune, Lester H., "Linear Programmed in Teaching History", Improving College and University Teaching, Vol. xxix, Winter, 1971.
- Carson, Jame Edward, "The Effect of Programmed Instruction A Supplementary Teaching Aid in Adult Basic Education at the Ohio State", Dissertation Abstracts International, March, 1971.
- DeDecco, John P., Education Technology, Holt Rinehart and Winston, New York, 1964, 479 pp.
- Deterline, William A., An Introduction of Programmed Instruction, Englewood Clift; Prantice-Hall Inc., New Jersey, 1962, 131 pp.
- Fan, Chung-Teh, Item Analysis Table, Education Testing Service, New York, 1952, 32 pp.

Allen, Rodney F., "The Use of History", Social Education, Vol. xxx, April, 1967.

Austwick, K., Teaching Machine and Programs, Pergamon Press Inc., 1964, 205 pp.

Bankhart and others, "An Experimental Study of Programmed versus Traditional Elementary School Mathematic", The Arithmetic Teacher, 10 : 199-204, April, 1963.

Barcus, Delbert, and Pottle, Jack, "Programmed The Constitution", Social Education, Vol. xxix, January, 1965.

Barlow, John A., "Programmed Instruction in Perspective : Yesterday Today and Tomorrow", Perspectice in Programmed, Macmillan Company, New York, 1963.

Butler, and others, The Teaching of Secondary Mathematics, McGraw-Hill Book Company, New York, 1963, 597 pp.

Brune, Lester H., "Linear Programmed in Teaching History", Improveing College and University Teaching, Vol xxix, Winter, 1971.

Carson, Jame Edward, "The Effect of Programmed Instruction A Supplementary Teaching Aid in Adult Basic Education at the Ohio State", Dissertation Abstracts International, March, 1971.

DeDecco, John P., Education Technology, Holt Rinehart and Winston, New York, 1964, 479 pp.

Deterline, William A., An Introduction of Programmed Instruction, Englewood Clift; Prantice-Hall Inc., New Jersey, 1962, 131 pp.

Fan, Chung-Teh, Item Analysis Table, Education Testing Service, New York, 1952, 32 pp.

- Fine, Benjamin, Teaching Machine, Stering Publishing Co.Inc.,
New York, 1962, 176 pp.
- Fry, Edward B., Teaching Machine and Programmed Instruction,
McGraw-Hill Book Company Inc., New York, 1963, 244 pp.
- Garner, Lee W., Programmed Instruction, New York : The Center for
Applied Research in Education Inc., 1966, 88 pp.
- Hartley, J., Strategies for Programmed Instruction : An Education
Technology, McGraw-Hill Book Company Inc., 1967, 231 pp.
- Jacobs, Paul A. and others, A Guide to Evaluation Self Instruction
Programmed, Halt Rinehart and Winston Inc., 1966 84 pp.
- Lamb, R.T.B., Aid to Modern Teaching : A Short Survey, Sir Issac
Pitman and Sons Ltd., London, 1967, 175 pp.
- Patterson, Jame, "Problem in Social Studier Instruction in Thai High
School", The Social Studies, Vol.11 (Fa'ruary), 1966.
- Schramm, Willbur, The Research on Programmed Instruction : An
Annotated Bibliography, U.S. Dept. of Health and Welfare,
Washington D.C., 1964, 114 pp.
- Smith, Wendell I. and Moor, William J., Editors, Programmed Learning,
Nostrand Company Inc., 1962, 240 pp.

ภาคผนวก ก
การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 6 ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	P_H	P_L	p	r	ข้อที่	P_H	P_L	p	r
1	90	63	.78	.37	21	67	30	.48	.37
2	50	23	.36	.29	22	80	37	.59	.44
3	63	17	.39	.48	23	73	27	.50	.46
4	67	40	.54	.28	24	63	23	.42	.41
5	57	40	.48	.47	25	50	36	.40	.21
6	70	27	.48	.43	26	57	33	.45	.25
7	46	17	.31	.33	27	87	60	.25	.34
8	80	46	.64	.36	28	70	37	.53	.34
9	87	53	.71	.40	29	67	23	.45	.45
10	93	63	.80	.43	30	67	30	.48	.37
11	56	17	.35	.42	31	83	23	.54	.59
12	53	20	.36	.36	32	70	40	.55	.31
13	56	30	.43	.27	33	70	23	.46	.47
14	50	27	.38	.24	34	46	20	.32	.29
15	63	43	.53	.20	35	60	37	.48	.23
16	93	40	.57	.55	36	67	27	.47	.40
17	50	17	.33	.37	37	53	33	.43	.21
18	97	43	.75	.67	38	60	27	.43	.34
19	72	43	.58	.30	39	73	53	.63	.22
20	70	30	.50	.40	40	77	57	.67	.23

အမှတ်	P_H	P_L	p	r	အမှတ်	P_H	P_L	p	r
41	63	33	.48	.30	51	80	26	.50	.52
42	60	17	.37	.45	52	60	17	.37	.45
43	67	13	.38	.56	53	50	27	.38	.24
44	80	37	.59	.44	54	80	37	.50	.44
45	70	30	.50	.40	55	70	37	.54	.34
46	80	30	.56	.50	56	90	27	.61	.54
47	27	50	.64	.29	57	70	33	.52	.37
48	60	13	.35	.51	58	83	23	.54	.59
49	77	23	.50	.54	59	57	17	.36	.43
50	93	53	.75	.49	60	30	10	.19	.30

(4)

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ

$$r_{tt} = \frac{NS - \bar{X}(\bar{X} - \bar{X})}{(N - 1)S^2}$$

$$N = 60$$

$$S^2 = 83.153$$

$$\bar{X} = 38.244$$

$$r_{tt} = \frac{(60 \times 83.153) - 38.244(60 - 38.244)}{59 \times 83.135}$$

$$= .847$$

(5)

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้พื้นฐานระหว่างกลุ่มทดลองกับ
กลุ่มควบคุม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$\bar{X}_1 = 28.233$$

$$\bar{X}_2 = 26.367$$

$$S_1^2 = 40.565$$

$$S_2^2 = 37.045$$

$$n_1 = 30$$

$$n_2 = 30$$

$$\begin{aligned} t &= \frac{28.233 - 26.367}{\sqrt{\frac{29 \times 40.565 + 29 \times 37.045}{58} \times \frac{2}{30}}} \\ &= 1.1662 \end{aligned}$$

เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการ
เรียนของกลุ่มทดลอง

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$\sum D = 417$$

$$\sum D^2 = 7331$$

$$(\sum D)^2 = 173889$$

$$N = 30$$

$$t = \frac{417}{\sqrt{\frac{30 \times 7331 - (173889)}{29}}}$$

$$= 10.4655$$

(7)

เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน
ของกลุ่มควบคุม

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$\sum D = 249$$

$$\sum D^2 = 2971$$

$$(\sum D)^2 = 62001$$

$$N = 30$$

$$t = \frac{249}{\sqrt{\frac{30 \times 2971 - (62001)}{29}}} = 8.141$$

(8)

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง
กับกลุ่มควบคุม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$\bar{X}_1 = 40.3$$

$$\bar{X}_2 = 35.867$$

$$S_1^2 = 66.6099$$

$$S_2^2 = 55.982$$

$$n_1 = 30$$

$$n_2 = 30$$

$$t = \frac{40.3 - 35.867}{\sqrt{\frac{29 \times 66.6099 + 29 \times 55.982}{58} \times \frac{2}{30}}}$$

$$= 2.204$$

ภาคผนวก ข
บทเรียนสำเร็จรูป

ข้อเสนอแนะในการใช้บทเรียนสำเร็จรูป

สิ่งที่นักเรียนถืออยู่นี้เรียกว่า "บทเรียนสำเร็จรูป" ซึ่งจะใส่นักเรียนใหม่
ความรู้เรื่อง "เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 ถึง พ.ศ. 2468" โดยให้นักเรียน
เรียนด้วยตนเอง ไม่ใช้ข้อสอบ ไม่มีการให้คะแนน

ขอให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ได้เข้าใจ ก่อนที่จะเริ่มเรียนจากบทเรียน
สำเร็จรูป ในการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีข้อแนะนำดังนี้

1. เริ่มเปิดบทเรียนอ่านไปที่ละหน้า อย่าเปิดข้ามหน้า
2. ใช้กระดาษแข็งหรือสบูดปิดคำตอบทางซ้ายมือก่อนที่จะเรียนบทเรียน
3. อ่านบทเรียนไปที่ละกรอบตามลำดับ อย่าข้ามกรอบหนึ่งกรอบใดเป็นอันขาด
ขณะที่อ่านสังเกตและทำความเข้าใจในแต่ละกรอบ ตอนใดที่มีช่องว่างเว้นไว้ หมายถึง
ให้นักเรียนเติมคำตอบหรือข้อความให้ถูกต้อง ถ้าไม่มีช่องว่างให้เติมก็แสดงว่าไม่ต้องให้
นักเรียนตอบในกรอบนั้น เพียงแต่ให้นักเรียนทำความเข้าใจ เพื่อที่จะเป็นแนวทางใน
การหาคำตอบในกรอบถัดไป
4. เมื่อตามบทเรียนเสร็จหนึ่งกรอบ ให้เลื่อนกระดาษที่ปิดคำตอบลงมาหนึ่งช่อง
เพื่อตรวจคำตอบที่หาไปแล้ว คำตอบที่ผิดให้ถูกต้องก่อนทำข้อใหม่ โดยขีดฆ่าคำตอบเดิม
แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องลงไปแทน
5. อย่าเปิดคำตอบก่อนที่จะเริ่มข้อความลงไปช่องว่างเป็นอันขาด เพราะจะ
ไม่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ขึ้นได้เลย และเป็นการเรียนที่เสียเปล่า
6. ถ้านักเรียนทำข้อใดผิดไม่ควรเสียใจ ขอให้นักเรียนกลับไปอ่านข้อความ
ข้อนั้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วแก้คำตอบที่ผิดให้ถูกต้องก่อนทำข้อใหม่ โดยขีดฆ่าคำตอบเดิม
แล้วเขียนคำตอบที่ถูกต้องลงไปแทน
7. การเรียนบทเรียนนี้ไม่จำเป็นต้องเรียนให้เสร็จรวดเดียว ให้เรียน
ไปตามความสามารถ ถ้าเหนื่อยก็หยุดพัก และทำต่อไปภายหลัง หรือจะพบทวนข้อความรู้ที่
เรียนมาแล้วก็ได้

นักเรียนจะมีความรู้เช่นเดียวกับเพื่อน ๆ ของนักเรียนที่เรียนจากการสอนของครู
หากนักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัด

บทเรียนสำเร็จรูป

ตอนที่ 1 เหตุการณ์สำคัญในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

(กรอบพิเศษ)

นับตั้งแต่เป็นต้นไป นักเรียนจะได้เรียนเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของประเทศไทย ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยมากที่สุด นั่นคือ... เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468)

เหตุการณ์สำคัญทั้งสองรัชกาลมีความยาวมาก ดังนั้นจึงแบ่งแยกออกเป็นส่วนย่อย ๆ เพื่อให้นักเรียนเรียนทีละส่วน ตลอดไปจนจบ

เมื่อใกล้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ทั้ง 2 พระองค์ นักเรียนคงมีความอยากรู้อยากเห็นว่า พระมหากษัตริย์ที่กล่าวมานี้เป็นใคร ? มีความสำคัญอย่างไร ?

เราจะเริ่มค้นเรียนกันต่อไปเถิด

1. พระราชประวัติ

1.1 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่ากรุงเทพฯ ประชาชนนิยมเรียกพระองค์ว่า "รัชกาลที่ 5" พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ พระราชมารดาคือ พระเทพศิรินทราวรมราชินี

พระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์พระนามเต็มว่า

.....

บาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้า

1.2 เมื่อนักเรียนอ่านกรอบที่แล้วมาแมตงยังจำกันได้ว่า
พระราชบิดาของรัชกาลที่ 5 คือ
.....

พระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้า

1.3 พระราชมารดาของรัชกาลที่ 5 คือ
.....

1.4 เองมากที่คอยไ้ถูกทอง...พำคไป

ให้นักเรียนเลือกข้อที่เรียงลำดับไ้ถูกทองที่สุด ให้จ้กอันกับ
กั๊ง

อันคัมที่ 1 คือผู้เป็นพ่อ

อันคัมที่ 2 เป็นแม่

อันคัมที่ 3 เป็นลูก

ขอ ก.

1. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
3. สมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี

ขอ ข.

1. พระเทพศิรินทราบรมราชินี
2. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
3. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ขอ ค.

1. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
2. พระเทพศิรินทราบรมราชินี
3. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระเทพศิรินทรา
บรมราชินี

ขอ ค.	1.5 รัชกาลที่ 5 ทรงประสูติเมื่อปี พ.ศ. 2396 ทรงพระนาม เดิมว่า สมเด็จเจ้าฟ้าชายจุฬาลงกรณ์ เมื่อพระองค์มีพระชนมายุได้ 15 พรรษา ได้รับการสถาปนาเป็น กรมขุนพินิจประชานาถ รัชกาลที่ 5 ประสูติเมื่อปี พ.ศ.
2396	1.6 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ มีพระนามเดิมว่า
เจ้าฟ้าชาย จุฬาลงกรณ์	1.7 เมื่อรัชกาลที่ 5 พระชนมายุได้ 15 ปี ได้รับการสถาปนาเป็น
กรมขุนพินิจ- ประชานาถ	1.8 ให้นักเรียนทำความเข้าใจว่าในช่วงเวลานี้เจ้าฟ้าชายจุฬาลงกรณ์ พ.ศ. 2410 พ.ศ. 2396 กรมขุนพินิจประชานาถ
2396 คุ้มกับ เจ้าฟ้าชาย- จุฬาลงกรณ์ 2410 คุ้มกับ กรมขุนพินิจ- ประชานาถ	1.9 ในปี พ.ศ. 2411 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จสวรรคต เจ้าฟ้าชายจุฬาลงกรณ์ ได้ขึ้นเสวยราชสมบัติต่อ ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะนั้นทรงมี พระชนมายุได้ 16 พรรษา ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ พระองค์จะบรรลุนิติ ภาวะได้เมื่ออายุครบ 20 ปี จึงไม่สามารถจะบริหารราชการแผ่นดิน ด้วยพระองค์เองได้ ต้องมีผู้บริหารราชการแผ่นดินแทน บุคคลที่เป็นผู้บริ หารราชการแผ่นดินแทนองค์พระมหากษัตริย์ เราเรียกว่า ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน จนกระทั่งรัชกาลที่ 5 อายุครบ 20 ปี แล้วจึงจะบริหารราชการแผ่นดินด้วย พระองค์เองได้ ในขณะที่รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัตินั้นมีพระชนมายุได้.....พรรษา "

16 บรรณา	1.10 ขณะรัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัตินั้น พระองค์บรรลุนิติภาวะแล้วหรือยัง ? ก. บรรลุแล้ว ข. ยังไม่บรรลุ
ข. ยังไม่บรรลุ	1.11 รัชกาลที่ 5 จะทรงบรรลุนิติภาวะ เมื่อมีอายุครบ..... พรรษา
20 พรรษา	1.12 รัชกาลที่ 5 ยังไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เองได้ เพราะพระองค์ทรงยังไม่.....
บรรลุนิติภาวะ	1.13 เมื่อรัชกาลที่ 5 ยังไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินด้วยตัวพระองค์เองได้ จำเป็นต้องมีผู้บริหารราชการแผ่นดินแทน ซึ่งเราเรียกว่า.....
ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน	1.14 ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินคือ.....
ผู้ทำการบริหารราชการแผ่นดินแทนพระมหากษัตริย์	1.15 รัชกาลที่ 5 จะทำการบริหารราชการแผ่นดินด้วยตัวพระองค์เองเมื่อมีพระชนมายุได้.....พรรษา
20 พรรษา	1.16 รัชกาลที่ 5 ทรงเสวยราชย์เมื่อพระชนมายุ.....พรรษา ซึ่งยังไปบรรลุนิติภาวะ ค่อนข้างมี.....บริหารราชการแผ่นดินแทน

20 ผู้สำเร็จราชการ— แผ่นดิน	1.17 ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 คือ สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ผู้ที่ทำการบริหารราชการแผ่นดินแทนองค์พระมหากษัตริย์ เราเรียกว่า.....
ผู้สำเร็จราชการ แผ่นดิน	1.18 สมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ทำหน้าที่เป็น
ผู้สำเร็จราชการ— แผ่นดิน	1.19 ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 มีนามว่า
สมเด็จพระยาบรม มหาศรีสุริยวงศ์	1.20 รัชกาลที่ 5 ยังไม่สามารถบริหารราชการแผ่นดินได้ ต้องมีผู้ทำการบริหารราชการแผ่นดินแทนพระองค์ เรียกว่า..... บุคคลนี้มีนามว่า.....
ผู้สำเร็จราชการ แผ่นดิน สมเด็จพระยาบรม มหาศรีสุริยวงศ์	1.21 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ อยู่ 42 ปี สวรรคตเมื่อปี พ.ศ. 2453 พระชนมายุได้ 57 พรรษา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ยาวนานที่สุดของไทย พระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ยาวนานที่สุดเป็นเวลา.....ปี
42 ปี	1.22 รัชกาลที่ 5 สวรรคตในปี พ.ศ.
2453	1.23 พระมหากษัตริย์ที่ครองราชย์ยาวนานที่สุดคือ..... ครองราชย์ตั้งแต่ปี พ.ศ..... ถึง.....

รัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411 — พ.ศ. 2453	1.24 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จขึ้นเสวยราชย์ ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาต่าง ๆ คือ 1. ประเทศไทยยังอยู่ในสภาพไม่เจริญ 2. ประเทศไทยถูกคุกคามจากประเทศยุโรป เช่น อังกฤษ และฝรั่งเศส เพื่อยึดครองไทยเป็นเมืองขึ้น เมื่อประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาเหล่านี้ พระองค์จึงทรงพยายามปรับปรุงประเทศไทยให้เจริญขึ้น ปัญหาของประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่สำคัญนั้นมีอยู่ ประการ
2	1.25 ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ประการแรกคือ
ประเทศไทยยังไม่เจริญ	1.26 ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ประการที่สองคือ
ถูกคุกคามจากประเทศตะวันตก	1.27 ประเทศยุโรปคุกคามประเทศไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ
ยึดครองไทยเป็นเมืองขึ้น	1.28 เมื่อรัชกาลที่ 5 ปกครองประเทศ พระองค์ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศให้ดีขึ้น เพราะประเทศไทยขณะนั้นประสบกับปัญหาคือ 1. 2. โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

1. ประเทศยังไม่เจริญ 2. ถูกคุกคามจากประเทศตะวันตกเพื่อยึดครองไทยเป็นเมืองขึ้น	1.29 การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย เราเรียกการเปลี่ยนแปลงสมัยนี้ว่า <u>การปฏิรูป</u> ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นอย่างมากมาย โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ 1. พัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมกับประเทศตะวันตก 2. ป้องกันไม่ให้ไทยเป็นเมืองขึ้นของประเทศตะวันตก ดังนั้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศในก้านต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 5 เราเรียกว่า.....
การปฏิรูป	1.30 การปฏิรูปหมายถึง.....
การเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมให้ดีขึ้นอย่างมากมาย	1.31 นักเรียนมองเหตุการณ์ในปัจจุบัน เมื่อประเทศของเราประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทำให้ประเทศชาติเจริญช้า เราต้องทำให้ประเทศเจริญเพิ่มขึ้นปัญหาต่าง ๆ หมดไปอย่างรวดเร็ว เราสามารถเรียกการกระทำแบบนี้ว่าการปฏิรูปได้ไหม ? ก. ได้ ข. ไม่ได้
ก. ได้	1.32 เมื่อนักเรียนทราบแล้วว่าการเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 5 มีลักษณะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เราเรียกว่าการปฏิรูป การปฏิรูปของพระองค์นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับต่างประเทศประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือ ป้องกันไม่ให้ไทยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอื่น ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปมี.....ประการ

2	1.33 ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปคือ 1..... 2.....
1. พัฒนาประเทศให้เจริญทัดเทียมกับประเทศทางตะวันตก 2. ป้องกันไม่ให้ไทยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอื่น	1.34 ถ้านักเรียนกลับมาบ้าน เวลากลางวันที่เราที่พวกนักเรียนยังไม่นอน กำลังคุยกับคุณพ่อคุณแม่ เรื่องที่พวกนักเรียนเรียน ถ้าคุณพ่อคุณแม่ถามนักเรียนว่า เรียนเรื่องราวของรัชกาลที่ 5 แล้วยังจำได้ไหม ? การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 5 เรียกว่าอย่างไร ? นักเรียนต้องตอบว่า เรียกว่า..... คุณพ่อยังสงสัยต่อไปว่า "จุดมุ่งหมายที่ทำอย่างนั้นเพราะอะไร" นักเรียนต้องตอบว่าอย่างไร ? ตอบว่า จุดมุ่งหมายของการเปลี่ยนแปลงเพื่อ 1..... 2.....
การปฏิรูป 1. พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า 2. ป้องกันไม่ให้ไทยตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอื่น	1.35 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่พระองค์ทรงปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศมีหลายประการ เช่น การปฏิรูปการปกครอง การเลิกทาส การปฏิรูปทางการศึกษา การเสียดินแดนให้กับต่างประเทศ ซึ่งสามารถแยกเหตุการณ์ได้เป็น 2 ประการใหญ่ ๆ คือ 1. <u>เหตุการณ์ภายในประเทศ</u> เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เช่น การเลิกทาส การปฏิรูปการปกครอง ฯลฯ 2. <u>เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ</u> เช่น การเสียดินแดน ฯลฯ เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 แบ่งออกเป็น..... ประการ

2	1.36 เหตุการณ์สำคัญในรอบที่ 1.35 ไค้แก' 1..... 2.....
1. เหตุการณ์ภายในประเทศ 2. เหตุการณ์เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ	1.37 ให้นักเรียนเลือกว่า เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ หลาย เหตุการณ์ข้างล่างนี้ เหตุการณ์ใดเป็นเหตุการณ์ภายในประเทศและ เหตุการณ์ใดเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ คำสั่ง....ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X หน้าเหตุการณ์ภายในประเทศ ให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย ✓ หน้าเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ 1. การปฏิรูปการปกครองประเทศ 2. การเสด็จประพาสต่างประเทศ 3. การปฏิรูปการทหาร 4. การเสด็จไปชวา 5. การเสียเงินแคนให้อังกฤษ 6. การเปลี่ยนแปลงค่านการการศึกษา 7. การเลิกทาส 8. การเปลี่ยนแปลงค่านคมนากรม 9. การเสียเงินแคนให้ฝรั่งเศส

...X...1. ...✓...2. ...X...3. ...✓...4. ...✓...5. ...X...6. ...X...7. ...X...8. ...✓...9.	๒๐๕ ที่ ๒. เหตุการณ์ภายใน (กรณพิเศษ) เหตุการณ์สำคัญภายในประเทศไทยในสมัย รัชกาลที่ ๕ มีเหตุการณ์ที่พระองค์ทรงทำการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูป ให้บ้านเมืองเจริญทัดเทียมกับประเทศตะวันตก ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ ได้แก่ 1. การเลิกทาส 2. การปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน 3. การปฏิรูปการศึกษา 4. การปฏิรูปการศาลและกฎหมาย 5. การปฏิรูปการทหาร 6. การปฏิรูปการคมนาคม และต่อไปนี้นักเรียนจะได้เรียนรายละเอียดในเหตุการณ์ต่าง ๆ นี้ต่อไป
	~~๒.๑~~ <u>การเลิกทาส</u> / ~~๒.๑.๑~~ ในขณะที่ยังมีรัชกาลที่ ๕ ขึ้นครองราชสมบัติ ในประเทศไทยยังมีคนไทยเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีอิสระ เสรีภาพ ทำงานหนักให้กับผู้เป็นนาย และคนเหล่านี้ยังไม่มีสิทธิในร่างกาย ของตนเอง อาจจะถูกทุบตี หรือขายก็ได้ คนที่ไม่มีอิสระเสรีภาพ ทำงานหนักให้กับผู้เป็นนาย โดยไม่มีค่าตอบแทน และไม่มีสิทธิใน ตนเอง อาจถูกขายหรือทุบตีได้ เราเรียกว่า ทาส เมื่อนักเรียนอ่านข้อความนี้แล้ว จะเห็นได้ว่าคน ส่วนใหญ่ในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ ๕ ยังคงเป็น.....

ทาส	2 ~~2.1.2~~ ถ้ามีเพื่อนของคุณพอกำลังคุยกันกับคุณพ่อนักเรียนว่ามีคนไทยคนหนึ่งชื่อ นายสิน นายสินต้องทำงานอย่างหนัก แต่ผลที่ได้นั้นไม่ได้ตกอยู่กับนายสิน ผลประโยชน์นั้น นายมา นายของนายสินเอาไปหมด นายสินยังไม่มีเสรีภาพหรืออิสระที่จะไปที่อื่นและถ้านายมา นายของนายสินไม่พอใจ ยังอาจจะทุบตีหรือขายนายสินก็ได้ นักเรียนตอบครูได้ใหม่นายสินเป็นใคร ? 1.1 เพื่อนของนายมา 2.1 ญาติของนายมา 3.1 ทาสของนายมา
ข้อ 3	3 ~~2.1.3~~ ถูกแล้วนายสิน เป็นคนไม่มีอิสระ เสรีภาพ ต้องทำงานให้กับนายของตนโดยไม่ได้ค่าตอบแทน และยังไม่มีสิทธิในตนเอง จะถูกตีหรือขายก็ได้ เราจึงเรียกนายสินว่า.....
ทาส	4 ~~2.1.4~~ บุคคลที่ไม่มีอิสระ เสรีภาพ ต้องทำงานให้กับนายโดยไม่มีค่าตอบแทน และยังไม่มีสิทธิในตนเอง บุคคลเช่นนี้เรียกว่า.....
ทาส	5 ~~2.1.5~~ ทาสคือ.....

คือ บุคคลที่ไม่มีอิสระ เสรีภาพของทำงาน ให้กับผู้อื่นโดยไม่ไ้ รับค่าตอบแทน และ ไม่มีสิทธิ์ในร่างกาย ตนเอง	6 ~~2-4-6~~ นักเรียนได้ทราบแล้วว่า "ทาส" เป็นอย่างไร แล้ว ควรจะทราบต่อไปอีกว่า ทาส มีอยู่หลายประเภทไม่เหมือนกัน ทาสแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท คือ 1. ทาสสินไถ่ คือ ทาสที่ขายตัวเองหรือถูกผู้อื่นขาย ให้แก่อีกคนหนึ่ง ซึ่งทาสประเภทนี้มีมากที่สุด 2. ทาสในเรือนเบี้ย คือ ลูกทาสที่เกิดมาในเวลา ที่พ่อแม่กำลังเป็นทาส ลูกต้องเป็นทาสด้วย 3. ทาสที่ได้จากบิณฑบาต คือ ลูกทาสที่ได้มาจาก พ่อกับแม่กำลังเป็นทาส 4. ทาสทาสให้ คือ ทาสที่เดิมเป็นของคนหนึ่ง และ ได้ยกเป็นกรรมสิทธิ์แก่อีกคนหนึ่ง เหมือนกับการยกทรัพย์สินให้กับผู้อื่น 5. ทาสที่ช่วยมาจากโทษทัณฑ์ คือ ทาสที่พ้นโทษจากคดี ต่าง ๆ แล้วมีผู้รับเลี้ยงดูในฐานะทาส 6. ทาสที่เลี้ยงไว้เมื่อเกิดทุกข์ภัย คือ ผู้ที่ไม่สามารถ จะเลี้ยงตัวเองได้ในเวลาเกิดข้าวยากหมากแพง ต้องอาศัยพึ่งพาผู้อื่น โดยยอมเป็นทาส 7. ทาสเชลย คือ ทาสที่ได้จากการรบ จะเห็นได้ว่าทาสมีหลายประเภทไม่เหมือนกัน เราแบ่ง ทาสออกได้เป็น.....ประเภท
7	7 ~~2-4-7~~ ถ้านายมาเป็นคนไทยคนหนึ่ง บิดาของนายมาเกิดเจ็บป่วย ขึ้นมาไม่มีเงินรักษาพ่อของเขา จึงได้ไปขายตัวเองให้กับเศรษฐีผู้หนึ่ง เพื่อนำเงินมารักษาพ่อ นายมาจึงกลายเป็นทาส ทาสแบบนี้เรียกว่า

ทาสสินไถ่	๘ 2.1.8 นายสินเป็นคนไทยคนหนึ่งที่ถูกนายนำไปขายให้กับ เศรษฐีอีกผู้หนึ่ง นายสินจึงกลายเป็นทาส เราเรียกทาสประเภท นี้ว่า.....
ทาสสินไถ่	๙ 2.1.9 ทาสที่ขายตัวเองหรือถูกผู้อื่นขายนั้น เราเรียกทาส ประเภทนี้ว่า.....
ทาสสินไถ่	๑๐ 2.1.10 ทาสสินไถ่คือ.....
ทาสที่ขายตัวเอง หรือถูกผู้อื่นขาย	๑๑ 2.1.11 ค.ช. เขียว เป็นเด็กที่เกิดในขณะที่ยู่กับแม่ของ ค.ช. เขียว เป็นทาสอยู่ ค.ช. เขียว ต้องเป็นทาสด้วย เราเรียก ทาสประเภทนี้ว่า.....
ทาสในเรือนเบี้ย	๑๒ 2.1.12 ลูกทาสที่เกิดขึ้นในขณะที่ยู่กับแม่เป็นทาสนั้นเราเรียก ทาสประเภทนี้ว่า.....
ทาสในเรือนเบี้ย	๑๓ 2.1.13 ทาสในเรือนเบี้ยคือ.....
ลูกทาสที่เกิดขึ้นใน ขณะที่ยู่กับแม่กำลัง เป็นทาส	๑๔ 2.1.14 ขณะที่ยู่หรือแม่ ค.ช. คำ เป็นทาสอยู่ ค.ช. คำ ได้ถูกพ่อหรือแม่นำไปอยู่กับนายกำย และได้ขายเลี้ยงดู ค.ช. คำ เลยกลายเป็นทาส ค.ช. คำเป็นทาสประเภทใด 1. ทาสสินไถ่ 2. ทาสเกิดในเรือนเบี้ย 3. ทาสที่ได้มาจากบิณฑบาต 4. ทาสเชลย

ข้อ 3	15 2.1-15 ลูกหาสที่ไ้จากพ่อหรือแม่ที่เป็นหาส เราเรียกหาสประเภทนี้ว่า.....
หาสที่ไ้จากบิดา มารดา	16 2.1.16-หาสที่ไ้จากบิดามารดาไ้คือ.....
คือลูกหาสที่ไ้มาจาก พ่อหรือแม่ที่เป็นหาส	17 2.1-17-นางแยมและนางขาวเป็นหาสของขุนช้าง แต่ขุนช้างมีหาสมากลั้จึงยกนางขาวไ้เป็นหาสของขุนแผน นางขาวเป็นหาสประเภทที่เรียกว่า.....
หาสท่านไ้	18 2.1-18 นายแ้วเพ็งออกจากคุก ไ้ฐานฆ่าคนตาย ไ้ไม่มีทางทามาหากินไ้ เมื่อนายแ้วพนโธบ แต่ไ้มีนายทหารคนหนึ่งนำนายแ้วไปเลี้ยงเป็นหาส นายแ้วจะเป็นหาสประเภทที่เรียกว่า.....
หาสที่ช่วยจาก โธบทัณฑ์	19 2.1-19 หาสที่พนโธบจากคดีต่าง ๆ แล้วมีผู้รับเลี้ยงกุไ้เป็นหาส หาสประเภทนี้เรียกว่า.....
หาสที่ช่วยจาก โธบทัณฑ์	20 2.1-20 หาสที่ช่วยมาจากโธบทัณฑ์ไ้คือ.....
หาสที่พนโธบมาจาก คดีต่าง ๆ แล้วมี ผู้รับเลี้ยงกุ	21 2.1-21 ในปีหนึ่งไ้ที่กรุงเทพฯ เกิดน้ำท่วมไร้นาเสียหาย ซึ่งเราเรียกว่า พุทธิกชภัย ข้าวปลาอาหารแพงมาก นายคำไ้ไม่มีเงินซื้อข้าวกิน จึงไปขออยู่กับขุนประสงค์ ขุนประสงค์ไ้รับเลี้ยงไว้เป็นหาส นายคำเป็นหาสชนิดที่เรียกว่า.....

ทาสที่เลี้ยงไว้เมื่อ เกิดทุพภิกขภัย	~~๒๒~~ ๒.๑.๒๒ ทาสที่ไม่สามารถจะเลี้ยงตัวเองได้ในเวลาเกิด ข้าวยากมากแพง ต้องอาศัยพึ่งพาผู้อื่นโดยยอมเป็นทาส เรียก ว่าทาส.....
ทาสที่เลี้ยงไว้เมื่อ เกิดทุพภิกขภัย	~~๒๓~~ ๒.๑.๒๓ หม่อมหม่อมทึนเป็นทหารพม่ามารบที่กรุงศรีอยุธยา แล้วถูกจับเป็นเชลยได้ แล้วถูกนำไปเป็นทาส หม่อมหม่อมทึน เป็นทาสที่เรียกว่า.....
ทาสเชลย	~~๒๔~~ ๒.๑.๒๔ ทาสเชลยคือ.....
ทาสที่ได้จากการรบ	~~๒๕~~ ๒.๑.๒๕ นักเรียนก็รู้จักชนิดของทาสแล้วว่า ทาสมีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะเป็นอย่างไร ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าชื่อมาใส่ในช่องว่างที่กำหนดให้ ๑. ลูกทาสที่เกิดในขณะพ่อแม่เป็นทาสอยู่ ๒. ทาสที่พ้นจากการติดคุกแล้วมีผู้รับเลี้ยงดูให้เป็นทาส ๓. ทาสที่ได้มาจากการสงคราม ๔. ทาสที่ได้จากพ่อหรือแม่ที่เป็นทาส ๕. ทาสที่ขายตัวเองหรือถูกผู้อื่นขาย ๖. ทาสที่รับเลี้ยงไว้ในตอนที่เกิดข้าวยากมากแพง ๗. ทาสที่เดิมเป็นของผู้อื่นและถูกยกให้อีกคนหนึ่ง นักเรียนนำอักษรหน้าชื่อของข้างล่างไปใส่ในช่องว่างข้างบนนี้ ก. ทาสสินไถ่ ข. ทาสในเรือนเบี้ย ก. ทาสทาสให้ ง. ทาสที่ได้มาจากการรบ จ. ทาสเชลย ฉ. ทาสที่เลี้ยงไว้ตอนเกิดทุพภิกขภัย ช. ทาสที่ช่วยจากโทษทัณฑ์

ข. 1. ข. 2. จ. 3. ง. 4. ก. 5 ฉ. 6. ค. 7.	26 ~~2.1.26~~ นักเรียนทุกคนได้ทราบพระประสงค์ของรัชกาลที่ 5 แล้วว่า พระองค์ต้องการจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง การมี ทาสเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยไม่เจริญรุ่งเรือง พระองค์จึง ทรงเลิกทาสเสีย การเลิกทาสมีสาเหตุสำคัญหลายประการ สาเหตุที่ สำคัญได้แก่ 1. การมีทาสแสดงว่าประเทศไทยป่าเถื่อน 2. ชาวกำลังคนในการพัฒนาประเทศ ในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง รัชกาลที่ 5 ทรงให้มีการ.....
เลิกทาส	27 ~~2.1.27~~ สาเหตุของการเลิกทาสมี..... ประการ
2	28 ~~2.1.28~~ เมื่อชาวต่างประเทศเดินทางมาที่ประเทศไทย เช่น ชาวดังกฤษหรือฝรั่งเศส เห็นเมืองไทยมีทาสมากมาย ชาวกต่างประเทศ มองไทยว่าเป็นชาติป่าเถื่อน เป็นประเทศป่าเถื่อนไม่เจริญ รัชกาลที่ 5 ใ้ต้องการให้ต่างชาติว่าคนไทยป่าเถื่อน ความป่าเถื่อนไม่เจริญเป็น ของการเลิกทาส
สาเหตุ	29 ~~2.1.29~~ สาเหตุของการเลิกทาสประการแรกคือ.....

ทำให้มองเห็นว่า ไทยเป็นชาติ ป่าเถื่อน	~~30-2.1-30~~ การมีทาส ทำให้คนไทยที่เป็นทาสเป็นจำนวนมาก ต้องไปทำงานให้นายเงินที่นายเงินพอใจ ทำให้กำลังคนเป็นจำนวน มากไม่สามารถทำการพัฒนาประเทศกันอื่น ๆ ได้ สาเหตุนี้เป็น สาเหตุของการเลิกทาสอีกสาเหตุหนึ่ง คือ ทำให้เกิดการขาด..... ในการพัฒนาประเทศ
กำลังคน	~~31-2.1-31~~ ดังนั้นนักเรียนก็ทราบสาเหตุของการเลิกทาส ประการที่ 2 ก็คือ.....
ขาดกำลังคนในการ พัฒนาประเทศ	~~32-2.1-32~~ จากการที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วเมื่อครูชี้ถึงสาเหตุ ของการเลิกทาส นักเรียนยังจำได้ใช่ไหมครับ ไหนลองบอกครูซิว่า สาเหตุของการเลิกทาสมีกี่ประการ ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4
ข. 2	~~33-2.1-33~~ ถูกต้องเธอตอบถูกแล้ว สาเหตุของการเลิกทาสมี 2 ประการคือ 1. 2.

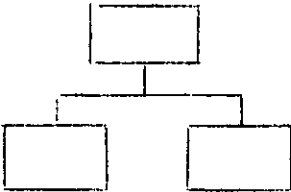
1. ทำให้มองเห็นว่า ไทยเป็นชาติ ป่าเถื่อน 2. ขากกำลังคน ในการพัฒนา ประเทศ	34 2.4.34 เมื่อพระองค์ก็ถือหลักเกณฑ์ในการ เลิกทาสแล้ว พระองค์ได้ทรงทำการเลิกทาสเป็น 5 ขั้นตอนคือ 1. ปล่อยลูกทาสก่อน 2. ทรงบริจาททรัพย์ส่วนพระองค์ในการ เลิกทาส 3. ลกคาคัวทาสเป็นเขต ๆ ไป 4. ทรงลคาคัวทาสทั่วประเทศ 5. ตรากฎหมายห้ามซื้อขายทาส นักเรียนอ่านแล้วทำให้ได้ว่า พระองค์ดำเนินขั้นตอน เลิกทาสเป็น.....ขั้นตอน
5	35 2.4.35 ในกรอบนี้จะเป็นช่องว่างให้นักเรียนเติมคำลงไป ข้อความที่เติมลงไปนี้เป็นขั้นตอนการดำเนินการ เลิกทาส 1. 2. ทรงบริจาททรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อปลดปล่อยทาส 3. ลกคาคัวของทาสเป็นเขต ๆ ไป 4. ลกคาคัวทาสทั่วประเทศ 5. ตรากฎหมายห้ามซื้อขายทาส
ปล่อยลูกทาสก่อน	36 2.4.36 เก่งมากที่เติมข้อความถูกต้องทำต่อไป 1. 2. 3. ลกคาคัวทาสเป็นเขต ๆ ไป 4. ลกคาคัวทาสทั่วประเทศ 5. ตรากฎหมายห้ามซื้อขายทาส

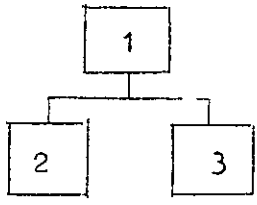
1. ปลอยลูกทาสก่อน 2. บริจาคทรัพย์ส่วน พระองค์เพื่อ ปลอยทาส	2.4.37 ให้นักเรียนทำต่อไป 37 1. 2. 3. 4. ลกาค้าวทาสทั่วประเทศ 5. ทรากฎหมายห้ามซื้อขายทาส
1. ปลอยลูกทาสก่อน 2. บริจาคทรัพย์ส่วน พระองค์เพื่อ ปลอยทาส 3. ลกาค้าวทาสเป็น เขต ๆ ไป	38 2.4.38 ของว่างมากขึ้นทุกที นักเรียนยังเติมได้อีกต้อง <u>คงมาก</u> ต่อไปควรว่างไว้ 4 ช่อง ให้นักเรียนเติมให้ถูกต้อง 1. 2. 3. 4. 5. ทรากฎหมายห้ามซื้อขายทาส
1. ปลอยลูกทาสก่อน 2. บริจาคทรัพย์ส่วน พระองค์เพื่อ ปลอยทาส 3. ลกาค้าวทาสเป็น เขต ๆ ไป 4. ลกาค้าวทาสทั่ว ประเทศ	39 2.4.39 เหลืออีกขั้นตอนเดียวที่เป็นขั้นตอนสุดท้าย ขั้นตอน สุดท้ายนักเรียนจะจำได้ไหมตอบครูซิว่าขั้นตอนสุดท้ายคือ

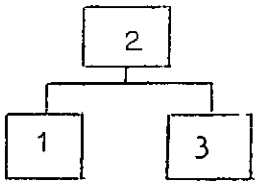
5 ตรากฎหมายห้ามซื้อ ขายทาส	๒๐ 2.1.40 ~~นางสาวนักเรียนทำบุญของหมกละ~~ สองตอบอีกสัก ครั้งนะจ๊ะ ~~ขั้นตอนการ~~ เลิกทาสมีทั้งหมด.....ขั้นตอนคือ 1. 2. 3. 4. 5.
5 ขั้นตอน 1. เลิกลูกทาสก่อน 2. บริจาคพระราช ทรัพย์ส่วนพระองค์ ปล่อยทาส 3. ลกกาตัวทาสเป็น เซต ๆ ไป 4. ลกกาตัวทาสทั่ว ประเทศ 5. ตรากฎหมายห้าม ซื้อขายทาส	๒๑ 2.1.41 นักเรียนได้เรียนเรื่องการเลิกทาสจนจำได้ทุกคนแล้ว ครูบอกจะให้เธอแสดงความสามารถอีกสักครั้งหนึ่ง ให้เธอเขียนอักษร ฎ หน้าข้อความที่เป็นระยะก่อน การเลิกทาส ว่ามีสภาพเป็นอย่างไร และให้นักเรียนเขียนอักษร ฎ หน้าข้อที่เธอเห็นว่า เป็นสภาพการณ์หลังการเลิกทาส ลงมือทำได้ 1. นายแดงยังเป็นทาสสินไถ่ 2. ทุกคนเป็นไทยเท่าเทียมกัน ไม่มีใครอยู่เหนือใคร ไม่มีทาสไม่มีนาย 3. ขุนรามมีกินทำงานให้โดยไปต้องเสียค่าจ้างเลย คนนั้นทำงานให้ฟรี 4. เศรษฐีแก้วสามารถพบที่ ค.ช.ค่า ที่เป็นลูกทาสได้ โดยไม่มีความผิด 5. ชาวต่างประเทศเลิกมองไทยว่าป่าเถื่อน 6. รัฐบาลมีแนวโน้มสำหรับพัฒนาประเทศมากมาย 7. นายแดงต้องทะเลาะกับนายกำเสมอ เพราะแย่ง ทาสกันสม่ำเสมอ 8. ทุกคนมีวิถีชีวิตในร่างกายของตนโดยจะพบที่หรือ ชายตัวมีได้

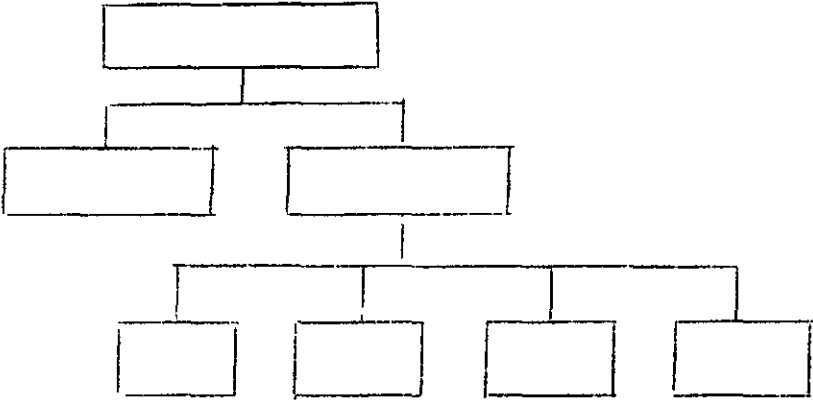
1. ก 2. ล 3. ก 4. ก 5. ก 6. ล 7. ก 8. ล	2.2 การปกครอง 2.2.1 นักเรียนได้เรียนเหตุการณ์สำคัญในสมัย รัชกาลที่ 5 ผ่านไปแล้ว 1 เหตุการณ์ เหตุการณ์สำคัญในสมัย รัชกาลที่ 5 นี้ยังมีอีกหลายประการ เหตุการณ์ที่จะเรียนต่อไปคือ <u>การปกครอง</u> ในสมัยรัชกาลที่ 5 การปกครองแผ่นดินได้ถูก ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นอย่างมากมาย เราเรียกการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกันนี้ว่า การปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งเป็นผลต่อ ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยอย่างยิ่ง เมื่อมีคนมาถามนักเรียนว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ในด้านการบริหารราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้นเรา เรียกว่าอย่างไร ? นักเรียนต้องตอบได้ว่า เราเรียกการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 5 ว่า.....
การปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดิน	2.2.2 ถูกแล้วเราเรียกว่าการปฏิรูปการปกครอง แผ่นดิน ก่อนที่นักเรียนจะทราบว่าพระองค์ทรงปฏิรูปการปกครอง แผ่นดินอย่างไร ควรทราบลักษณะการปกครองแผ่นดินเสียก่อนว่ามีการ แบ่งแยกอย่างไร การปกครองแผ่นดินนั้นแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ 1. การปกครองส่วนกลางได้แก่ การบริหาร ราชการแผ่นดินภายในพระนครหรือราชธานี 2. การปกครองส่วนภูมิภาค ได้แก่การบริหาร ราชการแผ่นดินในส่วนที่ห่างไกลพระนครออกไป เช่น หัวเมืองต่าง ๆ ได้แก่ การปกครองที่หัวเมืองชลบุรี พินิจโลก เป็นต้น การบริหารราชการแผ่นดินนั้นแบ่งออกได้เป็น.....

2 ส่วน	2.2.3 การบริหารราชการแผ่นดินภายในพระนคร เรียกว่า
การปกครอง ส่วนกลาง	2.2.4 การปกครองอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นการบริหารราชการแผ่นดินในส่วนที่ทางไกลพระนครออกไป เราเรียกว่า.....
การปกครอง ส่วนภูมิภาค	2.2.5 การปกครองตามหัวเมืองต่าง ๆ หรือบริหารราชการแผ่นดินตามหัวเมือง เช่น ชลบุรี พินบุรีโลก เพชรบุรี เราเรียกส่วนการปกครองนี้ว่า.....
การปกครอง ส่วนภูมิภาค	2.2.6 ลักษณะการปกครองการบริหารราชการแผ่นดินโดยทั่ว ๆ ไปแบ่งออกเป็น.....ส่วน คือ 1. 2.
2 ส่วน 1. การปกครองส่วนกลาง 2. การปกครองส่วนภูมิภาค	(กรอบพิเศษ) ก่อนที่จะเรียนเรื่องการปกครองต่อไป นักเรียนควรทราบเสียก่อนว่า การเรียนเรื่องการปกครองในรัชกาลที่ 5 นั้นมี 2 ระยะคือ <u>ระยะแรก</u> เกี่ยวกับการปกครองก่อนการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ 5 หรือการปกครองสมัยโบราณ <u>ระยะที่สอง</u> เกี่ยวกับลักษณะการปกครองภายหลังการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ 5 ดังนั้นทั้ง 2 ระยะนี้จะแบ่งออกเป็น 4 ชนิดคือ 1. การปกครองส่วนกลางก่อนการปฏิรูป 2. การปกครองส่วนภูมิภาคก่อนการปฏิรูป 3. การปกครองส่วนกลางภายหลังการปฏิรูป 4. การปกครองส่วนภูมิภาคภายหลังการปฏิรูป

	2.2.7 เริ่มเรียนต่อไป การปกครองส่วนกลางก่อนการปฏิรูป แบ่งแยกออกเป็นฝ่าย ๆ ซึ่งมีทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับพลเรือน เราจึงแบ่งการปกครองส่วนกลางออกให้ชัดเจนเป็น 2 ฝ่าย คือ 1. <u>ฝ่ายทหาร</u> มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการก่ำนทหาร การสงครามป้องกันประเทศ 2. <u>ฝ่ายพลเรือน</u> มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการค้ำพลเรือน การปกครองแผนคินส่วนกลางสมัยก่อนปฏิรูปสามารถแบ่งได้เป็น.....ฝ่าย
2 ฝ่าย	2.2.8 ฝ่ายที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการค้ำทหารคือฝ่าย
ทหาร	2.2.9 ฝ่ายที่ทำหน้าที่บริหารราชการค้ำพลเรือนเรียกว่า ฝ่าย.....
พลเรือน	2.2.10 นักเรียนงเข้าใจค้ำแล้วว่ การปกครองแผนคินของไทยแบ่งออกเป็น.....ฝ่าย 1. มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการ..... 2. มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการ.....
2 ฝ่าย ฝ่ายทหาร, ค้ำทหาร ฝ่ายพลเรือน, ค้ำ พลเรือน	2.2.11 เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจค้ำขึ้น ให้นักเรียนนำส่วนรายการข้างล่างนี้ไปใส่ในแผนภูมิแสดงการแบ่งแยกการปกครองที่ค้ำหนดให้ (นาเฉพาะตัวเลขมาใส่) <pre> graph TD A[] --- B[] A --- C[] </pre> 1. การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ 2. ฝ่ายทหาร 3. ฝ่ายพลเรือน

	2.2.12 ถูกแล้วเราสามารถเขียนแผนภูมิแบ่งแยกลักษณะการปกครองได้ว่า การปกครองสามารถแบ่งแยกได้เป็น 2 ฝ่าย คือ ทหาร และ พลเรือน ตำแหน่งที่เป็นผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารเราเรียกว่า ตำแหน่ง สมุหกลาโหม ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาฝ่ายพลเรือนเราเรียกว่าตำแหน่ง สมุหนายก เวลาที่มีสงครามจะต้องมีผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับกิจการทหาร ผู้บัญชาทหารนี้เราเรียกว่า.....
สมุหกลาโหม	2.2.13 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาพลเรือน เราเรียกว่า ตำแหน่ง.
สมุหนายก	2.2.14 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาทหาร เรียกว่า.....
สมุหกลาโหม	2.2.15 การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ แบ่งออกเป็น ส่วน 1. ผู้บังคับบัญชาคือ..... 2. ผู้บังคับบัญชาคือ.....
2 ส่วน ทหาร, สมุหกลาโหม พลเรือน, สมุหนายก	2.2.16 ให้นักเรียนนำส่วนการปกครองข้างล่างนี้ไปเขียนแผนภูมิให้ถูกต้อง (นำเฉพาะตัวเลขไปใส่ในช่องว่าง) 1. สมุหกลาโหม 2. การปกครองส่วนกลาง 3. สมุหนายก

	2.2.17 การปกครองฝ่ายพลเรือนยังแบ่งย่อย ๆ ออกไปได้ อีกเป็น กรม กรมที่แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ มีอยู่ 4 กรม เรียกว่า การปกครองแบบจตุสดมภ์ การปกครองแบบจตุสดมภ์มีอยู่ 4 กรม คือ 1. เวียง (เมือง) 2. วัง 3. กลัง 4. นา การปกครองแบบจตุสดมภ์ เป็นส่วนการปกครองฝ่าย
พลเรือน	2.2.18 การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ ฝ่ายพลเรือนที่แบ่ง ออกเป็น 4 กรม เรียกว่าการปกครองแบบ.....
จตุสดมภ์	2.2.19 การบริหารราชการแผ่นดินหรือการปกครองส่วนกลาง ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ เวียง วัง กลัง นา เรียกว่า.....
จตุสดมภ์	2.2.20 การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ ฝ่ายพลเรือน เรียกว่า..... แบ่งออกเป็น 1. 2. 3. 4.

จุดศกมภ์ 1. เวียง 2. วัง 3. คลัง 4. นา	2.2.21 นักเรียนได้เรียนแล้วว่า การปกครองแผ่นดิน ส่วนกลางสมัยโบราณก่อนการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเป็นอย่างไร ? ต่อไปนี้นักเรียนเติมชื่อส่วนราชการลงบนแผนภูมิที่จัด ไว้ให้ถูกต้อง <pre> graph TD A[] --- B[] A --- C[] C --- D[] C --- E[] C --- F[] C --- G[] </pre>
การปกครอง ส่วนกลาง สมุหกลาโหม สมุหนายก เวียง, วัง, คลัง, นา	2.2.22 ในสมัยรัชกาลที่ 5 บ้านเมืองไทยเจริญขึ้นกว่าเดิม มาก ส่วนราชการที่ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในสมัยโบราณ นั้น ไม่สามารถบริหารราชการได้เหมาะสมกับสภาพความเจริญของ ประเทศได้ รัชกาลที่ 5 ได้ทรงมองเห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการ ปกครองในสมัยโบราณ ซึ่งมีสาเหตุมาจากกรมต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ บริหารราชการแผ่นดินป็นน้อย จึงไม่สามารถบริหารบ้านเมืองให้อยู่ ในสภาพเรียบร้อยได้ จึงทำการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จะเห็นได้ว่าสภาพบ้านเมืองในสมัยรัชกาลที่ 5 มีความ

เจริญขึ้นมากมาย	2.2.23 ถูกแล้วสภาพบ้านเมืองในสมัยรัชกาลที่ 5 เจริญขึ้น กว่าเดิมอย่างมากมาย กรมต่าง ๆ ที่มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ในสมัยโบราณมีน้อย จึงต้องทำงานหนักมากขึ้น ทำงานหลายหน้าที่ หนึ่งทำให้งานล้าช้า เมื่อบ้านเมืองเจริญมากขึ้น กรมต้องทำงานหนักมากขึ้น บางกรมทำงานหลายหน้าที่เป็นเพราะ.....
กรมต่าง ๆ มีน้อย	2.2.24 การที่กรมต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ไม่พอที่จะบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นสาเหตุของการ.....
การปฏิรูปการ ปกครองแผ่นดิน	2.2.25 สาเหตุของการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน คือ
กรมต่าง ๆ ที่ทำ หน้าที่บริหารราชการ แผ่นดินมีน้อยเกินไป	2.2.26 จากสาเหตุนี้ทำให้รัชกาลที่ 5 ทำการปฏิรูปการปกครอง โดยแบ่งส่วนการปกครองออกใหม่เป็นส่วน ๆ เรียกว่า <u>กระทรวง</u> มีทั้งหมด 10 กระทรวง คือ 1. กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่ปกครองดูแลหัวเมืองต่าง ๆ 2. กระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่ปกครองฝ่ายทหาร 3. กระทรวงนครบาล ทำหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย ภายในเขตพระนคร 4. กระทรวงการต่างประเทศ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการ การต่างประเทศ 5. กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน ของแผ่นดิน และการเก็บภาษีอากร

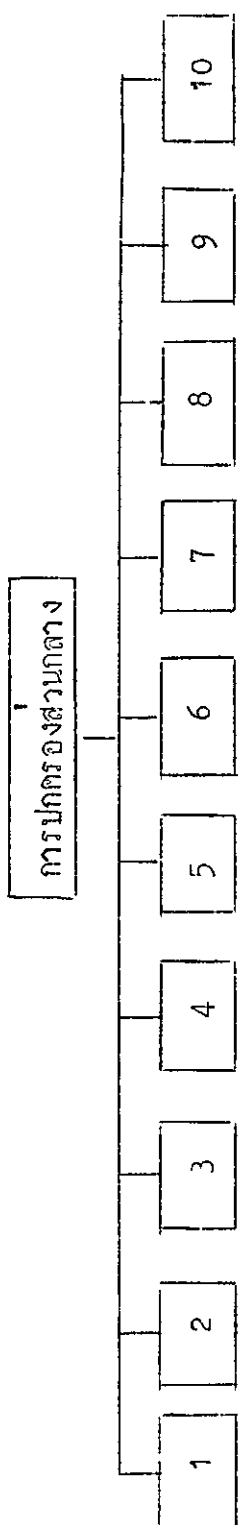
	6. กระทรวงวัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับพิธีการของ พระมหากษัตริย์ และดูแลความสงบเรียบร้อย ภายในพระราชวัง 7. กระทรวงเกษตราธิการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร 8. กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่ควบคุมการศาล 9. กระทรวงโยธาธิการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคมนาคม 10. กระทรวงธรรมการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ของชาติ รัชกาลที่ 5 ทำการปฏิรูปการปกครองส่วนกลาง แบ่ง ออกเป็น.... ..กระทรวง
10	2.2.27 กรอบที่แล้วยาวมาก นักเรียนอ่านผ่านเที่ยวเดียว อาจจะจำไม่ได้หมด ให้กลับไปอ่านอีกหนึ่งเที่ยว เวลาอ่านหนังสือ นักเรียนจะต้องใช้ความตั้งใจมาก ๆ เพื่อจะได้จำบทเรียนได้มากขึ้น ต่อไปเมื่อนักเรียนอ่านอีกเที่ยวหนึ่งแล้ว สอบครูว่า กระทรวงที่ทำหน้าที่ปกครองดูแลหัวเมืองต่าง ๆ คือ กระทรวง
มหากาพย์	2.2.28 กระทรวงที่ทำหน้าที่ปกครองทหาร เกณฑ์ทหาร ฝึกหัดทหาร คือ กระทรวง.....
กลาโหม	2.2.29 กระทรวงที่ทำหน้าที่เหมือนตำรวจ คือ ดูแลความสงบ เรียบร้อยภายในพระนคร คือ กระทรวง.....

นครบาล	2.2.30 นักเรียนใคร่จักชื่อและหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ ไป 3 กระทรวงแล้ว นักเรียนจะได้เรียนอีก 7 กระทรวง ให้ นักเรียนพยายามเรียนต่อไป กระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการต่างประเทศคือ กระทรวง.....
ต่างประเทศ	2.2.31 กระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับเงินของประเทศและการเก็บภาษีอากร คือ กระทรวง.....
พระคลังมหาสมบัติ	2.2.32 จะเห็นได้ว่า กระทรวงที่ได้จัดแบ่งออกใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5 นี้ จะทำหน้าที่เฉพาะของแต่ละกระทรวง ไม่ได้สืบสนหรือทำหลายหน้าที่เหมือนกัน เช่นการปกครองสมัยโบราณ เช่นกระทรวงเกษตราธิการก็จะทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการกาน.....
การเกษตร	2.2.33 กระทรวงที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับดูแลความสงบเรียบร้อยภายในพระราชวัง และทำหน้าที่เกี่ยวกับพระราชพิธีต่าง ๆ คือ กระทรวง.....
วัง	2.2.34 กระทรวงที่ทำหน้าที่ควบคุมการค้า คือ กระทรวง.....

บุติธรรม	2.2.35 นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ ไปจำนวน 8 กระทรวงแล้ว คั้งที่นักเรียนทราบแล้วว่ากระทรวงต่าง ๆ ที่แบ่งออกเป็น 10 กระทรวงนั้น ต่างก็ทำหน้าที่เฉพาะอย่างของตนเอง ไม่ใช่กระทรวงหนึ่ง ๆ ทำหลายหน้าที่เหมือนกับก่อนการปฏิรูปการปกครอง ให้นักเรียนใช้ความสามารถของนักเรียนตอบว่า กระทรวงที่เหลืออีก 2 กระทรวง มีหน้าที่อย่างไร ? กระทรวงโยธาธิการมีหน้าที่.....								
เกี่ยวกับค่านิยม	2.2.36 ถูกแล้ว กระทรวงโยธาธิการทำหน้าที่เกี่ยวกับค่านิยม ค่านิยม กระทรวงสุดท้ายคือกระทรวงกรรมการทำหน้าที่..... 								
ควบคุมการศึกษาของชาติ	2.2.37 จากการเรียนบทเรียนที่ผ่านมาแต่ละกรอบ นักเรียนคงจะเข้าใจและสามารถจำได้ว่ากระทรวงที่รัชกาลที่ 5 ทรงทำการปฏิรูปนั้นมีกี่กระทรวง กระทรวงอะไรบ้าง และแต่ละกระทรวงทำหน้าที่อย่างไร ? ในกรอบนี้จะได้ทบทวนความรู้ของนักเรียน โดยให้นักเรียนนำหมายเลขหน้ากระทรวงไปใส่ในช่องว่างให้สอดคล้องกัน <table border="0"> <tr> <td>1. กระทรวงกลาโหม</td><td>.....ควบคุมการศาล</td></tr> <tr> <td>2. กระทรวงมหาดไทย</td><td>.....เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ</td></tr> <tr> <td>3. กระทรวงนครบาล</td><td>.....การติดต่อต่างประเทศ</td></tr> <tr> <td>4. กระทรวงการต่างประเทศ</td><td>.....ปกครองดูแลทหาร</td></tr> </table>	1. กระทรวงกลาโหม	ควบคุมการศาล	2. กระทรวงมหาดไทย	เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ	3. กระทรวงนครบาล	การติดต่อต่างประเทศ	4. กระทรวงการต่างประเทศ	ปกครองดูแลทหาร
1. กระทรวงกลาโหม	ควบคุมการศาล								
2. กระทรวงมหาดไทย	เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ								
3. กระทรวงนครบาล	การติดต่อต่างประเทศ								
4. กระทรวงการต่างประเทศ	ปกครองดูแลทหาร								

- Allen, Rodney F., "The Use of History" Social Education, Vol. xxxi, April, 1967.
- Astwick, K., Teaching Machine and programs, Pergamon Press Inc., 1964, 205 pp.
- Bankhart, Frank W. and others, "An Experimental Study of Programmed versus Traditional Elementary School Mathematic", The Arithmetic Teacher, 10 : 199 - 204, April, 1963.
- Barcus, delbert and Pottle, Jack, "Programmed The constitution", Social Education, Vol. xxix, January, 1965.
- Barlow, John A., "Programmed Instruction in Perspective : Yesterday Today and Tomorrow", Perspective in Programmed, Macmillan Company, New York, 1963.
- Butler, Charles H. and others, The Teaching of Secondary Mathematic, McGraw-Hill Book Company, New York, 1963, 597 pp.
- Brune, Lester H., "Linear Programmed in Teaching History", Improveing College and University Teaching, Vol. xxix, Winter. 1971.
- Carson, Jame Edward, "The Effect of Programmed Instruction : A Supplementary Teaching Aid in Adult Basic Education at the Ohio state", Dissertation Abstracts International, March, 1971.
- DeDecco, John P., Education Technology, Holt Rinehart and Winston, New York, 1964, 479 pp.
- Deterline, William A., An Introduction of Programmed Instruction, Englewood Clift, Prantice-Hall Inc., New Jersey, 1962, 131 pp.
- Fan, Chung - teh, Item Analysis Table, Education Testing Survice, New York, 1952, 32 pp.

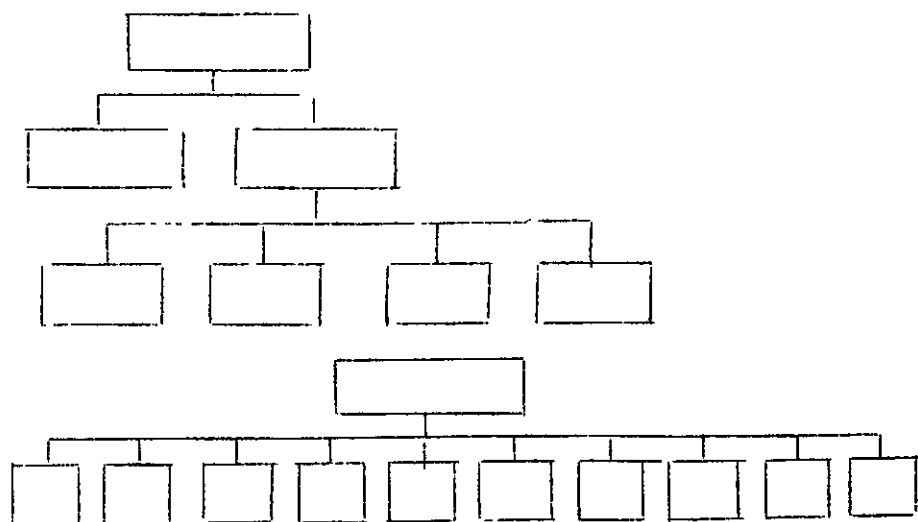
- Fine, Benjamin, Teaching Machine, Stering Publishing Co.Inc.,
New York, 1962, 176 pp.
- Fry, Edward B., Teaching Machine and Programmed Instruction,
McGraw-Hill Book Company Inc., New York, 1963, 244 pp.
- Garner, Lee W., Programmed Instruction, The Center for Applied
Research in Education Inc., New York, 1966, 88 pp.
- Hartley, J., Strategies for Programmed Instruction:An Education
Technology, McGraw-Hill Book CompanyInc., New York, 1967,
231 pp.
- Jacobs, Paul A. and others, A Guide to Evaluation : Self Instruction
Programmed, Holt Rinehart and WinstonInc., New York, 1966, 84 pp.
- Lamb, R.T.B., Aid to Modern Teaching:A Short Survey, Sir Issac
Pitman and Sons Ltd., London, 1967, 175 pp.
- Patterson, Jame, "Problem in Social Studies Instruction in Thai
High School", The Social Studies, Vol.11 (February), 1966.
- Schramm, Willbur, The Research on Programmed Instruction : An
Annotated Bibliography, U.S. Department of Health and
Welfare, Washington D.C., 1964, 144pp.
- Smith, Wendell I. and Moor, William J., Editors, Programmed Learning,
Nostrand Company Inc., New Jersey, 1967, 240 pp.

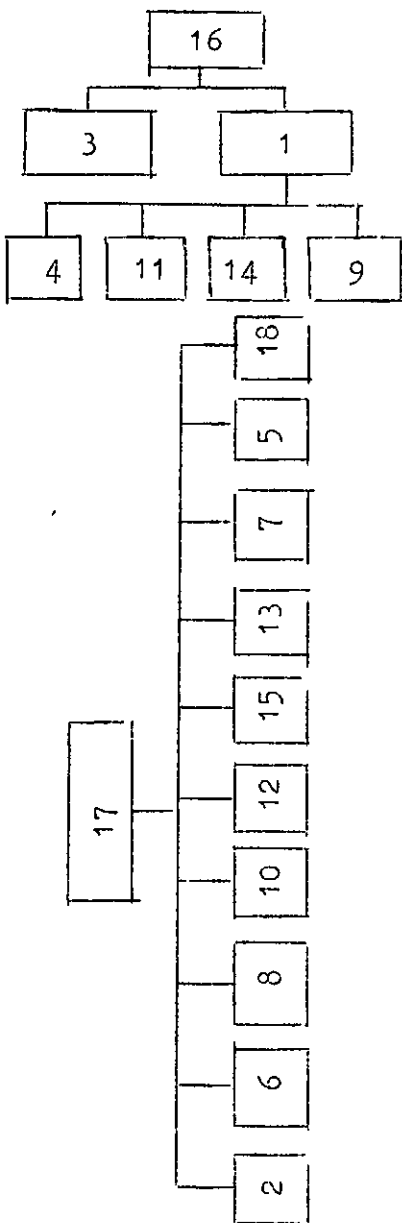

2.2.40 นักเรียนได้เรียนเรื่องการปกครองส่วนกลาง
 ผ่านไปแล้ว ก่อนที่จะยุติการเรียนเรื่องการปกครองส่วนกลาง
 นี้ ให้นักเรียนทบทวนความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนกลาง
 ในสมัยก่อนและหลังการปฏิรูปอีกครั้งหนึ่ง

ให้นักเรียนแยกรายชื่อส่วนการปกครองส่วนกลางก่อน
 และหลังการปฏิรูปข้างล่างนี้ไปใส่ในแผนภูมิที่กำหนดให้ถูกต้อง
 โดยนำเอาหมายเลขหน้าส่วนการปกครองไปใส่ในแผนภูมิเท่านั้น

1. สมุหนายก	2. ชกรรมการ
3. สมุหกลาโหม	4. เมือง
5. นครบาล	6. กระทรวงวัง
7. พระคลังมหาสมบัติ	8. เกษตราธิการ
9. นา	10. กลาโหม
11. วัง	12. การต่างประเทศ
13. โยธาธิการ	14. การปกครองส่วนกลาง
ภายหลังการปฏิรูป
15. อุตสาหกรรม	16. การปกครองส่วนกลาง
ก่อนการปฏิรูป
17. มหาดไทย	18. คลัง

2.2.41 นักเรียนได้เรียนเรื่องการปกครองส่วนกลาง
ผ่านไปเรียบร้อยแล้ว นักเรียนคงจำได้ว่า การปกครองประเทศ
นั้นแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การปกครองส่วนกลาง ได้แก่ การปกครอง
ภายในราชธานี

2. การปกครองส่วนภูมิภาค ได้แก่การปกครอง
ในส่วนที่ห่างไกลราชธานีออกไป

การปกครองส่วนที่ห่างไกลพระนครหรือหัวเมืองต่าง ๆ
ก่อนการปฏิรูปการปกครอง นั้นแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ

1. หัวเมืองฝ่ายเหนือ ได้แก่ หัวเมืองที่อยู่ทางเหนือ
ของพระนครขึ้นไปเช่น เมืองพิษณุโลก ลพบุรี ชัยนาท อโยธยา
เป็นต้น

2. หัวเมืองปักษ์ใต้ ได้แก่หัวเมืองที่อยู่ทางใต้ของ
พระนครลงไป เช่น เพชรบุรี สงขลา นครศรีธรรมราช

3. หัวเมืองชายทะเลตะวันออก ได้แก่ หัวเมืองตาม
ชายฝั่งทะเลตะวันออกของไทย เช่น เมืองชลบุรี จันทบุรี ระยอง
เป็นต้น

การปกครองหัวเมืองที่ห่างไกลออกจากเมืองหลวง
เราเรียกว่าการปกครอง.....

ส่วนภูมิภาค

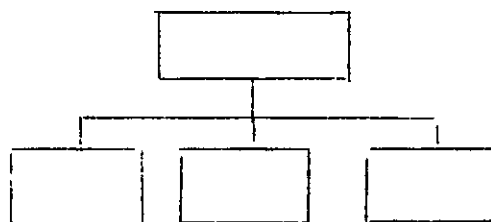
2.2.42 หัวเมืองฝ่ายเหนือ หัวเมืองปักษ์ใต้ และหัวเมือง
ชายทะเลตะวันออกทั้งหมดนี้รวมเรียกว่าการปกครอง.....
.....

ส่วนภูมิภาค	2.2.43 การปกครองส่วนภูมิภาคก่อนการปฏิรูป แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ใด.....ส่วน
3	2.2.44 หัวเมืองที่อยู่เหนือพระนครขึ้นไป เช่น เมืองพิษณุโลก เมืองสุโขทัย สิงห์บุรี เป็นต้น เป็นการปกครองส่วนภูมิภาคส่วนที่เรียกว่า หัวเมือง.....
ฝ่ายเหนือ	2.2.45 หัวเมืองที่อยู่ทางใต้พระนครไป เช่น เมืองพัทลุง สงขลา ประจวบคีรีขันธ์ เป็นการปกครองหัวเมือง.....
ปักใต้	2.2.46 หัวเมืองอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นหัวเมืองที่อยู่ตามชายฝั่งทะเลตะวันออก เช่น เมืองชลบุรี สมุทรปราการ ระยอง นั้นเรียกว่า การปกครองหัวเมือง.....
ชายทะเลตะวันออก	2.2.47 การปกครองส่วนภูมิภาคสมัยก่อนการปฏิรูป แบ่งออกเป็น 1. เช่นเมือง..... 2. เช่นเมือง..... 3. เช่นเมือง.....

1. หัวเมืองฝ่ายเหนือ
เช่น เมือง
พิษณุโลก (หรือ
เมืองอื่น)
2. หัวเมืองปักษ์ใต้
เช่น พัทลุง (หรือ
เมืองอื่น)
3. หัวเมืองชายทะเล
ตะวันออก (หรือ
เมืองอื่น)

๒.๒.๔๘ การปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็นส่วน ๆ นี้
ทางอำนาจเท่ากัน

ให้นักเรียนนำเลขหน้าขอส่วนการปกครองต่าง ๆ
นี้ไปใส่ในช่องแผนภูมิให้ถูกต้อง

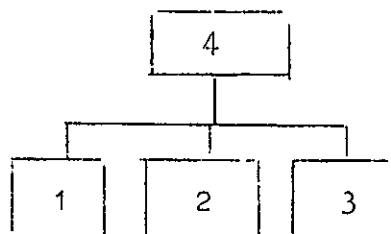
1. หัวเมืองฝ่ายเหนือ
2. หัวเมืองปักษ์ใต้
3. หัวเมืองชายทะเล
ตะวันออก
4. การปกครองส่วน
ภูมิภาคก่อนการปฏิรูป

๒.๒.๔๙ รัชกาลที่ ๕ ทรงทำการปฏิรูปการปกครองส่วน
ภูมิภาคให้ดีขึ้น โดยแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคชั้นใหม่เป็นส่วน
ย่อย ๆ เราเรียกว่า มณฑลเทศาภิบาล อยู่ภายใต้การควบคุม
ดูแลของ กระทรวงมหาดไทย มณฑลเทศาภิบาล แบ่งออกเป็น
๕ ส่วนคือ

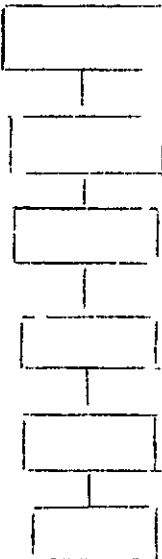
1. มณฑล เป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุด
2. เมือง ซึ่งหลาย ๆ เมืองรวมเป็น 1 มณฑล
3. อำเภอ หลาย ๆ อำเภอรวมเป็น 1 เมือง
4. ตำบล หลาย ๆ ตำบลรวมเป็น 1 อำเภอ
5. หมู่บ้าน เป็นส่วนที่เล็กที่สุดหลาย ๆ บ้านรวมเป็น
1 ตำบล

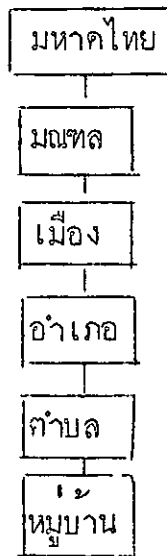
การปกครองส่วนภูมิภาคที่แบ่งใหม่นี้อยู่ภายใต้การ

ควบคุมของกระทรวง.....

มหาดไทย	2.2.50 กระทรวงที่ทำหน้าที่ในการปกครองดูแลการปกครอง ส่วนภูมิภาค ภายหลังการปฏิรูปคือ.....
กระทรวงมหาดไทย	2.2.50 หัวเมืองต่าง ๆ ถูกยุบรวมกันแล้วถูกแบ่งขึ้นใหม่ เป็นส่วนย่อย ๆ เรียกว่ามณฑล.....
เทศาภิบาล	2.2.52 การปกครองส่วนภูมิภาคที่เรียกว่ามณฑลเทศาภิบาล นั้นส่วนที่ใหญ่ที่สุดคือ.....
มณฑล	2.2.53 ส่วนการปกครองที่เล็กที่สุดของการปกครองระบบ มณฑลเทศาภิบาลคือ.....
หมู่บ้าน	2.2.54 หลาย ๆ หมู่บ้านรวมเป็น.....
ตำบล	2.2.55 หลาย ๆ ตำบลรวมเป็น... ..
อำเภอ	2.2.56 นักเรียนจะเห็นได้ว่า ส่วนการปกครองที่แบ่งออก ใหม่นี้มี หน้าที่รับผิดชอบและขนาด ลดหลั่นกันลงไป ส่วนที่เล็ก หลาย ๆ ส่วนรวมเป็น 1 ส่วนที่ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ตำบล เล็ก ๆ หลายตำบลจะรวมกันเป็น.....
เมือง	2.2.57 หลาย ๆ อำเภอรวมกันเป็น.....

เมือง	2.2.58 ส่วนการปกครองที่ใหญ่ที่สุดที่เกิดจากหลาย ๆ เมืองรวมกันเรียกว่า.....
มณฑล	2.2.59 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการปกครองส่วนภูมิภาค หลังการปฏิรูปของรัชกาลที่ 5 เราเรียกว่า..... อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของกระทรวง..... แบ่งออกเป็น.....ส่วนคือ 1. 2. 3. 4. 5.
มณฑลเทศาภิบาล มหาคไทย 3 1. มณฑล 2. เมือง 3. อำเภอ 4. ตำบล 5. หมู่บ้าน	2.2.60 นักเรียนได้ทราบแล้วว่าการปกครองส่วนภูมิภาค ภายหลังการปฏิรูปเป็นอย่างไร แบ่งออกเป็นอะไรบ้าง ? ให้นักเรียนเขียนส่วนการปกครองส่วนต่าง ๆ ใส่ลงใน แผนภูมิที่กำหนดให้

2.2.61 กรอบนี้เป็นกรอบสุดท้ายของเรื่องการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5

นักเรียนได้เรียนเรื่องการปกครองส่วนกลางและการปกครองส่วนภูมิภาค ภายหลังการปฏิรูปมาแล้ว ต่อไปนี้ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้า การปกครองส่วนกลางและกาเครื่องหมาย ✗ หน้าการปกครองส่วนภูมิภาค

1. อำเภอ	7. พระคลังมหาสมบัติ
2. ชกรรมการ	8. เมือง
3. มหาดไทย	9. ตำบล
4. การต่างประเทศ	10. หมู่บ้าน
5. โยธาธิการ	11. ยุติธรรม
6. เกษตรธิการ	12. นครบาล

2.3 งานการศึกษา

(กรอบพิเศษ) การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องประสบอยู่เสมอ นักเรียนจะต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงในทางต่าง ๆ แต่การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ มีทั้งทำให้ดีขึ้นและเลวลงไปอีก ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศก็มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ดีขึ้น การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของรัชกาลที่ 5 ได้ทำให้ประเทศไทยเจริญขึ้นอย่างมากมาย

นักเรียนได้เรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 5 แล้ว 2 งาน คือ งานการปกครอง และงานการเลิกทาส ทำให้ประเทศไทยมีระบบการปกครองที่ดีขึ้นกว่าสมัยโบราณ และคนไทยทุกคนมีอิสรภาพ

ต่อไปนี้นักเรียนจะได้เรียนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางงานการึกษา ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอีกด้านหนึ่งของรัชกาลที่ 5 ต่อไป

..✗..1	..✓..7
..✓..2	..✗..8
..✓..3	..✗..9
..✓..4	..✗..10
..✓..5	..✓..11
..✓..6	..✓..12

	2.3.1 การที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ใ้กันนั้น ประชาชนต้องมีความรู้ความสามารถสูง การปฏิรูปการปกครองให้ดีขึ้น และการที่คนไทยมีเสรีภาพนั้นยังไม่เพียงพอ ประชาชนต้องมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถอีกด้วย การที่จะทำให้คนมีความสามารถ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดใ้กันนั้น ประชาชนจะต้องใ้ได้รับการศึกษา ในสมัยก่อนรัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัติ คนไทยมีการศึกษาน้อยมาก ทำให้ขาดคนที่มีความสามารถ และมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดที่จะมาช่วยกันพัฒนาประเทศใ้เจริญขึ้น เพราะเราไม่มีโรงเรียนเหมือนปัจจุบันนี้ คนจะเรียนหนังสือต้องไปเรียนที่วัด โดยมี <u>พระ</u>เป็นครูสอน นักเรียนอ่านกรอนี้จบแล้ว ก็ทราบใ้แล้วว่า การที่คนไทยจะมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความสามารถที่จะช่วยกันพัฒนาประเทศไทยใ้เจริญใ้กัน คนไทยจะต้องใ้ได้รับ.....
การศึกษา	2.3.2 ในสมัยก่อนที่รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัติ ประเทศไทยมีโรงเรียนเหมือนเช่นในปัจจุบันหรือไม่ ? ก. มี ข. ไม่มี
ข. ไม่มี	2.3.3 ถูกลงในสมัยก่อนนั้นเรายังใ้ไม่มีโรงเรียนสำหรับเรียนหนังสือ เด็กไทยจะเรียนหนังสือต้องไปเรียนที่..... มีผู้สอนคือ.....

วัด พระ	2.3.4 นักเรียนสามารถเข้าใจได้ว่าในสมัยโบราณนั้น ประเทศไทยไม่เจริญ เพราะคนไทยบางคนที่มีความรู้ มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด เนื่องจากคนไทยมี.....น้อยมาก คนทั่วไปจะเรียนหนังสือต้องเรียนที่.... ..โดยมีครูสอนคือ
การศึกษา วัด พระ	2.3.5 ในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงดำริว่าจะต้องปรับปรุง ประเทศให้เจริญขึ้น ซึ่งสามารถป้องกันไม่ให้พวกยุโรปมายึดครอง ประเทศไทยเป็นเมืองขึ้น แต่การปรับปรุงประเทศนี้อุปสรรค มากมาย ที่สำคัญคือ ไทยขาดคนมีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนา ประเทศ ซึ่งการที่เมืองไทยขาดคนมีความรู้ความสามารถนี้เป็น สาเหตุที่รัชกาลที่ 5 ทรงทำการ
ปฏิรูปการศึกษา	2.3.6 การขาดคนที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนา ประเทศเป็นสาเหตุของการ.....
ปฏิรูปการศึกษา	2.3.7 การจะทำให้เรามีความรู้ความสามารถมาทำการ พัฒนาประเทศนั้น รัชกาลที่ 5 จึงต้องทำการ.....
ปฏิรูปการศึกษา	2.3.8 รัชกาลที่ 5 ทำการ.....มีสาเหตุมาจาก

ปฏิบัติการศึกษา ชาคนที่มีความรู้ ความสามารถที่จะ พัฒนาประเทศ	2.3.9 ไทยชาคนที่มีความรู้ความสามารถที่จะนำมาพัฒนา ประเทศ เป็นสาเหตุที่ทำให้รัชกาลที่ 5 ทำการปฏิรูปการศึกษา พระองค์ได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงงานการศึกษาที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1. ตั้งโรงเรียน 2. ตั้งกระทรวงธรรมการทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ของประเทศ การปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 มีอยู่ ประการ
2 ประการ	2.3.10 รัชกาลที่ 5 ทรงเห็นว่าการที่คนไทยจะมีความ สามารถไ้จะต้องเรียนหนังสือ ดังนั้นจะให้เด็กได้เรียนหนังสือ ไ้จะต้องมี.....
โรงเรียน	2.3.11 การปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญประการแรกคือ.....
ตั้งโรงเรียน	2.3.12 การตั้งกระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาเรียกว่า กระทรวงธรรมการ เป็นวิธีการที่ 2 ของการ.....
ปฏิรูปการศึกษา	2.3.13 กระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาชื่อ.....
กระทรวงธรรมการ	2.3.14 การปฏิรูปการศึกษาประการที่ 2 ของรัชกาลที่ 5 ก่อการตั้ง.....มีหน้าที่.....

กระทรวงธรรมการ เกี่ยวกับการศึกษา	2.3.15 การปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 มีทั้งสิ้น ประการ 1. 2. มีหน้าที่.....
2 1. ตั้งโรงเรียน 2. ตั้งกระทรวง ธรรมการ มีหน้าที่เกี่ยวกับค่าน การศึกษา	2.3.16 ให้นักเรียนเขียนอักษร ก หน้าสภาพการณ์ก่อน การปฏิรูปการศึกษา หน้าข้อที่ถูกต้องให้นักเรียนเขียนอักษร ล หน้าสภาพการณ์ภายหลังการปฏิรูปการศึกษาหน้าข้อที่ถูกต้อง 1. เด็กชายคำไ้เรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ 2. เด็กหญิงมาลี ไม่มีโอกาสไ้เรียนหนังสือเพราะพระ เป็นคนสอน 3. เด็กชายชาวกรุงไปวัดทุกวันเพื่อเรียนหนังสือ 4. มีกระทรวงธรรมการคอยควบคุมดูแลค่านการศึกษา 5. เด็กชายนิกถูกพ่อตี เพราะไม่ยอมไปโรงเรียน 6. มีคนมีความรู้ความสามารถน้อยมาก 7. ในกรุงเทพฯ คนที่เรียนหนังสือนี้วันจะมากขึ้นทุกที
ล 1. ก 2. ก 3. ล 4. ล 5. ก 6. ล 7.	2.4 <u>งานการศาลและกฎหมาย</u> (กรอมพิเศษ) คนเมื่ออยู่ร่วมกันมาก ๆ ขึ้นยอมมีปัญหาวันวายเป็นต่าง ๆ เช่น การทะเลาะวิวาท การลักขโมยหรือการฆ่ากัน เมื่อมีปัญหาเหล่านี้ เกิดขึ้น คนยอมต้องการผู้ที่จะคอยเป็นผู้ตัดสินว่าใครถูกใครผิดและ ตัดสินลงโทษผู้ที่ทำผิดนั้น ๆ ผู้ที่จะคอยทำหน้าที่นี้ไ้แก่ ศาล ถ้าศาล ทำงานไ้ดีก็ก่อให้เกิดความยุติธรรมขึ้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ประเทศ- ชาติเจริญไ้

	2.4.1 การศาลในสมัยโบราณก่อนรัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัติ ทำงานล่าช้าสับสน เพราะมีศาลอยู่กระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน แยกไปอยู่ตามส่วนราชการอื่น ๆ เช่น กรมนา กรมวัง หรือกรมอื่น ๆ ทั่วไป นักเรียนจะพบว่าสภาพการศาลของไทยสมัยก่อนรัชกาลที่ 5 ทำการปฏิรูปการศาลนั้นมีลักษณะ.....
กระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน	2.4.2 การศาลของไทยในสมัยโบราณทำงานล่าช้าสับสน เพราะเนื่องมาจากการศาลของไทยในสมัยโบราณมีสภาพที่.....
กระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน	2.4.3 ศาลของไทยในสมัยโบราณเมื่ออยู่ที่กรมนา กรมวัง หรือส่วนราชการอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าการศาลของไทยอยู่ในสภาพ.....
กระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน	2.4.4 การศาลของไทยในสมัยโบราณมีสภาพ..... อยู่ตามส่วนราชการอื่น ๆ เช่น..... ทำให้การตัดสินคดีต่าง ๆ.....

กระจัดกระจายไม่ อยู่ที่เดียวกัน กรม หรือกรมอื่น ๆ ล่าช้า สับสน	2.4.5 ถูกแล้ว สภาพการศาลของไทยในสมัยโบราณก่อน ที่รัชกาลที่ 5 จะทำการปฏิรูปการศาลนั้น มีสภาพที่อยู่กระจัดกระจาย ไม่รวมอยู่ที่เดียวกัน ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า สับสน รัชกาลที่ 5 ทรงเห็นว่าถ้าศาลของไทยยังมีสภาพเช่นนี้ จะเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญของประเทศ พระองค์จึงทำ การปฏิรูปการศาลใหม่ โดยการให้ศาลต่าง ๆ ที่กระจัดกระจาย ไปอยู่รวมกันนั้นมารวมอยู่ที่เดียวกัน พระองค์ได้ทรงตั้ง กระทรวง ยุติธรรมขึ้น เพื่อรวมศาลที่กระจัดกระจายไปอยู่ที่นี่ และ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการศาล ศาลที่ทำการพิจารณาคดีที่ล่าช้า สับสนนั้นเป็นอุปสรรค ต่อ.....
ความเจริญของ ประเทศ	2.4.6 การที่จะให้ศาลตัดสินคดีด้วยความคล่องตัวรวดเร็ว และไม่สับสน จะต้องให้ศาลต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายมา.....
รวมอยู่ที่เดียวกัน	2.4.7 การปฏิรูปการศาลของรัชกาลที่ 5 นั้นต้องการที่จะให้ ศาลที่กระจัดกระจายไปรวม.....
อยู่ที่เดียวกัน	2.4.8 ถูกแล้ว เพื่อรวบรวมศาลอยู่ที่เดียวกัน รัชกาลที่ 5 จึงทรงตั้งกระทรวง.....
ยุติธรรม	2.4.9 กระทรวงที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการศาลคือ.....

กระทรวงยุติธรรม	2.4.10 รัชกาลที่ 5 ทรงทำการปฏิรูปการศาลโดยการตั้ง เพื่อให้ศาล..... และทำหน้าที่.....
กระทรวงยุติธรรม รวมอยู่ในที่เดียวกัน ควบคุมดูแลการศาล	2.4.11 ในคํานกฎหมายก็เช่นเดียวกัน กฎหมายที่เขาใช้ กันอยู่ก่อนมารัชกาลที่ 5 จะทำการปรับปรุงกฎหมายนั้นเรียกว่า กฎหมายตราสามดวง เป็นกฎหมายที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยอยุธยา จึงเป็นกฎหมายที่ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพความเจริญของประเทศ กฎหมายสมัยโบราณที่ใช้กันอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น ไม่ใช้เลยเพราะ.....
ล้าสมัยไม่เหมาะสม กับความเจริญของ ประเทศ	2.4.12 ถูกต้อง กฎหมายที่ใช้กันในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับความเจริญของประเทศ แล้วกฎหมายนี้ เรียกว่ากฎหมาย.....
ตราสามดวง	2.4.13 กฎหมายที่ใช้กันมาตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงรัชกาลที่ 5 เรียกว่ากฎหมาย... ..
ตราสามดวง	2.4.14 กฎหมายที่ใช้กับสมัยรัชกาลที่ 5 เรียกว่า..... ใช้มาตั้งแต่สมัย..... ซึ่งเป็นกฎหมายที่ไม่ใช้แล้วเพราะ.....

กฎหมายตราสามดวง อยุธยา ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับ ความเจริญของ ประเทศ	2.4.15 รัชกาลที่ 5 ได้ทรงทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใน กฏหมายให้ดีขึ้น เหมาะสมกับความเจริญของประเทศคือ 1. ประมวลกฎหมายใหม่ตามแบบยุโรป โดยเลิกใช้ กฎหมายตราสามดวง 2. ตั้งโรงเรียนสอนวิชากฎหมาย รัชกาลที่ 5 ทรงเห็นว่าสภาพความเจริญของบ้านเมือง มากขึ้นจึงทรงเลิกใช้กฎหมาย.....
ตราสามดวง	2.4.16 หลังจากรัชกาลที่ 5 เลิกใช้กฎหมายตราสามดวง แล้วทรงทำการประมวล.....
กฎหมายใหม่ตามแบบ ยุโรป	2.4.17 การปฏิรูปกฎหมายประการแรกของรัชกาลที่ 5 คือ.....
ประมวลกฎหมาย ใหม่ตามแบบยุโรป	2.4.18 เพื่อที่จะให้คนมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจึงทรงทำการ ตั้งโรงเรียน.....
สอนวิชากฎหมาย	2.4.19 การปฏิรูปกฎหมายของรัชกาลที่ 5 ประการที่ 2 คือการ.....
ตั้งโรงเรียนสอนวิชา กฎหมาย	2.4.20 การปฏิรูปกฎหมายที่สำคัญของรัชกาลที่ 5 มีอยู่ ประการคือ 1. โดยเลิกใช้..... 2.

2 ประการ 1. ประมวลกฎหมาย ใหม่ตามแบบยุโรป เลิกใช้กฎหมาย ตราสามดวง 2. ตั้งโรงเรียนสอน วิชากฎหมาย	2.4.21 นักเรียนได้เรียนการปฏิรูปการศาลและกฎหมาย จบแล้ว สามารถเข้าใจสภาพการณ์ด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการศาล และกฎหมายได้ ให้นักเรียนเขียนอักษร ก หน้าข้อความที่เป็นสภาพการณ์ ปฏิรูปการศาลและกฎหมาย ให้นักเรียนเขียนอักษร จ หน้าข้อความ ที่เป็นสภาพการณ์ภายหลังการปฏิรูปการศาลและกฎหมาย 1. มีศาลอยู่ที่กรมนา 2. การพิจารณาคดีล่าช้าสับสน 3. การศาลเป็นระบบมีการไม่กระจ่างกระจาย 4. นาย ก ทำผิดต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย ตราสามดวง 5. นายแดงจบจากโรงเรียนสอนวิชากฎหมาย 6. นายสิงห์สอบได้เป็นผู้พิพากษาศาล 7. กฎหมายที่นายแก้วใช้พิจารณาคดีนั้นเรียกว่า กฎหมายแพ่งพาณิชย์ 8. พระยาสุรสีห์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม
ก 1 ก 2 ล 3 ก 4 ล 5 ล 6 ก 7 ก 8	2.5 การปฏิรูปการทหาร 2.5.1 สภาพการณ์ทางการเมืองการทหารของไทยในสมัยก่อนที่ รัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชสมบัตินั้นยังไม่เข้มแข็งพอที่จะต่อสู้กับ ต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะการทหารของไทยยังมีสภาพที่ไม่ทันสมัย และไม่เข้มแข็ง กองทัพไทยล่าสมัยในทางต่างดังนี้

	1. กำน้อวรุขุทรภักดิ์ ไทยยังคงใช้อวรุขแบบโบราณคือ คาบ หอก เป็นส่วนใหญ่ 2. การจักกองทัพ ยังไม่ได้แบ่งแยกหน้าที่ของกองทัพ ทหารบก และทหารเรือปะปนกัน การทหารของไทยในสมัยก่อนรัชกาลที่ 5 ครองราชสมบัติ มีสภาพที่.....
ไม่ทันสมัยและไม่ เข้มแข็ง	2.5.2 ทหารไทยยังคงใช้อวรุขแบบโบราณคือมี คาบ หอก เป็นส่วนใหญ่ เป็นการไม่เข้มแข็งในค่าน.....
อาวุธยุทธภัณฑ์	2.5.3 ในสมัยนั้นกองทัพไทยยังไม่มี การแบ่งแยกกองทัพออกเป็นทหารบก และทหารเรือ ทหารบกและทหารเรือทำหน้าที่ปะปนกันเป็นความไม่ เข้มแข็งทางก่าน.....
การจักกองทัพ	2.5.4 การไม่เข้มแข็งของกองทัพไทยเนื่องมาจากลักษณะ ประการ คือ 1. 2.
2 ประการ 1. กำน้อวรุขุทรภักดิ์ 2. กำนการจักระบบทหาร	2.5.5 รัชกาลที่ 5 ได้ทรงดำการปฏิรูปการทหารใหม่เพื่อให้ การทหารของไทยมีความเข้มแข็งและทันสมัย การปฏิรูปการทหาร ที่สำคัญคือ 1. แยกทหารออกเป็นทหารบกและทหารเรือ 2. จักให้มีอาวุธยุทธภักดิ์ที่ทันสมัยแบบยุโรป เช่น ปืน

	3. กังโรงเรียนสอนวิชาทหารคือ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าฯ หรือโรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร. 4. ตั้งกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่บังคับบัญชาทหาร การปฏิรูปการทหารของไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้นต้องการ ให้ทหารของไทยมีความ.....
เข้มแข็งและทันสมัย	2.5.6 ทหารไทยสมัยก่อนนั้นทหารไทยทำหน้าที่เป็นทั้งทหาร บก และทหารเรือ รัชกาลที่ 5 ทรงแยกหน้าที่ของทหารให้ออก อย่างเด็ดขาด โดยแบ่งแยกทหารออกเป็น.....
ทหารบกและ ทหารเรือ	2.5.7 การปฏิรูปการทหารประการแรกคือ.....
แบ่งทหารออกเป็น ทหารบกและ ทหารเรือ	2.5.8 สมัยก่อนรัชกาลที่ 5 ขึ้นครองราชย์ ทหารของไทย จะไปทำการรบก็จะใช้พวก มืด กาบ ธนุ เป็นอาวุธไปทำสงคราม รัชกาลที่ 5 ทรงเปลี่ยนแปลงใหม่ไม่ใช่ว่าอาวุธทุกชนิดแบบนี้ไปทำ สงครามแล้ว โดยจัดให้.....
อาวุธยุทธภัณฑ์แบบ ยุโรป	2.5.9 การปฏิรูปการทหารประการที่ 2 คือ.....
อาวุธยุทธภัณฑ์ แบบยุโรป	2.5.10 เพื่อที่จะให้ทหารไทยมีความรู้ในวิชาการทหาร จึงจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ ขึ้น ซึ่งเป็น โรงเรียนสอน.....

วิชาทหาร

2.5.11 เพื่อให้ทหารมีความรู้ พระองค์ทรงทำการ
ปฏิรูปการทหารประการที่ 3 คือ.....
นี้ชื่อว่า

ตั้งโรงเรียนสอนวิชา
ทหารคือโรงเรียน
นายร้อยพระจุล-
จอมเกล้าฯ

2.5.12 นักเรียนได้เรียนเรื่องการปฏิรูปการปกครองมา
แล้ว คงว่าได้ว่า ทหารของไทยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ
สมุหกลาโหม แต่สมัยรัชกาลที่ 5 ได้จัดตั้งกระทรวงขึ้นทำหน้าที่
บังคับบัญชาทหารได้แก่กระทรวง.....

กลาโหม

2.5.13 การปฏิรูปการทหารให้เข้มแข็งประการสุดท้าย
คือ..... ทำหน้าที่.....

ตั้งกระทรวงกลาโหม
บังคับบัญชาทหาร

2.5.14 รัชกาลที่ 5 ทรงทำการปฏิรูปการทหารเพื่อให้
.....มีการปฏิบัติอย่าง..... ประการคือ
1.
2.
3. ชื่อว่า.....
4. เพื่อ.....

ทหารไทยมีความ เข้มแข็งและทันสมัย 4 ประการคือ 1. แบ่งทหารออกเป็น ทหารบกและทหาร เรือ 2. จัดให้มีอาวุธยุทโธปกรณ์ แบบยุโรป 3. ตั้งโรงเรียนสอน วิชาทหารชื่อ โรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าฯ 4. ตั้งกระทรวงกลาโหม ทำหน้าที่บังคับบัญชาทหาร	2.5.15 กรอบนี้ให้นักเรียนแยกแยะสภาพการณ์ก่อนและ ภายหลังการปฏิรูปการทหารให้ถูกต้อง ให้อักษร ก แทนสภาพการณ์ก่อนการปฏิรูปการทหาร ให้อักษร ล แทนสภาพการณ์ภายหลังการปฏิรูปการทหาร 1. ทหารไทยเอาดาบฟันทหารพม่าถึงแก่ความตาย 2. นายชาวไค้สมัคร เป็นทหาร เรือของกองทัพเรือ 3. ร.ท. สะอาดจบมาจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้าฯ 4. สมุหนายกได้สั่งให้ทหารไค้บังคับบัญชาทำ สงครามกับฝรั่งเศส 5. เสนาบดีกระทรวงกลาโหมไค้ตายแล้วในการรบ 6. นายชาวไค้รู้ว่าตัวเองเป็นทหารอะไร บางทีก็ ลงไปรบบนเรือ บางทีก็รับกันบนบก
ก 1 ล 2 ล 3 ก 4 ล 5 ก 6	2.6 <u>กานการคมนาคม</u> 2.6.1 รัชกาลที่ 5 ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงสร้าง ความเจริญให้แก่มประเทศมากมาย พระองค์ทรงทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ หลายด้าน เป็นการวางรากฐานความเจริญ ของประเทศ การปรับปรุงการคมนาคมเป็นผลงานอีกประการหนึ่งของ พระองค์ ซึ่งมีผลให้ความเจริญได้แพร่ขยายออกจากเมืองหลวงไป ยังดินแดนอื่น ๆ

	การคมนาคมหมายถึงการไปมาติดต่อจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง การคมนาคมในสมัยโบราณมีอยู่ 2 เส้นทางคือ 1. ทางบก อาศัยสัตว์พาหนะ เกวียน และการเดินเท้า 2. ทางน้ำ ตามแม่น้ำลำคลองอาศัยเรือเป็นพาหนะ การไปมาติดต่อกันจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง เราเรียกว่า.....
การคมนาคม	2.6.2 การเดินทางติดต่อโดยอาศัยสัตว์พาหนะเดินเท้าหรือใช้เกวียน เราเรียกว่าการคมนาคมทาง.....
บก	2.6.3 ถูกแล้วเราเรียกว่าการคมนาคมทางบก ส่วนอีกเส้นทางหนึ่งที่ใช้น้ำลำคลองเป็นเส้นทางเดินทางเราเรียกว่าการคมนาคม.....
ทางน้ำ	2.6.4 ดังนั้นการคมนาคมในสมัยโบราณที่ยังไม่เจริญนี้มีอยู่..... เส้นทางคือ 1. 2.
2 ทาง ทางบก ทางน้ำ	(กรอบพิเศษ) การคมนาคมในสมัยโบราณไม่เจริญและไม่สะดวก การไปมาลำบากและกินเวลานาน รัชกาลที่ 5 จึงได้ทำการปรับปรุงการคมนาคมให้สะดวกมากขึ้นโดยการวางรากฐานทางการคมนาคมคือ 1. ทางรถไฟ 2. สร้างถนนที่ทันสมัย 3. การไปรษณีย์และโทรเลข

	2.6.5 ในสมัยโบราณนั้นการคมนาคมติดต่อระหว่างเมืองต่าง ๆ หรือระหว่างเมืองหลวงกับหัวเมืองอื่น ๆ เติบโตด้วยความยากลำบาก ใช้เวลานานและมีอันตรายมาก รัชกาลที่ 5 ได้ทรงสร้างทางรถไฟขึ้นเพื่อที่จะทำให้การคมนาคมติดต่อระหว่างเมืองหลวงกับเมืองต่าง ๆ สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น ทางรถไฟที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 มีอยู่ 4 สายคือ 1. <u>สายเหนือ</u> ตั้งแตกรุงเทพา ถึงอุตรดิตถ์ 2. <u>สายตะวันออกเฉียงเหนือ</u> ตั้งแตกรุงเทพาถึงนครราชสีมา 3. <u>สายตะวันออก</u> ตั้งแตกรุงเทพาถึงฉะเชิงเทรา 4. <u>สายใต้</u> จากกรุงเทพา ถึงเพชรบุรี การคมนาคมในสมัยโบราณนั้นเต็มไปด้วย.....
ความยากลำบากใช้เวลานาน อันตราย	2.6.6 เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าและมีอันตรายของการคมนาคมในสมัยโบราณ รัชกาลที่ 5 จึงได้ทรงทำการสร้าง.....
ทางรถไฟ	2.6.7 ทางรถไฟที่ตั้งต้นตั้งแตกรุงเทพา เดินทางไปถึงอุตรดิตถ์ เป็นทางรถไฟสาย.....
เหนือ	2.6.8 ทางรถไฟสายเหนือเริ่มต้นตั้งแต่.....ถึงจังหวัด.....

กรุงเทพฯ อุตรดิตถ์	2.6.9 ทางรถไฟที่ตั้งต้นจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมาคือ ทางรถไฟสาย.....
ตะวันออก เชียงใหม่	2.6.10 ทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือตั้งต้นจาก ถึง.....
กรุงเทพฯ นครราชสีมา	2.6.11 ทางรถไฟที่ตั้งต้นที่กรุงเทพฯ ถึงฉะเชิงเทรา เรียกว่าทางรถไฟสาย.....
ตะวันออก	2.6.12 ทางรถไฟสายตะวันออกตั้งต้นที่..... ถึง.....
กรุงเทพฯ ฉะเชิงเทรา	2.6.13 คอโพนินี้เป็นทางรถไฟสายสุดท้ายซึ่งตั้งต้นที่ กรุงเทพฯถึงเพชรบุรีคือสาย.....
ใต้	2.6.14 นักเรียนจะเห็นไควว่าการสร้างทางรถไฟของ รัชกาลที่ 5 เพื่อให้การเดินทางสะดวกขึ้น ทางรถไฟที่รัชกาลที่ 5 สร้างขึ้นมีทั้งหมด สายคือ 1.....ตั้งที่..... ถึง..... 2.....ตั้งที่..... ถึง..... 3.....ตั้งที่..... ถึง..... 4.....ตั้งที่..... ถึง.....

4 สาย สายเหนือ กรุงเทพฯ ถึงอุตรดิตถ์ สายตะวันออกเฉียง เหนือ กรุงเทพฯถึง นครราชสีมา สายตะวันออก กรุงเทพฯถึง ฉะเชิงเทรา สายใต้ กรุงเทพฯ ถึงเพชรบุรี	2.6.15 ทางรถไฟสายต่าง ๆ ได้ถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาล ที่ 5 ทางรถไฟที่เปิดให้มีการเดินรถครั้งแรก คือ ทางรถไฟระหว่าง กรุงเทพฯ ถึงอยุธยา การสร้างทางรถไฟขึ้นมาทำให้การคมนาคมขนส่งของ ประเทศเกิดความ.....
สะดวกสบายขึ้น	2.6.15 ทางรถไฟระหว่างกรุงเทพฯ ถึงอยุธยาเป็น ทางรถไฟที่เปิดให้มีการเดินรถ.....
ครั้งแรก	2.6.17 ทางรถไฟที่เปิดให้มีการเดินรถครั้งแรกเริ่มต้น จาก... ถึง.....

กรุงเทพถึง อยุธยา	2.6.18 ให้นักเรียนลากเส้นแสดงการเดินทางรถไฟสาย ต่าง ๆ ลงบนแผนที่ที่กำหนดให้ และให้เขียนกว่าทางรถไฟ สายนั้นเรียกว่าสายอะไร ? และสรุปปลายทางที่จังหวัดอะไร ? สายที่ 1 เรียกว่า..... จากกรุงเทพมาถึง..... สายที่ 2 เรียกว่า..... จากกรุงเทพมาถึง..... สายที่ 3 เรียกว่า..... จากกรุงเทพมาถึง..... สายที่ 4 เรียกว่า..... จากกรุงเทพมาถึง.....
สายเหนือ อุดรดิตถ์ สายตะวันออก เชียง เหนือ นครราชสีมา สายตะวันออก ฉะเชิงเทรา สายใต้ เพชรบุรี	2.6.19 นอกจากการสร้างทางรถไฟแล้ว รัชกาลที่ 5 ยังทรง สร้างถนนที่ทันสมัยขึ้นหลายสายในกรุงเทพฯ เช่น ถนนเยาวราช ถนนราชดำเนินกลาง ถนนราชดำเนินนอก เป็นต้น โดยสร้างเป็น ถนนคอนกรีต นักเรียนจะเห็นได้ว่า ถนนที่ทันสมัยของไทยได้เริ่มสร้าง เป็นครั้งแรกสมัย.....
รัชกาลที่ 5	2.6.20 ถนนเยาวราช ถนนราชดำเนินกลาง ถนนราชดำเนิน นอก เป็นถนนที่สร้างขึ้นในสมัย.....

รัชกาลที่ 5	2.6.21 ถนนสายต่าง ๆ ที่สร้างอย่างทันสมัยในสมัยรัชกาลที่ 5 ไก่ถนน 1. 2. 3.
1. ถนนเยาวราช 2. ถนนราชดำเนินกลาง 3. ถนนราชดำเนินนอก	2.6.22 รัชกาลที่ 5 ได้เริ่มตั้งกรมไปรษณีย์เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2426 กรมไปรษณีย์นั้นทำหน้าที่อยู่ 2 ประการคือ 1. การไปรษณีย์ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งจดหมาย 2. การโทรเลขทำหน้าที่ส่งข่าวสารที่เร่งด่วน การโทรศัพท์เริ่มสายแรกตั้งแต่กรุงเทพฯ ถึงสมุทรปราการ รัชกาลที่ 5 ได้ตั้งหน่วยราชการที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคมนาคม สื่อสารทางจดหมายหรือโทรเลข คือ ตั้ง
กรมไปรษณีย์โทรเลข	2.6.23 การไปรษณีย์ การโทรเลข รวมอยู่ในกรม
การไปรษณีย์โทรเลข	2.6.24 การทำหน้าที่ส่งจดหมาย พัสดุ สิ่งของ เราเรียกว่า
การไปรษณีย์	2.6.25 การไปรษณีย์ทำหน้าที่.....
ส่งจดหมาย พัสดุสิ่งของ	2.6.26 การโทรเลขสายแรกเริ่มตั้งแต่ กรุงเทพฯ ถึงจังหวัด

สมุทรปราการ	2.6.27 การไปรษณีย์โทรเลขเริ่มมีครั้งแรกในสมัย..... เราแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ 1.....มีหน้าที่..... 2.....เริ่มสายแรกตั้งแต่..... ถึง.....
รัชกาลที่ 5 1.การไปรษณีย์ มีหน้าที่ส่งจดหมาย และสิ่งของ 2.การโทรเลข, กรุงเทพฯ-สมุทร- ปราการ	3. <u>เหตุการณ์เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ</u> (กรอบพิเศษ) เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ หมายถึงเหตุการณ์ ต่าง ๆ ที่ประเทศไทยได้เข้าไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศในยุโรปได้มีมากขึ้น ประเทศไทยไม่ได้้อย่างโดดเดี่ยว หรือรู้จักแต่ประเทศเพื่อนบ้านเพียง 2 - 3 ประเทศเท่านั้น ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศไทยมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ต่างประเทศที่สำคัญอยู่ 2 อย่างคือ 1. การเสด็จประพาสต่างประเทศของรัชกาลที่ 5 2. การเสียดินแดนให้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส
	3.1 <u>การเสด็จประพาสต่างประเทศ</u> 3.1.1. ตั้งแต่สมัยโบราณไม่เคยมีพระมหากษัตริย์ของไทย พระองค์ใดเลยที่ได้เสด็จประพาสต่างประเทศ รัชกาลที่ 5 เป็น พระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรกที่ได้เสด็จประพาสต่างประเทศ 1. <u>ทวีปเอเชีย</u> ได้เสด็จไปประเทศสิงคโปร์ ชาว อินเดียน และพม่า <u>ทวีปยุโรป</u> ได้เสด็จไปประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย เยอรมัน ในสมัยโบราณไม่เคยมีพระมหากษัตริย์ของไทยเสด็จ.....

ประพาสต่างประเทศ	3.1.2 รัชกาลที่ 5 เป็นพระมหากษัตริย์องค์แรกที่เสด็จ
ประพาสต่างประเทศ	3.1.3 สิงคโปร์ ชวา พม่า และอินเดียน เป็นประเทศที่อยู่ในทวีป.....
เอเชีย	3.1.4 รัชกาลที่ 5 เสด็จไปประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย เกือบประเทศ.....
อินเดียน สิงคโปร์ ชวา พม่า	3.1.5 อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย เยอรมนี เป็นประเทศ อยู่ในทวีป.....
ยุโรป	3.1.6 รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสทวีปยุโรปเกือบประเทศ
อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย เยอรมนี	3.1.7 รัชกาลที่ 5 เป็นพระมหากษัตริย์..... ที่เสด็จ.....พระองค์เสด็จไป...ทวีป คือ 1.....ใกล้ ประเทศ..... 2.....ใกล้ ประเทศ.....

พระองค์แรก

ประพาสต่างประเทศ

2 ทวีป

1. ทวีปเอเชียใกล้

สิงคโปร์ ชาว

พม่าและอินเดีย

2. ทวีปยุโรป ใกล้

อังกฤษ ฝรั่งเศส

รัสเซียและเยอรมนี

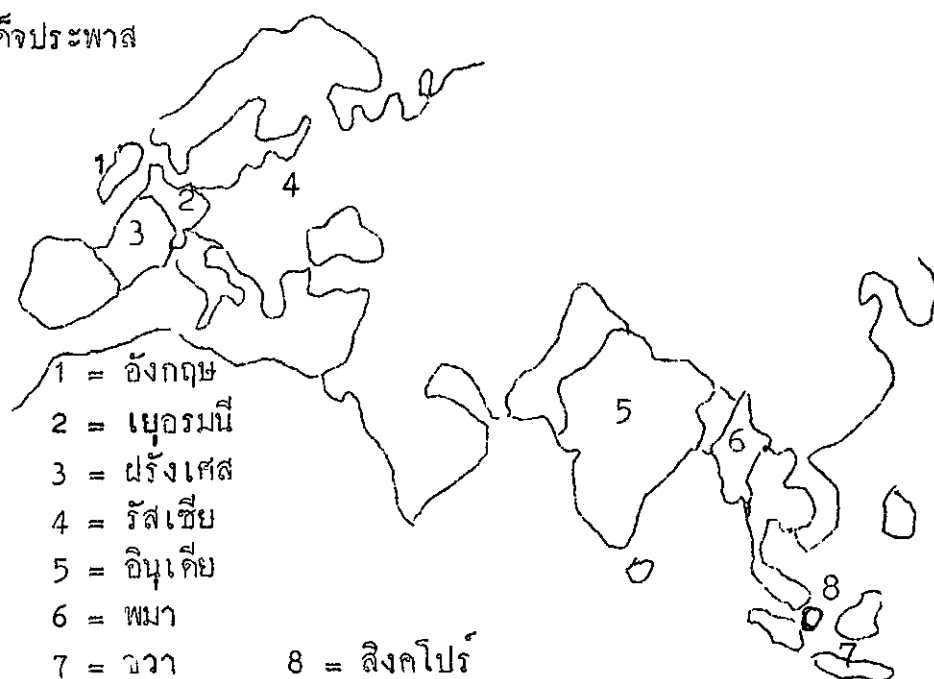
3.1.8 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น ให้นักเรียนดูแผนที่ข้างล่างนี้ (ชื่อประเทศจะตรงกับหมายเลขในแผนที่)

ให้ขีดเส้น — — — — ไปยังประเทศในทวีปเอเชีย

ที่รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาส

ให้ขีดเส้น — ไปยังประเทศยุโรปที่รัชกาลที่ 5

เสด็จประพาส

3.1.9 การที่รัชกาลที่ 5 ได้เสด็จประพาสต่างประเทศ

ทำให้เกิดผลดีต่อประเทศไทยเป็นอันมากคือ

1. ได้นำความเจริญของประเทศต่าง ๆ มาปรับปรุง

ประเทศ

2. ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับต่าง-

ประเทศดีขึ้น

ดังนั้นการที่รัชกาลที่ 5 เสด็จไปพม่า อังกฤษ หรือประเทศอื่น ๆ ทำให้ประเทศไทยได้รับ.....

พม่า อินเดีย ชาว

สิงคโปร์

อังกฤษ ฝรั่งเศส

รัสเซีย เยอรมนี

ผลก็อย่างมากมาย	3.1.10 ประเทศไทยได้นำเอาวิธีการปกครองประเทศ นำเอาวัฒนธรรมของต่างชาติมาปรับปรุงประเทศ ถือว่าเป็นผลดี ต่อประเทศไทย คือ ประเทศไทยได้นำ.....
ความเจริญของประ- เทศต่าง ๆ มา ปรับปรุงประเทศ	3.1.11 ผลก็ประการแรกในการเสด็จต่างประเทศของ รัชกาลที่ 5 คือ.....
ได้นำความเจริญของ ประเทศต่าง ๆ มา ปรับปรุงประเทศ	3.1.12 ก่อนการเสด็จประพาสประเทศต่าง ๆ ของรัชกาล ที่ 5 ประเทศไทยรู้จักกับประเทศยุโรป หรือประเทศเพื่อนบ้านเพียง ฉิวเฉียด ไม่ใกล้ชิดกันมากนัก แต่เมื่อเสด็จประพาสแล้ว ทำให้ ประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ มี.....
ความสัมพันธ์กัน ดีขึ้น	3.1.13 ผลก็ประการที่ 2 ของการเสด็จต่างประเทศของ รัชกาลที่ 5 คือ.....
ทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างไทยกับ ต่างประเทศดีขึ้น	3.1.14 รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสต่างประเทศก่อให้เกิด คือ 1. 2.

ผลคือ คือ 1. นำความเจริญของ ทางประเทศมา ปรับปรุงประเทศ 2. ทำให้ความสัมพันธ์ กับต่างประเทศ ดีขึ้น	3.2 การ เสียดินแดนให้อังกฤษและฝรั่งเศส (กรอบพิเศษ) ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศยุโรปได้ขยายอิทธิพล มายังทวีปเอเชีย และได้พยายามรุกรานและยึดครองดินแดนในแถบนี้ มีประเทศในทวีปเอเชียหลายประเทศตกเป็นเมืองขึ้นของพวกยุโรป เช่น พม่า มาเลเซีย อินโดจีน เอเชีย ลาว และเวียดนาม เป็นต้น สำหรับประเทศไทยได้ถูกรุกรานจากประเทศยุโรป เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทำให้ไทยต้องเสียดินแดนให้กับยุโรป หลายครั้ง เพื่อรักษาเอกราชของประเทศไว้ การเสียดินแดนต่าง ๆ ของไทยที่จะเรียนต่อไปนี้ได้แก่ 1. การ เสียดินแดนให้กับฝรั่งเศส 2. การ เสียดินแดนให้กับอังกฤษ
4 ครั้งคือ	3.2.1 ฝรั่งเศสเป็นประเทศหนึ่งในทวีปยุโรปที่มีอาณานิคม มากในบริเวณทวีปเอเชีย ฝรั่งเศสได้ทำการรุกรานประเทศไทยอยู่เสมอ ทำให้ไทยต้องเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสหลายครั้ง ในสมัยรัชกาลที่ 5 ไทยเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสรวม - ครั้งที่ 1 เสียแคว้นสิบสองจุไทย - ครั้งที่ 2 เสียฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง เป็นครั้งสำคัญที่สุด - ครั้งที่ 3 เสียฝั่งขวาแม่น้ำโขง - ครั้งที่ 4 เสียมณฑลบูรพาหรือเขมรส่วนใน ประเทศยุโรปที่ทำการรุกรานประเทศไทย ทำให้ ไทยต้อง เสียดินแดนมากที่สุดคือ.....

ฝรั่งเศส	3.2.2 กินแดนที่ฝรั่งเศสเข้ายึดครองครั้งแรก คือ
แคว้นสิบสองจุไทย	3.2.3 ไทยเสียดินแดนให้กับฝรั่งเศสครั้งแรกคือ
แคว้นสิบสองจุไทย	3.2.4 การเสียดินแดนครั้งสำคัญที่สุดของไทยให้แก่ฝรั่งเศส คือเสีย.....
ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง	3.2.5 การเสียดินแดนครั้งที่ 2 ของไทยซึ่งเป็นครั้งสำคัญ ที่สุด คือเสีย
ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง	3.2.6 การเสียดินแดนให้กับฝรั่งเศสครั้งที่ 3 คือเสีย
ฝั่งขวาแม่น้ำโขง	3.2.7 ดินแดนที่เรียกว่าเขมรส่วนในที่เสียให้กับฝรั่งเศส ครั้งที่ 4 คือ.....
มณฑลบูรพา	3.2.8 การเสียดินแดนให้กับฝรั่งเศสครั้งสุดท้ายคือ เสีย.....

มณฑลบูรพา	3.2.9 ประเทศไทยเสียดินแดนให้กับประเทศยุโรปมากที่สุด คือเสียให้กับประเทศ.....รวมทั้งหมค.....ครั้ง คือ 1. 2. 3. 4.
ฝรั่งเศส 4 ครั้ง 1. เสียแคว้นสิบสองจุไทย 2. เสียฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง 3. เสียฝั่งขวาแม่น้ำโขง 4. เสียมณฑลบูรพา	3.2.10 ให้นักเรียนดูแผนที่ข้างล่างนี้แล้ว ตอบคำถามว่า ดินแดนตามหมายเลข เรียกว่าดินแดนอะไร ? ครั้งที่ 1..... ครั้งที่ 2..... ครั้งที่ 3..... ครั้งที่ 4.....

3.2.11 ให้นักเรียนดูแผนที่ข้างล่างนี้ และให้เขียนว่าดินแดนอะไรบ้างที่เสียให้กับฝรั่งเศส และเสียครั้งที่เท่าไร (ให้นักเรียนเขียนหมายเลขลงบนแผนที่)

1. แคว้นสิบสองจุไทย
2. ผังซ้ายแม่น้ำโขง
3. ผังขวาแม่น้ำโขง
4. มณฑลบูรพา

- ครั้งที่ 1.....
 ครั้งที่ 2.....
 ครั้งที่ 3.....
 ครั้งที่ 4.....

- 1) แคว้นสิบสองจุไทย
- 2) ผังซ้ายแม่น้ำโขง
- 3) ผังขวาแม่น้ำโขง
- 4) มณฑลบูรพา

3.2.12 เก่งมากที่นักเรียนสามารถทราบได้ว่าดินแดนที่เสียนั้นอยู่ส่วนใดของประเทศไทย

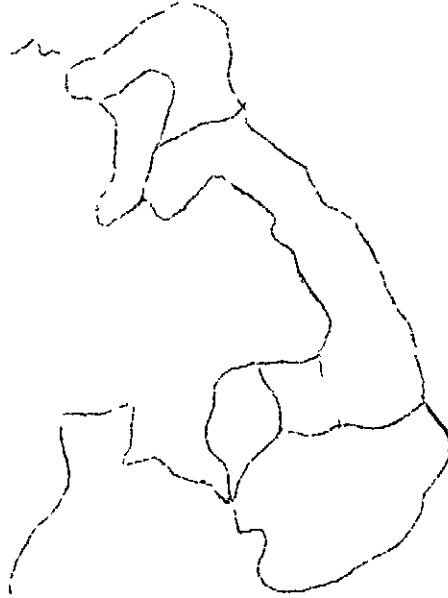
ในการเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสนั้น การเสียดินแดนครั้งสำคัญที่สุดได้แก่ การเสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง ในปี พ.ศ. 2436 โดยปีสาเหตุคือ ฝรั่งเศสได้ส่งเรือรบเข้ามาปิดอ่าวไทย บังคับให้ไทยยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงได้ โดยอ้างว่าเคยเป็นดินแดนของลาวและเขมรมาก่อน ทำให้ไทยจำเป็นต้องยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส

ไทยเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสครั้งสำคัญที่สุด คือ
 เสีย.....

ฝังชายแม่น้ำโขง	3.2.13 ฝรั่งเสสนำเรือรบบมาบิควาไทย เพื่อบังคับไทยให้.....
ยกฝังชายแม่น้ำโขงให้ฝรั่งเสส	3.2.14 ถูกแล้วฝรั่งเสสต้องการกินแคนฝังชายแม่น้ำโขง โดยอ้างว่ากินแคนนี้เคยเป็นของ.....
ลาวและเขมร มากอน	3.2.15 การที่ฝรั่งเสสนำเรือรบบมาบิควาไทย แล้วบังคับไทยให้ยกฝังชายแม่น้ำโขงได้ก็อ้างว่าเป็นของลาวและเขมรมากอน เป็นสาเหตุของการเสีย.....
ฝังชายแม่น้ำโขง	3.2.16 สาเหตุของการเสียกินแคนฝังชายแม่น้ำโขงคือ.....
ฝรั่งเสสนำเรือรบบมาบิควาไทย บังคับให้ไทยยกฝังชายแม่น้ำโขงให้ โดยอ้างว่าเคยเป็นของลาวและเขมรมากอน	3.2.17 กินแคนที่ไทยเสียให้แก่ฝรั่งเกรงภัยสำคัญที่สุดคือ..... สาเหตุของการเสียกินแคนครั้งนี้คือ.....

ฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง
ฝรั่งเศสเสนาเรือรบมา
ปิดอ่าวไทย บังคับให้
ไทยยกดินแดนฝั่งซ้าย
แม่น้ำโขงให้ โดยอ้าง
ว่าเคยเป็นของลาวและ
เขมรมาก่อน

3.2.18 ให้นักเรียนพิจารณาแผนที่ข้างล่างนี้ และระบายสี
ลงบนดินแดนที่เสียให้แก่ฝรั่งเศสครั้งสุดท้ายที่สำคัญที่สุด (ใช้ปากการะบาย)

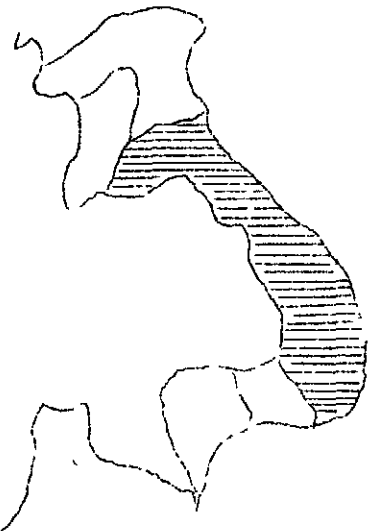
3.2.19 นอกจากประเทศไทยจะเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศสแล้ว
ประเทศยุโรปที่ไทยต้องเสียดินแดนอีกก็คือ ประเทศอังกฤษ

ไทยเสียดินแดนให้แก่อังกฤษ 1 ครั้ง คือ เสียหัวเมือง
มลายู ซึ่งประกอบด้วยเมืองไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะลิส

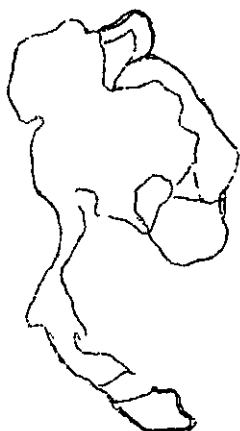
ในการเสียดินแดนให้กับอังกฤษไทยได้รับการแลกเปลี่ยน
ผลประโยชน์คือ

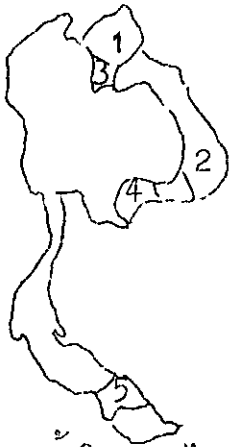
- 1. อังกฤษยอมให้ไทยกู้เงินมาสร้างทางรถไฟ
- 2. ให้แก่สิทธิทางการค้า

นอกจากไทยจะเสียดินแดนให้กับฝรั่งเศสแล้ว ไทยยัง
เสียดินแดนให้กับประเทศ.....

อังกฤษ	3.2.20 คินแดนที่ไทยเสียให้กับอังกฤษคือ.....
หัวเมืองมลายู	3.2.21 เมืองไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะดิส รวมเรียกว่า.....
หัวเมืองมลายู	3.2.22 ไทยเสียดินแดนให้กับอังกฤษ....ครั้งคือเสีย..... ประกอบด้วย เมือง.....
1 ครั้ง หัวเมืองมลายู ไทรบุรี กลันตัน ตรังกานู และปะดิส	3.2.23 อังกฤษยอมให้ไทยกู้เงินมาสร้างทางรถไฟเพื่อตอบแทนไทยที่ยอมยก.....
หัวเมืองมลายูให้อังกฤษ	3.2.24 อังกฤษตอบแทนที่ไทยยกดินแดนหัวเมืองมลายูให้ประการแรกคือ.....
ยอมให้ไทยกู้เงินมาสร้างทางรถไฟ	3.2.25 อังกฤษตอบแทนที่ไทยยอมยกหัวเมืองมลายูให้ประการที่ 2 คือ.....
ให้แก่สิทธิทางการค้า	3.2.26 ไทยเสียดินแดนให้กับอังกฤษ.....ครั้งคือเสีย.....ประกอบด้วย..... โดยอังกฤษตอบแทนไทยก็ 1. 2.

1 ครั้ง, หัวเมือง มลายู, ไทรบุรี กลันตัน ตรังกานูและ ปะลิส 1. ยอมให้ไทยกู้เงิน มาสร้างทางรถไฟ 2. ยอมให้ไทยแก้ไข สิทธิทางศาล	3.2.27 ให้นักเรียนพิจารณาแผนที่ข้างล่างนี้ ให้ออกว่า ดินแดนที่เสียให้กับอังกฤษคือดินแดนอะไร ดินแดนที่เสียให้กับ อังกฤษคือ.....
หัวเมืองมลายู	3.2.28 ให้นักเรียนพิจารณาแผนที่ข้างล่างนี้ และให้ นักเรียนเขียนชื่อดินแดนที่เสียไปในสมัยรัชกาลที่ 5 และได้เขียน หมายเลขลงบนแผนที่ <u>เสียให้กับฝรั่งเศส</u> ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 <u>เสียให้อังกฤษ</u> ครั้งที่ 5

- 1) แคว้นสิบสองจุไทย
- 2) ผังซ้ายแม่น้ำโขง
- 3) ผังขวาแม่น้ำโขง
- 4) มณฑลบูรพา
- 5) หัวเมืองมลายู

3.2.29 นักเรียนได้เรียนเรื่องราวของเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ผ่านไปจนหมดสิ้นแล้ว จะเห็นได้ว่าพระองค์ได้ทรงทำคุณงามความดีให้กับประเทศเป็นอันมาก ทำให้ประเทศไทยเจริญขึ้นอย่างมากมาย ประเทศชาติได้รอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก คำรงรักษาเอกราชมาจนทุกวันนี้ การที่พระองค์ทรงทำคุณงามความดี ทำความเจริญให้กับประเทศมากมายเช่นนี้ พระองค์จึงได้รับการยกย่องให้เป็นมหาราช ซึ่งหมายถึงพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ มีพระนามว่า พระปิยมหาราช

รัชกาลที่ 5 ได้เป็นมหาราชเพราะ.....

.....

พระองค์ทำคุณงามความดีให้ประเทศมากมาย

3.2.30 รัชกาลที่ 5 ทรงทำคุณงามความดีให้กับประเทศมากมาย ทำให้ประเทศไทยเจริญขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน ทำให้ประชาชนขนานนามพระองค์ว่า.....

พระปิยมหาราช

3.2.31 รัชกาลที่ 5 ได้รับพระนามอีกพระนามหนึ่งว่า

.....

พระปิยมหาราช	3.2.32 รัชกาลที่ 5 สวรรคตเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 ซึ่งวันนี้ประชาชนถือว่าเป็นวันสำคัญของชาติวันหนึ่ง เรียกว่า วันปิยมหาราช คนไทยทั่วไปจะนำเอาพวงมาลาไปถวายบังคม พระบรมรูปของพระองค์เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์ วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2453 เป็นวันที่รัชกาลที่ 5
สวรรคต	3.2.33 วันที่ 23 ตุลาคม เราเรียกว่าวัน.....
ปิยมหาราช	3.2.34 วันปิยมหาราช ประชาชนจะนำเอาพวงมาลาไปถวายพระบรมรูปเพื่อระลึกถึง.....
ระลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์	3.2.35 วันปิยมหาราชตรงกับวันที่..... คือวันที่รัชกาลที่ 5 ประชาชนตองนาเอา..... เพื่อ.....
23 ตุลาคม สวรรคต นำพวงมาลาไป ถวายบังคม ระลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์	

เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2453 - 2463

1. พระราชประวัติ

(กรอบพิเศษ)

นักเรียนทั้งหลายเธอก็เรียนเรื่องเหตุการณ์สำคัญของไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เธอได้เรียนรู้ถึงพระราชประวัติของพระองค์ เรียนรู้เหตุการณ์สำคัญภายในประเทศและเหตุการณ์เกี่ยวข้องกับต่างประเทศผ่านไปแล้ว เธอคงทราบและจำได้เกี่ยวกับเหตุการณ์เหล่านั้น

ต่อไปนี้เราจะเรียนเรื่องราวของเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ สมัยหนึ่งนั่นก็คือ เหตุการณ์สำคัญในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ก่อนที่จะเรียนเรื่องเหตุการณ์สำคัญของพระองค์ เราจะเรียนเกี่ยวกับพระราชประวัติของพระองค์เสียก่อน เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจถึงพระราชประวัติของพระองค์

1.1 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเราเรียกว่ารัชกาลที่ 6

พระองค์เป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ รัชกาลที่ 6 ที่เราเรียกกันอยู่เสมอมีพระนามจริงว่า

.....

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	1.2 พระราชบิดาของรัชกาลที่ 6 มีพระนามว่า
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	1.3 พระราชมารดาของรัชกาลที่ 6 ทรงพระนามว่า
พระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ	1.4 พระมหากษัตริย์องค์ที่ 6 ของกรุงรัตนโกสินทร์คือ ปีพระราชบิดาชื่อ..... มีพระราชมารดาชื่อ.....
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ	1.5 รัชกาลที่ 6 ทรงประสูติเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2423 ทรงพระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ได้รับสถาปนาเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งเป็นตำแหน่งรัชทายาทผู้สืบราชสมบัติองค์ต่อไป เมื่อปี พ.ศ. 2437 รัชกาลที่ 6 ประสูติเมื่อวันที่.....
1 มกราคม พ.ศ. 2423	1.6 รัชกาลที่ 6 ทรงมีพระนามเดิมว่า.....

เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ	1.7 ตำแหน่งรัชทายาทผู้มีราชสมบัติองค์ต่อไปเรียกว่า ตำแหน่ง.....
พระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร	1.8 เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ได้รับการสถาปนาเป็นพระบรม โอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เมื่อปี พ.ศ.....
2437	1.9 เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธได้รับสถาปนาเป็นรัชทายาท เรียกว่าตำแหน่ง..... มีพระชนมายุได้.....
พระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร 14 พรรษา	1.10 รัชกาลที่ 6 ทรงประสูติเมื่อวันที่..... ทรงพระนามเดิมว่า.....ได้รับแต่งตั้ง ให้เป็นรัชทายาทซึ่งเรียกตำแหน่งนี้ว่า..... เมื่อปีพระชนมายุ.....พรรษา
1 มกราคม พ.ศ.2423 เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ พระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร 14 พรรษา	1.11 เมื่อรัชกาลที่ 6 ทรงเจริญวัยขึ้น ทรงได้รับการศึกษา เบื้องต้นในประเทศไทย ต่อมาในปี พ.ศ.2436 ได้ทรงเสด็จไป ศึกษายังประเทศอังกฤษ เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่ได้รับ การศึกษาจากต่างประเทศ พระมหากษัตริย์ของไทยตั้งแต่สมัยโบราณไม่เคยมี พระองค์ใดเสด็จไปศึกษาที่.....
ต่างประเทศ	1.12 รัชกาลที่ 6 เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่ เสด็จไปศึกษา.....

ต่างประเทศ

1.13 รัชกาลที่ 6 เสด็จไปศึกษาต่างประเทศ.....

อังกฤษ

1.14 รัชกาลที่ 6 ทรงเสด็จไปศึกษาต่างประเทศ.....
นับเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่.....

อังกฤษ

ได้รับการศึกษาจาก
ต่างประเทศ

1.15 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เสด็จสวรรคต
ในปี พ.ศ. 2453 รัชกาลที่ 6 ได้เสด็จขึ้นครองราชสมบัติต่อ
ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 6 ครองราชสมบัติในปี พ.ศ.....

2453

1.16 รัชกาลที่ 6 ขึ้นครองราชย์ทรงพระนามว่า

.....

พระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

1.17 รัชกาลที่ 6 ครองราชย์เมื่อปี พ.ศ.
ทรงพระนามว่า.....

1.13 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับพระราชประวัติของ
รัชกาลที่ 6 มากขึ้น

ให้นักเรียนจับคู่ข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน โดยนำ
ตัวเลขมาใส่ช่องว่างหน้าข้อให้ถูกต้อง

พระราชมณเฑียร	1.2430	2.เจ้าฟ้ามหาดินนาคร
พระนามเดิม	3.2453	4.2423
พระราชบิดา	5.พระจุลจอมเกล้าฯ	6.พระวรวงศ์เธอ
พระราชมารดา	7.พระศรีวิจิตรนันทา	8.พระศรีเสาวภาค
รัชทายาท	มรณราชินีนาถ	
ครองราชย์	9.อังกฤษ	10.ฝรั่งเศส
ศึกษาต่างประเทศ	11.พระบรมโอรสาธิราช	
	สยามมกุฎราชกุมาร	

2453

พระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

4 2 5 7 11 3 9	1.19 นักเรียนได้เรียนรู้พระราชประวัติโดยย่อของรัชกาลที่ 6 ผ่านไปแล้ว ต่อไปนี้ นักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องราวของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 ต่อไป ในสมัยรัชกาลที่ 6 ประเทศไทยได้เจริญขึ้นมากเพราะได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศในก้นต่าง ๆ มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งถือว่ารัชกาลที่ 5 เป็นผู้วางรากฐานของความเจริญในก้นต่าง ๆ ส่วนในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นระยะของการสร้างเพิ่มเติมให้เจริญมากขึ้น ต่อเนื่องจากสมัยรัชกาลที่ 5 สภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ของประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 เจริญขึ้นอย่างมากมาย เป็นผลมาจาก.....
การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศของรัชกาลที่ 5	1.20 การที่ประเทศไทยเจริญขึ้นเป็นเพราะรัชกาลที่ 5 ทรงเป็นผู้วาง.....
รากฐานความเจริญของประเทศ	1.21 ถูกลแล้วรัชกาลที่ 5 ทรงเป็นผู้วางรากฐานของความเจริญก้นต่าง ๆ ส่วนช่วงเวลาในรัชกาลที่ 6 เป็นระยะของการ.....
สร้างเพิ่มเติมให้เจริญมากขึ้น	1.22 ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ในสมัยรัชกาลที่ 6 กับรัชกาลที่ 5 มีลักษณะที่.....กัน

ต่อเนื่องกัน	1.23 สภาพการณ์ของประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 มีลักษณะ..... โดยมีรัชกาลที่ 5 เป็นผู้..... รัชกาลที่ 6 เป็นผู้.....
ที่ต่อเนื่องกัน วางรากฐานความเจริญ ของประเทศ สร้างเพิ่มเติมให้เจริญขึ้น	(กรอมพิเศษ) เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 มีมากมายทั้งเหตุการณ์ภายในบ้านเมืองของเราเอง และเหตุการณ์ที่เราจะต้องไปสัมพันธ์กับประเทศอื่น เราสามารถแยกเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้เป็น 1. เหตุการณ์ภายในประเทศ 2. เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ
	2. <u>เหตุการณ์สำคัญภายในประเทศ</u> 2.1 <u>การปกครอง</u> 2.1.1 เหตุการณ์สำคัญในด้านการปกครองของรัชกาลที่ 6 คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปกครองส่วนภูมิภาค การปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ มณฑล เมือง อาเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้เพิ่มเติมอีกหนึ่งส่วนคือ ภาค ซึ่งเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของการปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 6 ใน 1 ภาคจะมีหลาย มณฑล

	ดังนั้นการปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงแบ่งแยกออกเป็น 6 ส่วนคือ 1. ภาค ทหลาย ๆ มณฑลรวมกันเป็น 1 ภาค 2. มณฑล 3. จังหวัด สมัยรัชกาลที่ 5 เรียกว่า เมือง 4. อำเภอ 5. ตำบล 6. หมู่บ้าน ส่วนการปกครองที่รัชกาลที่ 6 ทรงทำการปรับปรุง คือการปกครองส่วน.....
ภูมิภาค	2.1.2 ถูกแล้วรัชกาลที่ 6 ทรงทำการปรับปรุงการปกครองส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้นจากสมัยรัชกาลที่ 5 ในสมัยรัชกาลที่ 5 การปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น.....ส่วนคือ 1..... 2..... 3..... 4..... 5.....
5, มณฑล, เมือง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน	2.1.3 การปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 6 แบ่งออกเป็น.....
6 ส่วน	2.1.4 ส่วนการปกครองที่เพิ่มขึ้นจากการปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 5 คือ.....

ภาค	2.1.5 หลาย ๆ มณฑลรวมกันเราเรียกว่า.....												
ภาค	2.1.6 กังนั้นส่วนการปกครองที่ใหญ่ที่สุดในสมัยรัชกาลที่ 6 คือ.....												
ภาค	2.1.7 นักเรียนสามารถเข้าใจได้ว่าส่วนการปกครอง ที่เพิ่มขึ้นนั้นเป็นส่วนการปกครองที่ใหญ่ที่สุด ต่อไปนี้ให้นักเรียนทุกคนเรียงลำดับส่วนการปกครอง ส่วนภูมิภาคตั้งแต่ใหญ่ลงมาดเล็ก <table border="0"> <tr> <td>1. จังหวัด (เมือง)</td><td>1..</td></tr> <tr> <td>2. อำเภอ</td><td>2.....</td></tr> <tr> <td>3. หมู่บ้าน</td><td>3.....</td></tr> <tr> <td>4. ภาค</td><td>4.....</td></tr> <tr> <td>5. ตำบล</td><td>5.....</td></tr> <tr> <td>6. มณฑล</td><td>6.....</td></tr> </table>	1. จังหวัด (เมือง)	1..	2. อำเภอ	2.....	3. หมู่บ้าน	3.....	4. ภาค	4.....	5. ตำบล	5.....	6. มณฑล	6.....
1. จังหวัด (เมือง)	1..												
2. อำเภอ	2.....												
3. หมู่บ้าน	3.....												
4. ภาค	4.....												
5. ตำบล	5.....												
6. มณฑล	6.....												
1. ภาค 2. มณฑล 3. จังหวัด 4. อำเภอ 5. ตำบล 6. หมู่บ้าน	2.1.8 จะเห็นได้ว่า การปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาล ที่ 6 แบ่งออกเป็น.... ..ส่วนคือ <table border="0"> <tr> <td>1.</td></tr> <tr> <td>2.....</td></tr> <tr> <td>3.....</td></tr> <tr> <td>4.....</td></tr> <tr> <td>5.....</td></tr> <tr> <td>6.....</td></tr> </table>	1.	2.....	3.....	4.....	5.....	6.....						
1.													
2.....													
3.....													
4.....													
5.....													
6.....													

6 ส่วนคือ 1. ภาค 2. มณฑล 3. จังหวัด 4. อำเภอ 5. ตำบล 6. หมู่บ้าน	2.2 การศาลและกฎหมาย 2.2.1 นักเรียนไ้เรียนเรื่องราวเกี่ยวกับการศาลและกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 5 มาแล้ว ยังคงจำกันได้ว่าในสมัยรัชกาลที่ 5 ไ้ทรงปรับปรุงเกี่ยวกับการศาลและกฎหมายอย่างใหญ่หลวง สิ่งหนึ่งที่พระองค์ทรงกระทำคือการตั้งโรงเรียนสอนกฎหมายขึ้น เพื่อให้ความรู้ทางค่านกฎหมายแก่คนไทย และสามารถสร้างนักกฎหมายที่มีความสามารถทางค่านกฎหมายอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้เกิดความเจริญทางค่านกฎหมายและการศาลมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ 6 ใ้มีนักกฎหมายที่เรียนจบมาจากโรงเรียนสอนกฎหมายมากขึ้น และบุคคลเหล่านี้ไ้ใช้ความรู้ทางค่านกฎหมายนี้ประกอบอาชีพ เช่น ทนายความ เป็นต้น แต่ผู้ใ้เรียนจบวิชากฎหมายนี้ไ้มีความประพฤติไม่เหมาะสม ใช้ความรู้ความ สามารถของตนไปในทางที่ผิด รัชกาลที่ 6 จึงทรงตั้งสถาบันทางกฎหมายขึ้นเรียกว่า <u>เนติบัณฑิตยสภา</u> เพื่อที่จะควบคุมจรรยาความประพฤติของนักกฎหมายและส่งเสริมความรู้ทางค่านกฎหมายใ้มากขึ้น รัชกาลที่ 6 ตั้งโรงเรียนสอนกฎหมายขึ้นมาเพื่อ
ใ้ความรู้ทางกฎหมายและสร้างนักกฎหมาย	2.2.2 สถาบันทางกฎหมายที่รัชกาลที่ 6 ทรงตั้งขึ้นคือ.....

เนติบัณฑิตยสภา	2.2.3 สถาบันทางกฎหมายที่ถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อควบคุมความประพฤติของนักกฎหมายและส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายให้ดีขึ้น คือ.....
เนติบัณฑิตยสภา	2.2.4 เนติบัณฑิตยสภาถูกตั้งขึ้นมาเพื่อ.....
ควบคุมจรรยาบรรณ ประพฤติของนักกฎหมาย และส่งเสริมความรู้ใน วิชากฎหมายให้มากขึ้น	2.2.5 รัชกาลที่ 6 ทรงความเจริญทางกฎหมายและ การศาลเพิ่มขึ้นจากสมัยรัชกาลที่ 5 คือ..... ตั้งขึ้นมาเพื่อ.....
เนติบัณฑิตยสภา, ควบคุม จรรยา ควบคุมประพฤติ ของนักกฎหมายและ ส่งเสริมความรู้ทางค่าน กฎหมายให้มากขึ้น	2.3 <u>ด้านการทหาร</u> 2.3.1 เหตุการณ์สำคัญของรัชกาลที่ 6 ที่สำคัญอีก ประการหนึ่งคือ การปรับปรุงการทหาร รัชกาลที่ 5 ได้ทำการปฏิรูปการทหารใหม่ ให้ การแบ่งแยกทหารออกเป็น 2 ส่วนคือ ทหารบก และทหารเรือ รัชกาลที่ 6 ได้ทรงสร้างกรมเจริญทางการทหาร เพิ่มเติมจากสมัยรัชกาลที่ 5 คือ 1. ตั้งสภาป้องกันราชอาณาจักร ทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่างทหารบกและทหารเรือ 2. วางรากฐานกองทัพอากาศ โดยตั้งกองบินขึ้น รัชกาลที่ 5 ได้ทำการปฏิรูปการทหารโดยแยกทหาร ออกเป็น.....ส่วนคือ 1..... 2.....

2 ส่วน ทหารบก,ทหารเรือ	2.3.2 การสร้างภาวะเจริญทางด้านการทหารประการ แรกของรัชกาลที่ 6 คือ.....
ตั้งสภาป้องกันราช- อาณาจักร	2.3.3 ส่วนราชการทหารที่ดำเนินที่กอบประศาสนงานระหว่าง ทหารบกกับทหารเรือคือ.....
สภาป้องกันราช- อาณาจักร	2.3.4 การปรับปรุงทางด้านการทหารประการแรกคือตั้ง ทำหน้าที่.....
สภาป้องกันราชอาณาจักร ประสานงาน ระหว่างทหารบกกับ ทหารเรือ	2.3.5 การตั้งกองบินของรัชกาลที่ 6 ถือว่าเป็นการวาง รากฐานของ.....
กองทัพอากาศ	2.3.6 การปรับปรุงทางด้านการทหารของรัชกาลที่ 6 ประการที่ 2 คือ.....
การวางรากฐาน กองทัพอากาศ	2.3.7 รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างภาวะเจริญทางด้านการทหาร เพิ่มขึ้นจากสมัยรัชกาลที่ 5 ประการ คือ 1. ทำหน้าที่..... 2. ก่อตั้ง.....

2 ประการ 1. ตั้งสภาพป้องกัน ราชอาณาจักร ทำหน้าที่ประสาน งานระหว่างทหารบก กับทหารเรือ 2. วางรากฐาน กองทัพอากาศ โดยตั้งกองบินขึ้น	2.4 <u>ก้านการคมนาคม</u> 2.4.1 ความเจริญทางด้านการคมนาคมได้ถูก วางรากฐานมาแล้วตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เช่น การสร้างทาง รถไฟ การสร้างถนนที่ทันสมัย ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้ขยายงานทางด้านการ คมนาคมเพิ่มเติมขึ้นจากสมัยรัชกาลที่ 5 คือ 1. ขยายทางรถไฟออกไปจนเท่าปัจจุบัน 2. วางรากฐานการคมนาคมทางอากาศ ความเจริญทางด้านการคมนาคมถูกวางรากฐาน มาตั้งแต่สมัย.....
รัชกาลที่ 5	2.4.2 การคมนาคมได้ถูกขยายเพิ่มเติมให้ดีขึ้น ในสมัย.....
รัชกาลที่ 6	2.4.3 การสร้างความเจริญทางด้านการคมนาคม เพิ่มขึ้นประการแรกก็คือ.....
ขยายทางรถไฟออกไป จนเท่าปัจจุบัน	2.4.4 ถูกแล้ว รัชกาลที่ 6 ทรงขยายทางรถไฟ ออกไปจนยาวเท่ากันในปัจจุบัน นักเรียนยังงงจำกันไว้ว่า รัชกาลที่ 5 ทรง สร้างทางรถไฟขึ้น 4 สาย เพื่อทบทวนความจำของนักเรียน ให้นักเรียนบอกว่าทางรถไฟสายต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ เดินไปถึงจังหวัดใด โดยให้นักเรียนนำรายชื่อจังหวัดที่ให้น่าใส่ ลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

	1. สายเหนือสิ้นสุดที่จังหวัด..... 2. สายตะวันออกเฉียงเหนือ สิ้นสุดที่จังหวัด..... 3. สายตะวันออก สิ้นสุดที่จังหวัด..... 4. สายใต้สิ้นสุดที่จังหวัด..... ให้นำชื่อจังหวัดมาใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง 1. เพชรบุรี 2. ฉะเชิงเทรา 3. อุตรดิตถ์ 4. นครราชสีมา
อุตรดิตถ์ นครราชสีมา ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี	2.4.5 เก่งมากที่ยังจำกันได้ ทำต่อไป รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างทางรถไฟเพิ่มเติมขึ้น โดย สร้างต่อจากสมัยรัชกาลที่ 5 คือ <u>สายเหนือ</u> สร้างต่อจากอุตรดิตถ์ ไปจนถึงเชียงใหม่ <u>สายตะวันออกเฉียงเหนือ</u> สร้างจากนครราชสีมาไป จนถึงอุบลราชธานี และขอนแก่น <u>สายตะวันออก</u> ต่อจากฉะเชิงเทราถึงอรัญประเทศ <u>สายใต้</u> ต่อจากเพชรบุรีถึงปากังเบซาร์ ต่อกับทาง รถไฟของมาเลเซีย ทางรถไฟที่สร้างต่อออกไปจนปีระยะทางเท่ากับปัจจุบัน เป็นผลงานของ.....
รัชกาลที่ 6	2.4.6 เชียงใหม่เป็นสถานีสุดท้ายของทางรถไฟสาย
เหนือ	2.4.7 อุบลราชธานีและขอนแก่น เป็นสถานีสุดท้ายของ ทางรถไฟสาย.. ..

ตะวันออกเฉียงเหนือ	2.4.8 จะเห็นได้ว่ารัชกาลที่ 6 ทรงขยายทางรถไฟออกไปมากกว่าในสมัยรัชกาลที่ 5 มากมาย ทรงขยายเส้นทางรถไฟจากฉะเชิงเทราไปจนถึงอรัญประเทศ ซึ่งเป็นสถานีสุดท้ายของทางรถไฟสาย.....
ตะวันออก	2.4.9 ปากังเบซาร์ เป็นสถานีสุดท้ายของทางรถไฟสาย... ..
ใต้	2.4.10 ถังน้ำมันทางรถไฟในสมัยรัชกาลที่ 6 จะมีทั้งหมด.....สายคือ 1. สายเหนือจากกรุงเทพฯถึง..... 2. สายตะวันออกเฉียงเหนือ จากกรุงเทพฯ ถึง.....และ..... 3. สายตะวันออก จากกรุงเทพฯถึง..... 4. สายใต้จากกรุงเทพฯ ถึง.....
4 สาย 1. เชียงใหม่ 2. ขอนแก่นและอุบลราชธานี 3. อรัญประเทศ 4. ปากังเบซาร์	2.4.11 ให้นักเรียนเขียนชื่อสถานีสุดท้ายของทางรถไฟสายต่าง ๆ ลงบนแผนที่ที่กำหนดให้ 1..... 2..... (2)..... 3..... 4.....

2.4.12 ให้นักเรียนเขียนเส้นทางรถไฟในสมัยรัชกาลที่ 6 ลงบนแผนที่ และให้เขียนชื่อสถานีสุดท้ายของสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6

รัชกาลที่ 5

สายเหนือ.....

สายตะวันออกเฉียงเหนือ

.....

สายตะวันออก

.....

สายใต้

รัชกาลที่ 6

สายเหนือ

.....

สายตะวันออกเฉียงเหนือ

1.....2.....

สายตะวันออก.....

สายใต้.....

1. เชียงใหม่
2. ขอนแก่น
- (2) อุดรราชธานี
3. อยุธยาประเทศ
4. ปากังเบซาร์

ร. 5	ร. 6
อุตรดิตถ์	เชียงใหม่
นครราชสีมา	ขอนแก่น
ฉะเชิงเทรา	อุดรราชธานี
เพชรบุรี	อยุธยาประเทศ
	ปากังเบซาร์

2.4.13 นักเรียนได้เรียนผลงานทางด้านการคมนาคม ประการแรกของรัชกาลที่ 6 ไปแล้ว คือ การขยายงานสร้างทางรถไฟ

ผลงานประการที่สองคือการวางรากฐานการคมนาคมทางอากาศ เป็นผลงานทางด้านการคมนาคมของ

รัชกาลที่ 6	2.4.14 ผลงานทางด้านการคมนาคมประการที่ 2 ของรัชกาลที่ 6 คือ.....
วางรากฐานการคมนาคมทางอากาศ	2.4.15 นักเรียนได้เรียนผลงานต่าง ๆ ของรัชกาลที่ 6 มาแล้ว จะเห็นได้ว่า การคมนาคมในสมัยรัชกาลที่ 6 นั้นได้สร้างเพิ่มเติมจากสมัย..... มีอยู่..... ประการ คือ 1..... 2.....
รัชกาลที่ 5 2 1. สร้างทางรถไฟเพิ่มขึ้นจนเท่ากับปัจจุบัน 2. วางรากฐานการคมนาคมทางอากาศ	2.5 การตั้งดุสิตธานี 2.5.1 ในสมัยรัชกาลที่ 6 ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำนานาสูงส่ง ในสมัยนี้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกำลังแพร่หลายจากประเทศยุโรปเข้ามายังประเทศไทย รัชกาลที่ 6 ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้คนไทยมีความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงทรงตั้งนครจำลองขึ้น เรียกว่า <u>ดุสิตธานี</u> เพื่อเป็นสถานที่ที่จะฝึกหัดให้ชาวราชบริพารรู้จัก และเฝ้าทดลองการปกครองแบบประชาธิปไตย ในรัชกาลที่ 6 ประเทศไทยปกครองระบอบ.....

สมบูรณาญาสิทธิราช	2.5.2 ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีระบอบการปกครองจาก ประเทศยุโรปแพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยคือระบอบ
ประชาธิปไตย	2.5.3 รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างนครจำลอง เพื่อให้คนไทย เข้าใจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เราเรียก นครจำลองนี้ว่า.....
குலிகரானி	2.5.4 นครจำลองที่เป็นสถานที่ฝึกหัดข้าราชการบริหารให้ เข้าใจและได้ทดลองการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือ
குலிகரானி	2.5.5 குலிகரானிคือ... มีวัตถุประสงค์ที่จะให้คนไทย..
สถานที่ฝึกหัดข้าราชการ- บริหารไทย ทดลอง การปกครองแบบ ประชาธิปไตย รู้จัก และเข้าใจการปกครอง แบบประชาธิปไตย	2.5.6 รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างนครจำลองคือ..... มีวัตถุประสงค์.....

คุณลักษณะนี้, เพื่อให้คนไทย ใ้รู้จักและเข้าใจการ ปกครองแบบประชาธิปไตย	2.6 การสร้างความรู้รักสามัคคี 2.6.1 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 อีกประการหนึ่ง คือ การสร้างความรู้รักสามัคคี ความรู้รักสามัคคี หมายถึง ความรู้รักสามัคคี นิยมในชาติของตน เช่น นิยมในวัฒนธรรมไทย ประเพณีของ ไทย เป็นต้น ความรู้รักสามัคคีจะทำให้เกิดการ เป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันของคนในชาติ ซึ่งมีผลก่อความเจริญรุ่งเรืองของ ประเทศได้ สิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวให้คนในชาติรวมตัวกันเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันคือ... ..
ความรู้รักสามัคคี	2.6.2 สิ่งที่สามารถทำให้คนในภาคเหนือ ภาคกลาง หรือภาคใ้รู้สึกว่าตนเองเป็นชาติเดียวกันคือ.....
ความรู้รักสามัคคี	2.6.3 ความรู้รักสามัคคี นิยมในความเป็นชาติของตนเอง นั้นเราเรียกว่าความรู้รัก.. ..
สามัคคี	2.6.4 บางชาวชอบแต่งตัวชุดไทย ชอบดูว่าไทย ทั้งคน ไทย ไม่ชอบฟังดนตรีของชนชาติอื่น เราสามารถพูดได้ว่านายชาว เป็นคนมีความรู้รัก.....

ชาตินิยม	2.6.5 นายคำเป็นคนภาคใต้ ได้เดินทางไปภาคเหนือ นายคำไปพบคนที่อยู่ภาคเหนือพูดภาษาไทย ทำให้นายคำเกิดความรู้สึก รู้สึกคุ้นเคยอยากจะพูดกับคนที่พูดภาษาไทยเหล่านั้น อาจจะพูด ไถวณายคำมีความรู้สึก... ..
ชาตินิยม	2.6.6 ความรู้สึกชาตินิยมหมายถึง... .. จะทำให้เกิด.....
ความรู้สึกรักชาติ นิยมในชาติของ ตนเอง การรวมตัวเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน ของคนในชาติ	2.6.7 ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีเหตุการณ์หลายอย่างที่เป็น สาเหตุที่ทำให้พระองค์สร้างความรู้สึกรักชาติขึ้น เหตุการณ์ ที่สำคัญได้แก่ 1. การแพร่หลายของอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตก เช่น คนไทยหันไปนิยมวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การแต่งกาย ภาษา เป็นต้น 2. กระทบถึงภัยมองชาติในอนาคต เช่น คนจีน แย่งการค้าของคนไทย ชาติตะวันตกพยายามรุกรานไทย รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างสิ่งยึดเหนี่ยวให้คนไทยรวมตัว กันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันคือสร้าง.. ..
ความรู้สึกราชาชาตินิยม	2.6.8 การแพร่หลายของอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก เป็นสาเหตุประการแรกของการสร้าง.....
ความรู้สึกราชาชาตินิยม	2.6.9 การที่คนไทยส่วนใหญ่หันไปยึดถือวัฒนธรรมฝรั่ง เช่นการแต่งกาย ภาษาพูด กิริยาท่าทางแบบฝรั่ง เหล่านี้ถือว่า คนไทยได้รับอิทธิพลของ.....

วัฒนธรรมตะวันตก	2.6.10 สาเหตุประการแรกของการสร้างความรู้สึกราชาตินิยม คือ.....
การแพร่หลายของ อิทธิพลวัฒนธรรม ตะวันตก	2.6.11 การตระหนักถึงภัยของชาติในอนาคตเป็นสาเหตุของ การสร้าง....
ความรู้สึกราชาตินิยม	2.6.12 การที่คนจีนได้มาแบ่งการค้าของไทย ชาติดะวันตก พยายามรุกรานไทย ต้องการครอบครองไทยเป็นเมืองขึ้น ถือว่า เป็น.....
ภัยของชาติ	2.6.13 สาเหตุของการสร้างความรู้สึกราชาตินิยมประการที่ 2 คือ.....
ตระหนักถึงภัยของ ชาติในอนาคต	2.6.14 สาเหตุของการสร้างความรู้สึกราชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 มีอยู่.....ประการคือ 1. 2.
2 1. การแพร่หลายของ อิทธิพลของ วัฒนธรรมตะวันตก 2. ตระหนักถึงภัยของ ชาติในอนาคต	(กรวยพิเศษ) จากสาเหตุทั้งกล่าวนี้เอง รัชกาลที่ 6 จึงทรงทำการสร้าง ความรู้สึกราชาตินิยมให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย พระองค์ทรงใช้วิธีการในการ สร้างความรู้สึกราชาตินิยมอยู่ 2 ประการคือ 1. ปลุกใจให้รักชาติ โดยใช้อำนาจที่ตรงพระราชนิพนธ์ ขึ้น เช่น บทความ บทเพลง บทละครต่าง ๆ 2. ตั้งกองเสือป่าและลูกเสือ

	2.5.15 การสร้างความรู้สึกราชาตินิยมประการแรกของรัชกาลที่ 6 ก็คือปลุกใจให้รักชาติ โดยใช้บทพระราชนิพนธ์เป็นเครื่องมือปลุกใจ ได้แก่โคลงสยามมานุสสติ บทกวีเรื่องยิวแห่งบูรพาทิศ เมืองไทย จงตื่นเถิด ปลุกใจเสือป่า เป็นต้น วิธีการสร้างความรู้สึกราชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 ประการแรก คือ.....
ปลุกใจให้รักชาติ	2.6.16 รัชกาลที่ 6 ทรงใช้บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์เป็น เครื่องมือในการ.....
ปลุกใจให้รักชาติ	2.6.17 โคลงสยามมานุสสติ ยิวแห่งบูรพาทิศ เมืองไทยจงตื่นเถิด ปลุกใจเสือป่า เป็นบทพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 6 ที่ใช้สำหรับ
สร้างความรู้สึกราชาตินิยม	2.6.18 บทพระราชนิพนธ์ที่รัชกาลที่ 6 ใช้เป็นเครื่องมือในการ ปลุกใจให้รักชาติได้แก่ 1. 2. 3. 4.

1) โคลงสยามานุสสติ 2) ตื่นเถิกชาวไทย 3) ยิวแห่งบูรพาทิศ 4) ปลุกใจเสือป่า	2.6.19 การสร้างความรู้สึกราชาตินิยมวิธีแรกคือ..... โดยนำบทพระราชนิพนธ์ ไคล่แก้ว 1)..... 2)..... 3)..... 4).....
ปลุกใจให้รักชาติ 1) โคลงสยามานุสสติ 2) ตื่นเถิกชาวไทย 3) ยิวแห่งบูรพาทิศ 4) ปลุกใจเสือป่า	2.6.20 วิธีสร้างความรู้สึกราชาตินิยมวิธีที่สองคือการตั้งกอง เงี้ยวและลูกเสือ กองเสือป่า เป็นกิจกรรมของผู้ใหญ่ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อปลูกฝังความรักชาติ 2) เพื่อให้พวกเสือป่าได้เรียนรู้วิชาทหารไว้เป็น กำลังของชาติในยามสงคราม กองลูกเสือ เป็นกิจกรรมของเด็ก มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อปลูกฝังความรักชาติ 2) ฝึกให้เยาวชนเป็นคนดี เช่น ซื่อสัตย์ บำเพ็ญตนให้ เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น กองลูกเสือและเสือป่าเป็นวิธีการที่รัชกาลที่ 6 ใช้สร้าง
ความรู้สึกราชาตินิยม	2.6.21 กิจกรรมที่สาเร้าสร้างความรู้สึกราชาตินิยมของพวก ผู้ใหญ่คือ.....

เลื้อป่า	2.6.22 การปลูกฝังความรักชาติเป็นวัตถุประสงค์ประการแรก ของ.....
เลื้อป่า	2.6.23 เพื่อให้ประชาชนได้ฝึกวิชาทหารไว้เป็นกำลังของชาติ เป็นวัตถุประสงค์ประการที่ 2 ของ.....
เลื้อป่า	2.6.24 วัตถุประสงค์ของ เลื้อป่ามี.....ประการคือ 1) 2)
2 1) ปลูกฝังความ รักชาติ 2) ฝึกเลื้อป่าให้รู้วิชา ทหารไว้เป็นกำลัง ของชาติ	2.6.25 กิจกรรมสำหรับสร้างความรู้สึกราชาภินิมสำหรับ เยาวชนนักเรียนคือ.....
ลูกเสือ	2.6.26 การปลูกฝังให้เยาวชนรักชาติเป็นวัตถุประสงค์ของ การตั้ง.....
ลูกเสือ	2.6.27 การฝึกให้เยาวชนเป็นกนกี มีความสามัคคีและบำเพ็ญ ตนเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น เป็นวัตถุประสงค์ของ.....

ลูกเสือ	2.6.28 วัตถุประสงค์ของการตั้งลูกเสือมี.....ประการคือ 1) 2)
2 1) สร้างความรู้สึก รักชาติ 2) ให้เยาวชนเป็นคนคื มีความสามัคคีและ บำเพ็ญตนเป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น	2.6.29 การสร้างความรู้สึกชาตินิยมประการที่ 2 ของ รัชกาลที่ 6 คือ..... 1) มีวัตถุประสงค์ ประการคือ 1) 2) 2) มีวัตถุประสงค์ ประการคือ 1) 2)
การตั้งกองเสือป่าและ ลูกเสือ 1.การตั้งกองเสือป่า,2 1)ปลูกฝังความรักชาติ 2)ฝึกวิชาทหารไว้เป็น กำลังของชาติ 2.ลูกเสือ,2 1)ปลูกฝังความรักชาติ 2)ให้เยาวชนเป็นคนคื มีความสามัคคีและ บำเพ็ญตนเป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่น	2.7 การปรับปรุงかんเศรษฐกิจ (กรอบพิเศษ) รัชกาลที่ 6 ได้ทรงปรับปรุงทางかんเศรษฐกิจ ที่สำคัญอยู่ 2 ประการคือ 1) การตั้งธนาคาร 2) การเลิกเล่นหวย ก ข และพนันบ่อนเบี้ย การปรับปรุงทางかんเศรษฐกิจ 2 ประการของ รัชกาลที่ 6 ก่อให้เกิดผลดีทางかんเศรษฐกิจแก่ประเทศเป็น อันมาก ซึ่งเราจะได้เรียนต่อไป

	2.7.1 การปรับปรุงทางคันเศรษฐกิจประการแรกของ รัชกาลที่ 6 ได้แก่ การตั้งธนาคาร ซึ่งเป็นสถานที่ฝากเงินของ ราษฎร ธนาคารในสมัยรัชกาลที่ 6 เรียกว่า คลังออมสิน รัชกาลที่ 6 ทรงตั้งคลังออมสินนั้น ทรงมีวัตถุประสงค์ ให้ราษฎรรู้จักเก็บหอมรอมริบเงินทองไม่ใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่าย การที่ประชาชนรู้จักประหยัด รู้จักเก็บเงินทองไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย เป็นผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น รัชกาลที่ 6 เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกที่ทรง ตั้ง.....
ธนาคาร	2.7.2 ถูกแล้วรัชกาลที่ 6 เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรก ที่ทรงตั้งธนาคาร ซึ่งธนาคารในสมัยนั้น เรียกว่า.....
คลังออมสิน	2.7.3 สถานที่สำหรับรับฝากเงินของราษฎรในสมัยรัชกาลที่ 6 เรียกว่า.....
คลังออมสิน	2.7.4 รัชกาลที่ 6 ต้องการให้ประชาชนรู้จักเก็บหอมรอมริบ ไม่ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย จึงทรงตั้งสถานที่รับฝากเงินที่เรียกว่า.....
คลังออมสิน	2.7.5 นายขามีเงินอยู่ 100 บาท แทนที่นายขามีจะนำเงิน ไปใช้จนหมด นายขามีกลับนำเงินนั้นไปฝากยังคลังออมสิน แสดงให้ เห็นว่านายขามีเป็นคนรู้จัก.....
เก็บหอม รอมริบ เงินไม่ใช้จ่ายสุรุ่ย สุร่าย	2.7.6 การตั้งคลังออมสินมีวัตถุประสงค์คือ.....

ให้ราษฎรรู้จัก เก็บหอมรอมริบ เงินทองไม่ไช่ จ่ายสุรุ่ยสุร่าย	2.7.7 การปรับปรุงทางค้ำเสริมธุรกิจของรัชกาลที่ 6 ประการแรกคือ.....ในสมัยของพระองค์ เรียกว่า.....มีวัตถุประสงค์คือ.....
ตั้งธนาคาร คลังออมสิน ให้ราษฎรรู้จัก เก็บหอมรอมริบ เงินทองไม่ไช่จ่าย สุรุ่ยสุร่าย	2.7.8 การปรับปรุงทางค้ำเสริมธุรกิจประการที่ 2 ของ รัชกาลที่ 6 ก็คือ ยกเลิกการเล่นการพนันบ่อนเบี้ย และห่วย ก ข ซึ่งเกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจของประเทศ คือ ทำให้คนมีหัวสมองมา อยู่ในอบายมุขไม่สนใจประกอบอาชีพ การเล่นการพนันบ่อนเบี้ยและห่วย ก ข ได้ถูกยกเลิกใน สมัย.....
รัชกาลที่ 6	2.7.9 คนไทยมีว่แ่สนใจการพนัน ไม่สนใจกับการประกอบ อาชีพ เป็นผลเสียของการเล่น.....
พนันบ่อนเบี้ย และห่วย ก ข	2.7.10 การ เล่นพนันบ่อนเบี้ยและห่วย ก ข ก่อให้เกิดผลเสีย ต่อเศรษฐกิจของประเทศคือ.....
ทำให้คนไทยมีว่มา อยู่กับอบายมุข ไม่ สนใจประกอบอาชีพ	2.7.11 การปรับปรุงทางค้ำเสริมธุรกิจของประเทศไทย ประการที่ 2 คือ..... ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียคือ.....

ยกเลิกการเล่น การพนันและ หวย ก ข	2.8 <u>ด้านการศึกษา</u> 2.8.1 รัชกาลที่ 6 ทรงมีผลงานหลายด้านที่สร้างความเจริญให้กับประเทศไทย ผลงานทางด้านการศึกษาเป็นผลงานอีกประการหนึ่งของพระองค์ ผลงานทางด้านการศึกษาของรัชกาลที่ 6 ที่สำคัญก็คือ การตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา รัชกาลที่ 6 ต้องการให้คนไทยทุกคนมีสติปัญญา เฉลียวฉลาด รู้หนังสือ จึงต้องให้คนไทยทุกคนได้เรียนหนังสือในระดับต่ำสุดคือระดับประถมศึกษา โดยได้ออกกฎหมายบังคับ เรียกว่า พระราชบัญญัติประถมศึกษา กำหนดให้เด็กไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 7 - 14 ปี ต้องเรียนหนังสือในชั้นประถมศึกษาจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 การ เรียนหนังสือช่วยให้คนไทยเป็นคน.....
เฉลียวฉลาด	2.8.2 การศึกษาระดับต่ำสุด ได้แก่การศึกษาระดับ.....
ประถมศึกษา	2.8.3 รัชกาลที่ 6 ต้องการให้คนไทยเรียนหนังสือในระดับต่ำสุดนั่นคือ คนไทยต้องได้เรียนหนังสือในชั้น.....
ประถมศึกษา	2.8.4 รัชกาลที่ 6 ทรงตรากฎหมายบังคับให้เด็กไทยทุกคนต้องเรียนหนังสือระดับประถมศึกษา กฎหมายนี้เรียกว่า พระราชบัญญัติ

ประถมศึกษา	2.8.5 กฎหมายที่กำหนดให้เด็กไทยทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 7 - 14 ปี จะต้องเรียนหนังสือจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรียกว่า
พระราชบัญญัติ ประถมศึกษา	2.8.6 เด็กชายแดง อายุ 7 ปี จะต้องเข้าเรียนหนังสือในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามกฎหมายที่เรียกว่า
พระราชบัญญัติ ประถมศึกษา	2.8.7 พระราชบัญญัติประถมศึกษา กำหนดว่า.....
ให้เด็กไทยทุกคนที่มี อายุ 7-14 ปี ต้อง เรียนหนังสือจนจบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	2.8.8 รัชกาลที่ 6 ทรงตรากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาคือ กำหนดว่า..... การตรากฎหมายครั้งนี้ต้องการให้.....
ตราพระราชบัญญัติ ประถมศึกษา, ให้เด็กไทยทุกคน ที่มีอายุ 7-14 ปีต้อง เรียนหนังสือจนจบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4,คนไทย มีความเฉลียวฉลาดและ รู้หนังสือ	2.8.9 ผลงานทางด้านการศึกษาของรัชกาลที่ 6 คือ

ทรงสร้างคาม เจริญทางบ้าน การศึกษาโดย การตราพระราช บัญญัติประถมศึกษา กำหนดให้เด็กไทยทุก คนที่มีอายุตั้งแต่ 7- 14 ปีต้องเรียน หนังสือจนจบชั้น ประถมปีที่ 4	2.9 การใช้อำนาจเป็นของชาติ 2.9.1 ประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศจะมีสัญลักษณ์ประจำ ชาติของตน เป็นเครื่องหมายแสดงให้รู้ว่าเป็นชาติอะไร สัญลักษณ์ นั้นก็คือ ธงชาติ ในสมัยโบราณไทยไม่มีธงชาติใช้ ไทยเริ่มมีธงชาติใช้ใน สมัยรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เราเรียกว่า ธงช้างเผือก มีลักษณะเป็นธงพื้นสีแดงมีรูปช้างสีขาวอยู่กลางธง สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่แสดงประเทศใดแก่.....
ธงชาติ	2.9.2 ไทยเริ่มมีธงชาติใช้ในสมัย.....
รัชกาลที่ 4	2.9.3 ถูแล้วไทยมีธงชาติใช้ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีลักษณะ เป็นธงพื้นสีแดง มีช้างสีขาวอยู่ตรงกลาง เราเรียกว่า.....
ธงช้างเผือก	2.9.4 ธงชาติไทยที่ใช้ในสมัยรัชกาลที่ 4 เรียกว่า
ธงช้างเผือก	2.9.5 ไทยเริ่มมีธงชาติใช้ในสมัย..... เรียกว่า.....มีลักษณะ.....

รัชกาลที่ 4 ทรงช้างเผือก เป็นธงพื้นสีแสด มีรูปช้างสีขาว อยู่ตรงกลาง	2.9.6 ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการเปลี่ยนธงชาติใหม่ โดยเลิกใช้ธงช้างเผือก แล้วมาใช้ธงไตรรงค์แทน มีลักษณะเป็นธงสามสี คือ 1. สีแสด หมายถึงชาติ 2. สีขาว หมายถึงศาสนา 3. สีน้ำเงิน หมายถึงพระมหากษัตริย์ ธงช้างเผือกได้เลิกใช้ในสมัย.....
รัชกาลที่ 6	2.9.7 รัชกาลที่ 6 ทรงได้ประดิษฐ์ธงใหม่ขึ้นใช้แทนธงช้างเผือกเรียกว่า.....
ธงไตรรงค์	2.9.8 ธงไทยที่มีอยู่สามสีคือ สีแสด สีขาว และสีน้ำเงิน เรียกว่า.....
ธงไตรรงค์	2.9.9 ถูกแล้วธงไตรรงค์มี 3 สี ก็คือ สีแสด สีขาว และสีน้ำเงิน แต่ละสีมีความหมายของตนเองคือ 1. สีแสดหมายถึง..... 2. สีขาว หมายถึง..... 3. สีน้ำเงินหมายถึง.....

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	2.9.10 รัชกาลที่ 6 ทรงเลิกใช้..... และใช้ของอื่นแทนคือ.....มีอยู่.....สี่คือ 1.....หมายถึง..... 2.....หมายถึง..... 3.....หมายถึง.....
ช้างเผือก, ธงไตรรงค์, 3 สี, สีแสด, ชาติ สีขาว, ศาสนา สีน้ำเงิน, พระมหากษัตริย์	2.9.11 รัชกาลที่ 6 ทรงเปลี่ยนธงชาติคือ.....
เปลี่ยนธงจากธง ช้างเผือกมาใช้ ธงไตรรงค์แทน เป็นธง 3 สี คือ สีแสดหมายถึงชาติ สีขาวหมายถึง ศาสนา สีน้ำเงิน หมายถึงพระมหา- กษัตริย์	2.10 <u>การใช้พุทธศักราช</u> 2.10.1 นักเรียนได้เรียนเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ ต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 6 มาหลายเหตุการณ์แล้ว แต่ละเหตุการณ์ ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างมากมาย เหตุการณ์ที่จะเรียนต่อไปนี้ ก็คือ การเปลี่ยนแปลงการใช้ศักราชจาก ร.ศ. มาเป็น พ.ศ. ในสมัยก่อนรัชกาลที่ 6 ประเทศไทยใช้ศักราชคือ ร.ศ. ซึ่งย่อมาจากคำว่า รัตนโกสินทร์ศักราช ร.ศ. เริ่มใช้ตั้งแต่ตั้ง กรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ 1 ปีก็ เรียกว่า ร.ศ. 1 ไทยได้ใช้ ร.ศ. มาจนถึงรัชกาลที่ 6 ก็เปลี่ยน มาใช้ พ.ศ. แทน ศักราชที่ไทยใช้ตั้งแต่กรุงรัตนโกสินทร์ มาจนถึงสมัยรัชกาล ที่ 6 คือ

ร.ศ.	2.10.2 ร.ศ. ย่อมมาจากคำว่า.....
รัตนโกสินทร์ ศักราช	2.10.3 ไทยตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ 1 ปี เราเรียกศักราช นี้ว่า.....
ร.ศ. 1	2.10.4 รัชกาลที่ 6 ทรงเลิกใช้ศักราชเก่าคือ..... ซึ่งยอมมาจาก..... เริ่มใช้ตั้งแต่.....
ร.ศ., รัตนโกสินทร์ศักราช ตั้งกรุงรัตนโกสินทร์	2.10.5 รัชกาลที่ 6 ได้เลิกใช้ ร.ศ. แล้วใช้ พ.ศ. แทน ซึ่งยอมมาจากคำว่าพุทธศักราช เริ่มต้นใช้ตั้งแต่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน เมื่อพระองค์ปรินิพพานได้ 1 ปี ก็เรียกว่า พ.ศ. 1 การเปลี่ยน ศักราชจาก ร.ศ. มาเป็น พ.ศ. ตรงกับปี พ.ศ. 2456 หรือ ร.ศ.131 ร.ศ. เริ่มใช้ตั้งแต่..... ..ถึงสมัย.....
ตั้งกรุงรัตนโกสินทร์ ถึงรัชกาลที่ 6	2.10.6 พ.ศ. เริ่มใช้ในสมัย.....
รัชกาลที่ 6	2.10.7 เมื่อพระพุทธองค์เข้าปรินิพพานได้ 1 ปี เท่ากับ ปี พ.ศ.....
1	2.10.8 เมื่อรัชกาลที่ 6 เปลี่ยนศักราชจาก ร.ศ.มาใช้เป็น พ.ศ. ตรงกับ พ.ศ.....หรือ ร.ศ.....

2456 131	2.10.9 รัชกาลที่ 6 ทรงเลิกใช้ศักราชเก่าคือ..... แล้วหันมาใช้.....ย่อมาจาก.....เริ่มค้นใช้ เมื่อ.....ขณะที่เปลี่ยนตรงกับปี พ.ศ.
ร.ศ., พ.ศ. พุทธศักราช, พระพุทธรูป ปริณิพพาน, 2456	2.10.10 การเปลี่ยนแปลงการใช้ศักราชของรัชกาลที่ 6 นั้น พระองค์ได้ทรงเปลี่ยนแปลงศักราชคือ.....
ทรงเลิกใช้ศักราช เก่าคือ ร.ศ. ซึ่ง ย่อมาจากรัตนโกสินทร์ ศักราชเปลี่ยนเป็น พ.ศ. ย่อมาจาก พุทธศักราชในปี พ.ศ. 2456 ตรงกับ ปีร.ศ. 131	2.11 <u>การใช้นามสกุล</u> 2.11.1 ในสมัยโบราณคนไทยยังไม่มีนามสกุลใช้ จะเรียกใคร ก็จะใช้ชื่ออย่างเดียว เช่น นายคำ นายมา หรือนายขาว เป็นต้น ซึ่งทำให้ไม่สามารถจะระบุตัวบุคคลได้ชัดเจนลงไป เพราะชื่อคนมีซ้ำ กันอยู่เสมอ รัชกาลที่ 6 ได้ทรงตราพระราชบัญญัตินามสกุลขึ้นใช้ ให้ทุกคนมีนามสกุลต่อท้ายชื่อของตนเอง ซึ่งก่อให้เกิดผลคือ คือ 1. สามารถเรียกชื่อบุคคลได้ชัดเจน 2. ช่วยให้คนเท่าเทียมกันรักษาชื่อเสียงวงศ์สกุล คนไทยเริ่มมีนามสกุลใช้เป็นครั้งแรกในสมัย.....
รัชกาลที่ 6	2.11.2 รัชกาลที่ 6 ทรงตราพระราชบัญญัตินามสกุล ทำให้ คนไทยเริ่มใช้.....

นามสกุล 2.11.3 คนไทยเริ่มใช้นามสกุล'เมื่อมีการออก.....
.....

พระราชบัญญัติ 2.11.4 นายมาเริ่มใช้นามสกุลเมื่อรัชกาลที่ 6 ทรงออก
นามสกุล กฎหมายคือ.....

พระราชบัญญัติ 2.11.5 เมื่อคนไทยใช้แล้วทำให้สามารถระบุตัวบุคคลได้
นามสกุล ชัดเจน ซึ่งเป็นผลดีของ.....

การมีนามสกุล 2.11.6 ผลดีประการแรกของการมีนามสกุลคือ.....
.....

ระบุตัวบุคคลได้ 2.11.7 นายมาไม่กล้าทำความผิดเพราะกลัวเสียชื่อเสียง
ชัดเจนลงไป ของวงศ์สกุลตัวเอง เป็นผลดีของ.....

การมีนามสกุล 2.11.8 การช่วยให้คนทำความดี เพื่อรักษาชื่อเสียงของ
วงศ์สกุล เป็นผลดีของประการที่ 2 ของ.....

การมีนามสกุล 2.11.9 ผลดีประการที่ 2 ของการมีนามสกุลคือ.....
.....

ช่วยให้คนทาคความคิ เพื่อรักษาชื่อเสียง ของวงศ์สกุล	2.11.10 ประเทศไทยเรีบไ้ช้นามสกุลในสมัย..... โดยออกกฎหมายคือ.....ซึ่งก่อให้เกิดผลคิ ประการคือ 1..... 2.....
รัชกาลที่ 6 พระราชบัญญัติ นามสกุล 2 ประการ 1. ระบุดำบุคคละไค จักเจน 2. ช่วยให้คนทาคความคิ เพื่อรักษาชื่อเสียง ของวงศ์สกุล	3. <u>เหตุการณ์เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ</u> (กรอบพิเศษ) ในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นระยะที่ประเทศไทยได้เข้าไป เกี่ยวข้องกับต่างประเทศอยู่เสมอ การเข้าไปเกี่ยวข้องกับต่าง- ประเทศที่สำคัญมีอยู่ 2 ประการคือ 1. การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 2. การแก้ไขสนธิสัญญากับประเทศยุโรป เหตุการณ์ทั้ง 2 ประการนี้ แสดงให้เห็นความปรีชา สามารถของรัชกาลที่ 6 อย่างยิ่ง ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนต่อไป
	3.1 <u>การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1</u> 3.1.1 ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้เกิดสงครามโลกครั้งใหญ่ ขึ้นในโลก เราเรียกว่าสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นสงครามที่ ประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลกได้เข้ามามีส่วนร่วมในสงครามด้วย ซึ่งเราสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ฝ่ายคือ 1. ฝ่ายสัมพันธมิตร ได้แก่ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย เป็นต้น 2. ฝ่ายมหาอำนาจกลาง ได้แก่ เยอรมนี ออสเตรีย ฮังการี เป็นต้น ในสมัยรัชกาลที่ 6 เกิดสงครามครั้งใหญ่คือ.....

สงครามโลก ครั้งที่ 1	3.1.2 สงครามครั้งแรกที่ประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลกเข้าไปมีส่วนร่วมในการสงครามด้วยคือ.....
สงครามโลก ครั้งที่ 1	3.1.3 ประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการสงครามด้วยนั้นแบ่งออกเป็น.....ฝ่าย
2	3.1.4 อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย อยู่ฝ่าย.....
สัมพันธมิตร	3.1.5 ฝ่ายเยอรมัน ออสเตรีย ฮังการี อยู่ฝ่าย.....
มหาอำนาจกลาง	3.1.6 ในสมัยรัชกาลที่ 6 เกิดสงครามครั้งใหญ่คือ ประเทศที่เข้าร่วมสงครามแบ่งออกเป็น ฝ่ายคือ 1. ไคแก่..... 2. ไคแก่.....
สงครามโลกครั้งที่ 1 2 ฝ่าย 1. สัมพันธมิตรไคแก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย 2. มหาอำนาจกลาง ไคแก่ เยอรมนี ออสเตรีย ฮังการี	3.1.7 เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้เริ่มขึ้น ไทยวางตัวเป็นกลาง ไม่เข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ต่อมารัชกาลที่ 6 คำนึงว่า สัมพันธมิตรจะชนะ จึงเข้าร่วมรบกับฝ่ายสัมพันธมิตร โดยประกาศสงครามกับพวกมหาอำนาจกลาง เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 เมื่อประกาศสงครามแล้วก็ดำเนินการต่อสู้คือ 1. จักรวรรดิเยอรมันในประเทศไทยเป็นเชลย 2. ส่งทหารไปร่วมรบกับฝ่ายพันธมิตรที่ยุโรป เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 เริ่มเกิดขึ้นประเทศไทยวางตัว.....

เป็นกลาง	3.1.8 รัชกาลที่ 6 ไม่ไ้ทรงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเลย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไทยวางตัว.....
เป็นกลาง	3.1.9 ถูกแล้วไทยวางตัวเป็นกลาง แต่ต่อมาไ้ทรงเข้า ร่วมสงครามกับฝ่าย.....
สัมพันธมิตร	3.1.10 การที่ไทยเข้าร่วมกับอังกฤษ ฝรั่งเศส นั้น เพราะ รัชกาลที่ 6 คาคการณ์ว่า.....
สัมพันธมิตรจะชนะ	3.1.11วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 เป็นวันที่ ประเทศไทยประกาศสงครามกับฝ่าย.....
มหาอำนาจกลาง	3.1.12 ประเทศไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่อวันที่.....
20 กรกฎาคม 2460	3.1.13 ถูกแล้ววันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2460 เป็นวันที่ ไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ไทยไ้ช่วยเหลือพันธมิตรของเรา ประการแรกคือ.....
จับคนเยอรมันใน ไทยเป็นเชลย	3.1.14 นอกจากนี้ไทยยังส่งทหารเข้าร่วมรบกับพันธมิตรที่ ยุโรป เพื่อที่จะไปทำสงครามกับฝ่าย.....

มหาอำนาจกลาง	3.1.15 การทำสงครามกับฝ่ายมหาอำนาจกลาง ประการที่ 2 ของไทย ก็.....
ส่งทหารไปช่วย สัมพันธมิตรที่ ยุโรป	3.1.16 เมื่อสงครามโลกเกิดขึ้นระยะแรกไทยวางตัว..... ต่อมาได้ประกาศสงครามกับฝ่าย..... เพราะรัชกาลที่ 6 ทรงคาดการณ์ว่าฝ่าย..... ไทยประกาศสงครามเมื่อวันที่..... และเข้าไปมีส่วนร่วมในการสงครามคือ 1. 2.
เป็นกลาง, สัมพันธมิตร, สัมพันธมิตรจะ ชนะ, 22 กรกฎาคม 2460 1. จักรกษัตริย์เยอรมัน ในไทยเป็น เชลยศึก 2. ส่งทหารไปร่วมรบกับสัมพันธมิตรที่ยุโรป	3.1.17 ผลของสงครามโลกครั้งที่ 1 ฝ่ายสัมพันธมิตรเป็นผู้ชนะซึ่งทำให้เกิดผลคือไทยคือ 1. ไทยได้รับยกย่องให้มีความและสิทธิเท่าเทียมกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 2. ได้มีโอกาสแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 1 สิ้นสุดลง ฝ่ายที่ชนะสงครามคือ.....

ฝ่ายสัมพันธมิตร	3.1.18 ก่อนที่ไทยจะเข้าร่วมรบสงครามโลกครั้งที่ 1 นั้น พวกฝรั่งชาวยุโรปได้มองประเทศไทยมีฐานะต่ำกว่า จัดเป็นประเทศป่าเถื่อน เมื่อไทยเป็นฝ่ายชนะสงคราม ทำให้เกิดผลคือ ชาวต่างประเทศได้ยอมรับว่าไทยมีฐานะและสิทธิ.....
เท่าเทียมกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก	3.1.19 ผลดีของการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ประการแรกคือ.....
ได้รับยกย่องให้ มีฐานะและสิทธิเท่าเทียมกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก	3.1.20 ในสมัยรัชกาลที่ 4 และที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีฝรั่งชาติต่าง ๆ ได้เข้ามาติดการค้าขายกับประเทศไทย และได้ทาสสนธิสัญญากับไทย ซึ่งไทยได้เสียเปรียบเป็นอันมาก ไทยได้พยายามที่จะขอแก้ไขสนธิสัญญา เมื่อไทยเป็นฝ่ายชนะสงครามด้วย จึงทำให้พวกฝรั่งยอมให้ไทย.....
แก้ไขสนธิสัญญา	3.1.21 ผลดีของการเข้าร่วมสงครามประการที่ 2 คือ.....
ไทยได้มีโอกาสแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ	3.1.22 เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง ไทยเป็นฝ่าย..... จึงได้รับผลดีของการเข้าร่วมสงครามอยู่.....ประการ คือ 1. 2.

ชนะสงคราม 2 ประการ 1) ใ้รับยกย่องให้มีฐานะและสิทธิเท่าเทียมกับประเทศต่าง ๆ 2) ใ้มีโอกาสแก้ไขสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ	3.1.23 เมื่อสงครามสิ้นสุดลงไทยเป็นฝ่ายชนะสงคราม ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติยศต่อประเทศไทยมาก รัชกาลที่ 6 จึงทรงสร้างที่ระลึกในการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ก็คือวงเวียน 22 กรกฎาคม เพื่อเป็นอนุสรณ์ในวันประกาศสงคราม เพราะไทยประกาศสงครามเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2460 ไทยประกาศสงครามในวันที่.....
22 กรกฎาคม	3.1.24 สถานที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกถึงวันประกาศสงครามคือ.....
วงเวียน 22 กรกฎาคม	3.1.25 รัชกาลที่ 6 ทรงสร้างอนุสรณ์ไว้แก่คนรุ่นหลังในการเข้าร่วมสงครามโลกคือ..... สร้างขึ้นเพื่อ.....

วงเวียน 22 กรกฎ ที่ระลึก ถึงวันประกาศ สงกราบ	3.2 <u>การแก้ไขสนธิสัญญากับต่างประเทศ</u> 3.2.1 ในสมัยรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ใ้มีฝรั่ง ชาติต่าง ๆ มาติดต่อค้าขายกับไทย ในการติดต่อค้าขายใ้มี การทำสนธิสัญญากันระหว่างไทยกับฝรั่งชาติยุโรปต่าง ๆ ที่มา ค้าขาย แต่ประเทศไทยเป็นประเทศเล็กไม่มีความเจริญ อ่อนแอ ในด้านการทหาร จึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่เสมอ สนธิสัญญาที่ ไทยทำกับฝรั่งนั้นเสียเปรียบหลายประการ ที่สำคัญคือ 1. เสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต 2. มีสิทธิเก็บภาษีสินค้าเข้าใ้ไม่เกินร้อยละ 3 สนธิสัญญาไมตรีระหว่างไทยกับฝรั่งชาติต่าง ๆ นั้น ไทยเป็นฝ่าย.....
เสียเปรียบ	3.2.2 การเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขต เป็นการเสีย เปรียบประการแรกของ.....
สนธิสัญญาระหว่าง ไทยกับฝรั่งชาติ ต่าง ๆ	3.2.3 การเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตนั้นใ้แก่ การเสีย สิทธิทางด้านการศาล ซึ่งถ้าฝรั่งในไทยทะเลาะวิวาทกับคนไทย แล้วจะต้องไปขึ้นศาลของฝรั่งแทนที่จะขึ้นศาลไทย ซึ่งการเสียเปรียบ ทางด้านการศาลนี้เป็นการ เสียเปรียบประการแรกของ.....
สนธิสัญญาระหว่าง ไทยกับฝรั่งชาติ ต่าง ๆ	3.2.4 สนธิสัญญาระหว่างไทยกับฝรั่งชาติต่าง ๆ นั้นไทย เสียเปรียบประการแรกคือ.....

ไทยเสียสิทธิสภาพ นอกอาณาเขต	3.2.5 ในการที่ฝรั่งเศสนำสินค้าเข้ามาขายยังประเทศไทย นั้น คนไทยจะต้องเก็บเงินจากฝรั่ง ที่เราเรียกว่า ภาษีขาเข้า แก่ในสนธิสัญญาไทยมีสิทธิเก็บภาษีขาเข้าได้ไม่เกินร้อยละ 3 ซึ่งหมายความว่าฝรั่งนำสินค้ามาขาย 100 บาท ไทยจะเก็บเงิน ภาษีจากฝรั่งได้ไม่เกิน 3 บาท ซึ่งเป็นเงินที่น้อยมาก เป็นการ เสียเปรียบ ประการที่ 2 ของ.....
สนธิสัญญาระหว่าง ไทยกับฝรั่งเศสต่าง ๆ	3.2.6 ข้อเสียในสนธิสัญญาประการที่ 2 ของไทย คือ
ไทยมีสิทธิเก็บภาษี ขาเข้าได้ไม่เกิน ร้อยละ 3	3.2.7 สนธิสัญญาไมตรีระหว่างไทยกับฝรั่งเศสต่าง ๆ นั้น ไทยเป็นฝ่าย.....คือ 1. 2.
เสียเปรียบ 1) เสียสิทธิสภาพ นอกอาณาเขต 2) มีสิทธิเก็บภาษี ขาเข้าได้ไม่ เกินร้อยละ 3	3.2.8 เมื่อรัชกาลที่ 6 ขึ้นครองราชย์สมบัติ พระองค์ได้ ขอทำการแก้ไขสนธิสัญญากับฝรั่งเศสต่าง ๆ หลายครั้ง แต่แก้ไข ไม่ได้ เมื่อไทยเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 กับฝ่ายสัมพันธมิตร และอยู่ในฐานะผู้ชนะสงคราม ทำให้พวกฝรั่งได้ยอมให้ไทยแก้ไข สนธิสัญญา สนธิสัญญาภายหลังการแก้ไขแล้วคือ 1. ไทยมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตเต็มที่ 2. ไทยมีสิทธิเก็บภาษีขาเข้าได้โดยเสรี การที่ไทยเป็นฝ่ายชนะสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้ ฝรั่งเศสต่าง ๆ ยอมให้ไทย... ..

แก้ไขสนธิสัญญา	3.2.9 ไทยได้รับการแก้ไขสนธิสัญญาเพราะ.....
ไทยเป็นฝ่ายชนะสงคราม	3.2.10 หลังจากการที่ไทยได้แก้ไขสนธิสัญญาต่าง ๆ กับฝรั่งแล้ว ไทยได้สิทธิทางการศาลคืนมา นั่นก็ถือว่าฝรั่งในไทยทะเลาะวิวาทกับไทยแล้วจะต้องขึ้นศาลไทย ซึ่งแสดงว่าไทยมี.....
สิทธิสภาพนอกอาณาเขต	3.2.11 สนธิสัญญาที่แก้ไขแล้วประการแรกคือ.....
ไทยมีสิทธิสภาพนอกอาณาเขต	3.2.12 หลังจากแก้ไขสนธิสัญญาแล้ว ฝรั่งเข้ามาค้าขายในเมืองไทย ไทยจะเก็บภาษีเขาเข้าเท่าไรก็ได้ ซึ่งแสดงว่าไทยมีสิทธิ.....
เก็บภาษีเขาเข้าได้โดยเสรี	3.2.13 สนธิสัญญาที่แก้ไขแล้วประการที่ 2 คือ.....
มีสิทธิเก็บภาษีเขาเข้าโดยเสรี	3.2.14 รัชกาลที่ 6 สามารถแก้ไขสนธิสัญญาได้เพราะ สนธิสัญญาที่แก้ไขคือ 1. 2.

ไทยเป็นผู้ชนะสงคราม 1. มีสิทธิสภาพนอกอาณาเขต 2. มีสิทธิเก็บภาษีขาเข้าโก้โดยเสรี	3.2.15 นักเรียนได้เรียนเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 6 ผ่านไปแล้ว จะเห็นได้ว่ารัชกาลที่ 6 ได้ทำคุณงามความดีไว้แก่ประเทศชาติมากมาย และพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงเป็นนักปราชญ์ที่ยิ่งใหญ่ ทรงมีผลงานมากมาย เมื่อพระองค์สวรรคตลง ประชาชนได้ถวายพระนามของพระองค์ว่า <u>พระมหาธีรราชเจ้า</u> พระมหาธีรราชเจ้านั้นเป็นพระนามของ.....
รัชกาลที่ 6	3.2.16 การที่รัชกาลที่ 6 ได้รับพระนามว่าพระมหาธีรราชเจ้าเพราะ.....
ทรงเป็นนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่	3.2.17 เมื่อรัชกาลที่ 6 สวรรคต ประชาชนได้ถวายพระนามแก่พระองค์ว่า.....ซึ่งหมายถึง.....
พระมหาธีรราชเจ้า, พระมหากษัตริย์ที่เป็นนักปราชญ์ที่ยิ่งใหญ่	

ภาคผนวก ค
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน

ข้อสอบวิชาประวัติศาสตร์

เรื่อง เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 - 2468

คำสั่ง จงกาเครื่องหมาย...X...ลงบนคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 6 ของกรุงรัตนโกสินทร์มีพระนามว่าอย่างไร ?

- ก. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ค. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

2. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระนามเดิมว่าอย่างไร ?

- ก. เจ้าฟ้าชายวชิราลงกรณ์ ข. เจ้าฟ้าชายวชิรฤทธิ
 ค. เจ้าฟ้าชายจุฬาลงกรณ์ ง. เจ้าฟ้าชายวชิราวุธ

คำสั่งแจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 3 - 5

"ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ขึ้นครองราชสมบัติในขณะที่พระองค์ยังมีพระชนมายุ
 ไม่บรรลุนิติภาวะ จะต้องต้องมีผู้สำเร็จราชการแผ่นดินทำการบริหารราชการแผ่นดินแทน
 จนกว่าพระมหากษัตริย์จะทรงบรรลุนิติภาวะจึงจะทรงบริหารราชการแผ่นดินด้วยพระองค์เอง"

3. พระมหากษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์พระองค์ใดที่ทรงราชย์ขณะที่ทรงพระเยาว์ ?

- ก. รัชกาลที่ 4 ข. รัชกาลที่ 5
 ค. รัชกาลที่ 6 ง. รัชกาลที่ 7

4. จากข้อ 3 ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินนี้นามว่าอย่างไร?

- ก. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก ข. สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพระยุธวงษ์
 ค. สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาพิชัยญาติ ง. สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์

5. ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินหมายถึงบุคคลใด ?

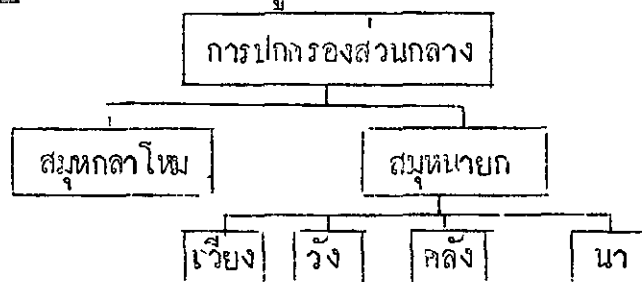
- ก. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่พระมหากษัตริย์ไว้วางพระทัย
 ข. พระมหากษัตริย์ที่สละราชสมบัติแล้ว แต่ถูกเชิญกลับมาครองราชย์
 ค. ผู้ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินแทนองค์พระมหากษัตริย์
 ง. ผู้ที่มีความรู้สูงทำหน้าที่แนะนำสั่งสอนการบริหารราชการแผ่นดินแก่องค์พระมหากษัตริย์

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6 – 9

"นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2411 เป็นต้นมา ประเทศไทยถูกคุกคามจากประเทศตะวันตก เพื่อยึดครองไทยเป็นอาณานิคม พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น ได้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศอย่างมากมายในทางต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยได้มีความเจริญทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ และป้องกันการตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศตะวันตก"

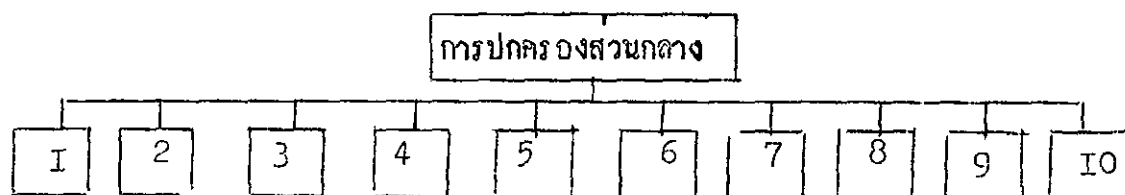
6. พระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น หมายถึงใคร ?
 - ก. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ข. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ค. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ง. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
7. ประเทศไทยในขณะนั้นต้องประสบกับอันตรายอย่างไร ?
 - ก. ตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ ข. ประเทศยุโรปกำลังจะยึดครองไทยเป็นเมืองขึ้น
 - ก. ประเทศล่าหังมากเกินไป ง. ต้องเผชิญหน้ากับประเทศตะวันตกถึงขั้นทำสงครามใหญ่
8. วิธีการใดที่เหมาะสมในการป้องกันประเทศในสมัยนั้น ?
 - ก. เตรียมทหารไว้สู้รบเมื่อถูกรุกราน ข. พัฒนาประเทศได้เจริญก้าวหน้าทุก ๆ ทาง
 - ค. ยอมตกเป็นเมืองขึ้นเพื่อรักษากินแดนไม่ให้เสียไป ง. หาพันธมิตรไว้ช่วยเหลือในเวลาเกิดสงครามเช่นเป็นมิตรกับลาวหรือกับพม่า
9. ประเทศไทยต้องเผชิญกับการรุกรานของประเทศใด ?
 - ก. อังกฤษ, ชาว ข. อินเดียน, จีน
 - ค. ฝรั่งเศส, อังกฤษ ง. อินเดียน, ฝรั่งเศส
10. ทาส หมายถึงบุคคลใด ?
 - ก. ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง
 - ข. ชาคอิสระถูกขังอยู่ในคุก
 - ก. ทำงานโดยไม่ได้เงินเดือน แต่มีอิสระในการขายที่อยู่
 - ง. ชาคเสรีภาพ, ไม่มีสิทธิในตนเองและทำงานโดยไม่ไยผลตอบแทน

คำชี้แจง ให้พิจารณาแผนภูมิ แล้วตอบคำถามข้อ 16 – 18

16. แผนภูมินี้แสดงถึงลักษณะการปกครองแบบใด ?
- ก. การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ ข. การปกครองส่วนภูมิภาคสมัยโบราณ
- ค. การปกครองส่วนกลางภายหลังการปฏิรูป ง. การปกครองส่วนภูมิภาคภายหลังการปฏิรูปการปกครอง
17. ส่วนใดแสดงส่วนการปกครองแบบจตุสดมภ์ ?
- ก. สมุหนายก ข. สมุหกลาโหม
- ค. เวียง วัง คลัง นา ง. ทั้งหมดทุกส่วน
18. จากแผนภูมินี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะการปกครองเป็นอย่างไร ?
- ก. การปกครองแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ทหาร กับพลเรือน
- ข. การปกครองแบ่งออกเป็น 6 ส่วนมีอำนาจเท่าเทียมกัน
- ค. การปกครองแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ ทหาร พลเรือน และทหารและพลเรือนผสมกันเป็นจตุสดมภ์
- ง. การปกครองแบ่งออกเป็นส่วน ๆ ตามหน้าที่รับผิดชอบ
19. อะไรคือสาเหตุของการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 ?
- ก. เหมาะสมที่จะทำการปฏิรูปแล้ว เพราะไปไกล่ปฏิรูปมานาน
- ข. บ้านเมืองเจริญขึ้นมาก แต่ส่วนราชการมีน้อยเกินไป ไม่พอที่จะบริหารราชการ
- ค. ต้องการเลียนแบบประเทศอื่น
- ง. งานบริหารในกรมต่าง ๆ ไม่ดี ทำงานล่าช้า

คำชี้แจง ให้พิจารณาแผนภูมิ แล้วตอบคำถาม ข้อ 20 - 21

1. มหาดไทย	2. กลาโหม
3. พระคลังมหาสมบัติ	4. วัง
5. นครบาล	6. ยุติธรรม
7. อธิการ	8. ท้องประเทศ
9. โยธาธิการ	10. เกษตรธิการ

20. แผนภูมินี้แสดงให้เห็นลักษณะการปกครองแบบใด ?

ก. การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณ	ข. การปกครองส่วนกลางภายหลังการปฏิรูป
ค. การปกครองส่วนภูมิภาคสมัยโบราณ	ง. การปกครองส่วนภูมิภาคภายหลังการปฏิรูป

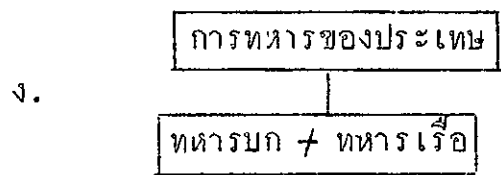
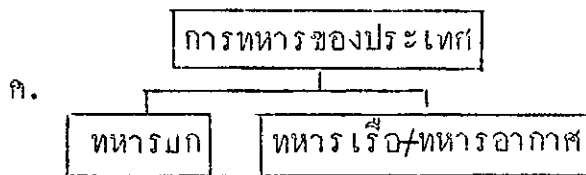
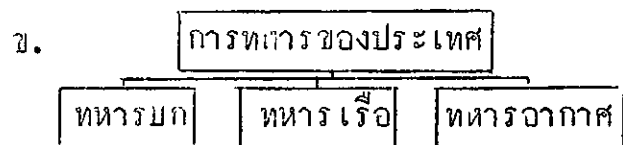
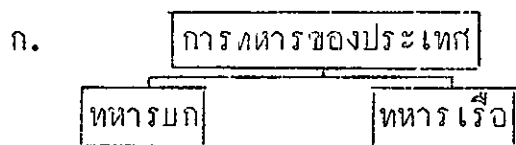
21. แผนภูมิแสดงให้เห็นเรื่องอะไร ?

ก. แบ่งส่วนและมีหน้าที่เฉพาะอย่าง	ข. แบ่งส่วนให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
ไม่คำนึงถึงหน้าที่ของแต่ละกระทรวง
ค. แต่ละกระทรวงมีอำนาจล้นกันลงมา	ง. ทุกกระทรวงมีหน้าที่เหมือนกันและอำนาจเท่ากัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 22 - 23

"การปกครองหัวเมืองต่าง ๆ ในสมัยโบราณนั้นได้แบ่งออกเป็น ส่วน
ได้แก่ หัวเมืองฝ่ายเหนือ ซึ่งทำหน้าที่ปกครองเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางเหนือ หัวเมืองปักษ์ใต้
ทำหน้าที่ปกครองหัวเมืองทางค้ำใต้ของพระนคร และหัวเมืองชายทะเลตะวันออก ปกครอง
เมืองต่าง ๆ ที่อยู่ทางชายทะเลตะวันออกของราชธานีแต่ละส่วนทำหน้าที่ปกครองหัวเมืองของ
ตัวเองและไม่ขึ้นต่อกัน"

36. "กองทัพไทยมีนายทหารที่มีความรู้ในวิชาทหารอย่างคึกเคย้ม" เป็นผลสืบเนื่องจากอะไร ?
- ได้รับอิทธิพลทางการทหารของตะวันตก
 - คนไทยได้เดินทางไปเรียนวิชาทหารจากต่างประเทศ
 - สร้างโรงเรียนฝึกหัดทหาร
 - ความเป็นชาตินักรบของคนไทย
37. การทหารในสมัยรัชกาลที่ 5 มีลักษณะอย่างไร ?

38. วาดแผนที่แสดงการรถไฟสมัยรัชกาลใด ?

- รัชกาลที่ 3
- รัชกาลที่ 4
- รัชกาลที่ 5
- รัชกาลที่ 6

39. ทางรถไฟสายแรกเส้นทางจากกรุงเทพฯ - จังหวัดใด ?

- อุตรดิตถ์
- อยุธยา
- เชียงใหม่
- พิษณุโลก

1,

52. ถ้าไทยไม่เสียดินแดนในปัจจุบัน ทิศตะวันออกของไทยจะมีอาณาเขตเท่าใด ?
 ก. เท่ากับรวมเอา เขมร ลาว เวียดนาม ข. เท่ากับปัจจุบัน
 ค. อาณาเขตไทยรวมกับลาว ง. อาณาเขตไทยรวมกับเขมรและลาว
53. ในระยะแรกของสงครามโลกครั้งที่ 1 ไทยได้ปฏิบัติอย่างไร ?
 ก. เข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร ข. เข้าร่วมกับฝ่ายมหาอำนาจกลาง
 ค. วางตัวเป็นกลาง ง. เข้าร่วมทั้ง 2 ฝ่ายเมื่อไทยได้ประโยชน์
54. การเข้าร่วมสงคราม ไทยได้ช่วยเหลือประเทศพันธมิตรอย่างไร ?
 ก. ส่งเงินไปช่วย 100 ล้านบาท ข. ส่งทหารไปร่วมรบที่ยุโรป
 ค. ส่งเสบียงไปช่วยอย่างมากมาย ง. ช่วยฝึกทหารให้ฝ่ายพันธมิตร
55. การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 เกิดผลดีกับประเทศไทยอย่างไร ?
 ก. ไทยได้รับยกย่องเป็นมหาอำนาจ ข. ได้รับเชิญเข้าร่วมองค์การสหประชาชาติ
 ค. มีโอกาสแกสนธิสัญญาที่เสียเปรียบ ง. ประเทศยุโรปยอมรับความสามารถทหารไทย

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 56 – 59

"ประเทศยุโรปที่เข้ามาติดต่อกับชายกับไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 5 ได้ทำสนธิสัญญาไมตรี โดยมีใจความสำคัญหลายประการ เช่น ให้ไทยเก็บภาษีสินค้าเข้าได้ไม่เกินร้อยละ 3 เป็นต้น "

56. ไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและสัญญานี้ไม่มีกำหนดสิ้นสุด ?
 ก. ประเทศยุโรปได้พยายามช่วยเหลือไทยอย่างค้ำประกัน
 ข. เป็นสนธิสัญญาที่เหมาะสมเท่าเทียมกัน
 ค. ไทยเสียเปรียบด้านการค้าและการศาล
 ง. ไทยเสียเปรียบเพราะไม่สามารถบังคับประเทศยุโรปให้มาค้าขายมากขึ้นได้

(140)

ภาคผนวก ง
การวิเคราะห์ภารกิจ (Task Analysis)

เหตุการณ์สำคัญตั้งแต่ พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2468

จุดมุ่งหมายทั่วไป (General Objective)

1. เกิดปัญญาธรรม (Cognitive Domain)
2. เกิดคุณธรรม (Affective Domain)
3. เกิดจริยธรรม (Psychomotor Domain)

จุดมุ่งหมายเฉพาะวิชา (Course Objective)

1. รู้ความจริง (Fact)
 - 1.1 รู้พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 1.2 รู้เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2453
 - 1.2.1 เหตุการณ์ภายในประเทศ
 - งานการปกครอง
 - งานการเลิกลา
 - งานการศึกษา
 - งานการศาล
 - งานการทหาร
 - งานการคมนาคม
 - 1.2.2 เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ
 - การเสด็จไปต่างประเทศ
 - การเสียดินแดนให้กับอังกฤษและฝรั่งเศส
 - 1.3 รู้พระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 1.4 รู้เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2453 – พ.ศ. 2468
 - 1.4.1 เหตุการณ์ภายในประเทศ
 - งานการปกครอง
 - งานการศึกษา

- ด้านการศาลและกฎหมาย
- ด้านการทหาร
- การตั้งอุตสาหกรรม
- การสร้างความรู้สึกราชาตินิยม
- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านการคมนาคม
- การใช้นามสกุล
- การใช้ธงชาติ
- การเปลี่ยนแปลงการนับศักราช

1.4.2 เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ

- การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง
- การแก้ไขสนธิสัญญากับต่างประเทศ

2. ให้เกิดความศึกรวบออก (Concept)

- 2.1 ให้นักเรียนเข้าใจลักษณะการปฏิรูปในสมัยรัชกาลที่ 5
- 2.2 ให้นักเรียนเข้าใจสภาพการณ์ก่อนและหลังการปฏิรูปในรัชกาลที่ 5
- 2.3 ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการปฏิรูป
- 2.4 ให้นักเรียนเข้าใจความแตกต่างของสภาพการณ์ในรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6
- 2.5 ให้นักเรียนเข้าใจเป้าหมายและวิธีการดำเนินนโยบายต่างๆ ในสมัย
พ.ศ. 2411 - พ.ศ. 2468

3. ให้นักเรียนเกิดทักษะในการใช้ความคิดวิพากษ์วิจารณ์ (Critical Skill)

- 3.1 นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2411 - พ.ศ. 2468
- 3.2 นักเรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2411 - พ.ศ. 2468

- 3.3 นักเรียนสามารถสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผลและสามารถนำไปใช้กับเหตุการณ์อื่นได้
4. ต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะในขั้นอื่น
 - 4.1 เกิดทักษะในการเขียนแผนภูมิ
 - 4.2 เกิดทักษะในการเขียนแผนที่
5. ต้องการให้นักเรียนเกิดทัศนคติใหม่ที่เป็นประโยชน์ (Attitude Change)
 - 5.1 ให้เกิดความเชื่อว่า เหตุการณ์ต่าง ๆ ต้องมีการเปลี่ยนแปลง
 - 5.2 ให้มีความเชื่อว่า เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีเหตุผล
 - 5.3 มีความเชื่อว่า มีสาเหตุหลายประการที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 - 5.4 สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้
 - 5.5 มีขั้นตอนกรรมในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว
6. มีความสนใจอยากรู้อยากเห็น (Interest and Awareness)
 - 6.1 สนใจและอยากรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อตัวเรา
 - 6.2 มีความสนใจที่จะนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาคืออื่น ๆ ที่เกิดขึ้น
7. มีความพอใจ (Appreciation)
 - 7.1 มีความพอใจที่จะศึกษางานของรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 เพิ่มขึ้น
 - 7.2 พอใจที่จะศึกษาปัญหาและเหตุการณ์อื่น ๆ มากขึ้น

แจกแจงเนื้อหา (Course Descriptive)

- ตอนที่ 1 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2453)
1. พระราชประวัติของรัชกาลที่ 5
 2. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5
 - 2.1 เหตุการณ์ภายในประเทศ
 - การปกครอง

- การเลิกทาส
- การศึกษา
- การศาลและกฎหมาย
- การทหาร
- การคมนาคม

2.1 เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ

- การเสด็จไปต่างประเทศ
- การเสียดินแดนให้กับอังกฤษและฝรั่งเศส

ตอนที่ 2 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2453 - พ.ศ. 2468)

1. พระราชประวัติของรัชกาลที่ 6

2. เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6

2.1 เหตุการณ์ภายในประเทศ

- การปกครอง
- การศึกษา
- การศาลและกฎหมาย
- การตั้งคุรุสภา
- การสร้างความรู้รักสามัคคี
- การเศรษฐกิจ
- การคมนาคม
- การใช้นามสกุล
- การใช้ธงชาติ
- การเปลี่ยนแปลงการนับถักราช

2.2 เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ

- การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง
- การแก้ไขสนธิสัญญากับต่างประเทศ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)

ตอนที่ 1 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411 - พ.ศ.2453)

- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกพระนามของพระราชบิดาและพระราชมารดาของรัชกาลที่ 5 ได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุพระนามเดิมของรัชกาลที่ 5 ได้ถูกต้อง
- นักเรียน 80 % สามารถระบุชื่อผู้สำเร็จราชการในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกจุดมุ่งหมายของการปรับปรุงประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้อย่างน้อย 2 จุดมุ่งหมาย
- เมื่อครูกำหนดลักษณะและความเป็นอยู่ของบุคคลมาให้ นักเรียน 80 % สามารถจำแนกได้ว่าบุคคลใดเป็นทาสและเป็นทาสชนิดใดได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุสาเหตุของการเลิกทาสได้อย่างน้อย 2 สาเหตุ
- เมื่อครูกำหนดวิธีการของการเลิกทาสให้ นักเรียน 80 % สามารถลำดับวิธีการที่เชื่อก่อนและหลังได้ถูกต้อง
- เมื่อครูกำหนดสภาพการณ์ก่อนและหลังการเลิกทาสให้ นักเรียน 80 % สามารถจำแนกสภาพการณ์ก่อนและหลังได้ถูกต้อง
- เมื่อครูกำหนดส่วนการปกครองในสมัยโบราณมาให้ นักเรียน 70 % สามารถเขียนแผนภูมิแสดงรูปแบบการปกครองสมัยโบราณได้ถูกต้อง
- นักเรียน 80 % สามารถระบุสาเหตุของการปฏิรูปการปกครองส่วนกลางได้อย่างน้อย 2 สาเหตุ
- เมื่อเรียนเรื่องการปฏิรูปการปกครองส่วนกลางจบแล้ว นักเรียน 80 % สามารถเขียนแผนภูมิแสดงการปกครองส่วนกลางภายหลังการปฏิรูปได้ถูกต้อง
- เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียน 80 % สามารถเขียนแผนภูมิแสดงรูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาคสมัยโบราณได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- เมื่อครูบรรยายชื่อจังหวัดต่าง ๆ ให้ 20 ชื่อ นักเรียน 90 % สามารถจำแนกได้ว่าจังหวัดใดอยู่ในส่วนการปกครองส่วนภูมิภาคส่วนใด

- นักเรียน 90 % สามารถระบุสาเหตุสำคัญที่สุดของการปฏิบัติการปกครองส่วนภูมิภาคได้ถูกต้อง
- นักเรียน 80 % สามารถเขียนแผนภูมิแสดงการปกครองส่วนภูมิภาคสมัยหลังการปฏิบัติการปกครองได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- เมื่อครูกำหนดสภาพการณ์เกี่ยวกับการปกครองให้ นักเรียน 90 % สามารถจำแนกสภาพการณ์ก่อนและหลังการปฏิบัติได้ถูกต้อง
- นักเรียน 80 % สามารถระบุสภาพการณ์เกี่ยวกับการศึกษาในสมัยโบราณได้ถูกต้องโดยไม่ต้องเปิดตำรา
- นักเรียน 80 % สามารถระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดของการปฏิบัติการศึกษาได้
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกวิธีการปฏิบัติการศึกษาของรัชกาลที่ 5 ได้ อย่างน้อย 2 วิธี
- เมื่อครูกำหนดสภาพการณ์ทางด้านการศึกษาให้ นักเรียน 80 % สามารถระบุสภาพการณ์ก่อนและหลังการปฏิบัติได้ถูกต้อง
- นักเรียน 80 % สามารถระบุลักษณะการศาลในสมัยโบราณได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- นักเรียน 90 % สามารถระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดของการปฏิบัติการศาลของรัชกาลที่ 5 ได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกวิธีการปฏิบัติการศาลของรัชกาลที่ 5 ได้ อย่างน้อย 2 วิธี
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกชื่อกฎหมายที่ใช้ในสมัยโบราณได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกวิธีการการปฏิรูปกฎหมายของรัชกาลที่ 5 ได้ ถูกต้องอย่างน้อย 2 วิธี
- เมื่อเรียนเรื่องการปฏิบัติการศาลและกฎหมายจบแล้ว นักเรียน 90 % สามารถจำแนกสภาพการณ์ก่อนและหลังการปฏิบัติได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- นักเรียน 80 % สามารถบอกสภาพการณ์ของการทหารในสมัยโบราณได้ถูกต้อง

- นักเรียน 80 % สามารถระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการปฏิรูปการทหารได้ถูกต้อง
- เมื่อเรียนเรื่องการปฏิรูปการทหารจบแล้ว นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุวิธีการปฏิรูปการทหารของรัชกาลที่ 5 ได้อย่างน้อย 3 วิธี
- เมื่อเรียนเรื่องการปฏิรูปการทหารจบแล้ว นักเรียน 90 % สามารถจำแนกสภาพการณ์ก่อนและหลังการปฏิรูปการทหารได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกสภาพการณ์ทางการเมืองภายในสมัยโบราณได้ถูกต้อง
- เมื่อเรียนเรื่องการกษัตริย์แล้ว นักเรียน 80 % สามารถเขียนแผนภูมิแสดงการรื้อฟื้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุชื่อถนนที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้อย่างน้อย 2 ชื่อ
- นักเรียน 80 % สามารถบอกเส้นทางของสายโทรเลขสายแรกของไทยได้ถูกต้องโดยไม่เปิดตำรา
- เมื่อกรู้นำแผนที่โลกมาให้ดู นักเรียนสามารถระบุประเทศที่รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกผลดีของการเสด็จประพาสต่างประเทศได้ อย่างน้อย 2 ประการ
- เมื่อกรูนำแผนที่ทวีปเอเชียมาให้ดู นักเรียน 90 % สามารถชี้ได้ว่าดินแดนส่วนใดของไทยเสียให้อังกฤษและฝรั่งเศสได้ถูกต้อง
- นักเรียนสามารถบอกได้ว่าดินแดนส่วนใดของไทยเสียให้กับฝรั่งเศสที่สำคัญที่สุด
- เมื่อเรียนเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 จบแล้ว นักเรียน 70 % เตรียมใจไปถวายบังคมในวันขึ้นครองราช
- นักเรียน 70 % อ่านหนังสือประวัติศาสตร์เกี่ยวกับรัชกาลที่ 5 เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2453 – พ.ศ. 2468

- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกพระนามพระราชบิดาและพระราชมารดาของรัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกพระนามเดิมของรัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- นักเรียน 90 % สามารถระบุความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- นักเรียน 90 % สามารถระบุความแตกต่างทางการเมืองการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 กับรัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- เมื่อเรียนจบแล้ว นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุผลงานในด้านการศาลและกฎหมายของรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อย 1 ประการ
- เมื่อเรียนเรื่องการทหารจบแล้ว นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกผลงานทางการเมืองการทหารของรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อย 2 ประการ
- นักเรียน 80 % สามารถกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของรัชกาลที่ 6 ได้โดยไม่เปิดตำรา
- เมื่อครูถามถึงข้อความให้ นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกได้ว่าความรู้สึกใดเป็นความรู้สึกชาตินิยมได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุสาเหตุของการสร้างความรู้สึกชาตินิยมได้ อย่างน้อย 2 ประการ
- เมื่อเรียนจบแล้ว นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุวิธีการสร้างความรู้สึกชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อย 2 วิธี
- นักเรียน 90 % สามารถบอกความแตกต่างของลักษณะและวัตถุประสงค์ของเสือป่าและลูกเสือได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบรรยายขอบพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับการสร้างความรู้สึกชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อย 2 ข้อ
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุผลงานในด้านการคมนาคมในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อย 2 ประการ

- นักเรียน 80 % สามารถชี้แผนที่แสดงการขยายตัวของ การรถไฟในสมัย รัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- เมื่อเรียนเรื่องเศรษฐกิจในสมัยรัชกาลที่ 6 จบแล้ว นักเรียนสามารถบอก ผลงานของรัชกาลที่ 6 ทางด้านเศรษฐกิจอย่างน้อย 2 ประการ
- นักเรียน 90 % สามารถระบุผลงานทางด้านการศึกษาของรัชกาลที่ 6 ได้อย่างน้อยหนึ่งอย่าง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุความแตกต่างของชนชาติไทยในสมัยโบราณ กับชนชาติไทยในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้ถูกต้อง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุผลดีของการมีนามสกุลได้อย่างน้อย 2 ประการ
- เมื่อครูกำหนดรายชื่อประเทศต่าง ๆ 7 ประเทศ นักเรียนสามารถ
 - จำแนกได้ว่าประเทศใดอยู่ฝ่ายสัมพันธมิตรหรือฝ่ายมหาอำนาจกลาง
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกได้ว่า เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่หนึ่งไทย วางตัวอย่างไรในระยะแรก และเมื่อไทยเข้าสงครามเข้ากับฝ่ายใด
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุผลดีของการเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่หนึ่งได้ อย่างน้อย 2 ประการ
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถบอกผลเสียของการทำสัญญากับฝรั่งได้อย่างน้อย 2 ประการ
- นักเรียน 90 % สามารถจำแนกความแตกต่างของสนธิสัญญากับต่างประเทศ ก่อนและหลังการแก้ไขสนธิสัญญาแล้ว
- นักเรียน 70 % ติดตามอ่านผลงานของรัชกาลที่ 6 มากขึ้น
- เมื่อเรียนเรื่องเหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 แล้ว นักเรียน 60 % เค็มใจสมัคร เป็นลูกเสือ
- นักเรียนทั้งชั้นสามารถระบุความหมายของคำว่า ระบมหาธีรราชเจ้าได้ถูกต้อง

คำถามเกณฑ์ (Test Item)

- ตอนที่ 1 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ. 2411 – พ.ศ. 2453
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ เป็นโอรสของใคร ?
 - รัชกาลที่ 5 มีพระนามเดิมว่าอย่างไร ?
 - ผู้สำเร็จราชการในสมัยรัชกาลที่ 5 มีนามว่าอย่างไร ?
 - จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 คืออะไร ?
 - ทาสหมายถึงความว่าอย่างไร ?
 - ทาสมีกี่ชนิด ? อะไรบ้าง ?
 - สาเหตุของการเลิกทาสคืออะไร ?
 - สภาพการณ์ภายหลังการเลิกทาสเป็นอย่างไร ?
 - การปกครองส่วนกลางสมัยโบราณมีลักษณะอย่างไร ?
 - การปกครองส่วนกลางภายหลังการปฏิรูปแบ่งออกเป็นกี่กระทรวง ? ทำหน้าที่อย่างไร ?
 - การปกครองส่วนภูมิภาคสมัยโบราณแบ่งออกเป็นกี่ส่วน ? อะไรบ้าง ?
 - การศึกษาของไทยสมัยโบราณมีสภาพเป็นอย่างไร ? อธิบาย
 - สาเหตุของการปฏิรูปการศึกษาของไทยคืออะไร ?
 - รัชกาลที่ 5 ทรงวางรากฐานทางการศึกษาอย่างไร ? ยกตัวอย่างมา 2 ประการ
 - การศึกษาก่อนและหลังการปฏิรูปเป็นอย่างไร ? แตกต่างกันอย่างใด ?
 - สภาพการณ์ทางการศาลก่อนการปฏิรูปเป็นอย่างไร ? อธิบาย
 - กฎหมายที่ใช้ในสมัยอยุธยาใช้ชื่อว่าอะไร ?
 - กฎหมายภายหลังการปฏิรูปมีลักษณะอย่างไร ?
 - วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการทหารคืออะไร ?
 - รัชกาลที่ 5 ทรงทำการปฏิรูปการทหารอย่างไรบ้าง ? ยกตัวอย่างมา 2 ประการ
 - การคมนาคมในสมัยโบราณมีกี่เส้นทาง ? อะไรบ้าง ?
 - รัชกาลที่ 5 ทรงสร้างทางรถไฟทั้งหมดกี่สาย ? อะไรบ้าง ?
 - ไทยมีโทรเลขใช้ครั้งแรกในสมัยใด ? จากจังหวัดใดถึงจังหวัดใด ?

- รัชกาลที่ 5 เสด็จต่างประเทศกี่ครั้ง ? ประเทศอะไรบ้าง ?
- ไทยเสียดินแดนให้ประเทศยุโรปกี่ครั้ง ? อะไรบ้าง ?
- การเสียดินแดนครั้งสำคัญที่สุดคือดินแดนอะไร ? มีสาเหตุอย่างไร ?
- พระปิยมหาราชคือใคร ? มีความหมายอย่างไร ?

ตอนที่

2 เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2453 - พ.ศ. 2468

- รัชกาลที่ 6 เป็นโอรสของใคร ?
- รัชกาลที่ 6 มีพระนามเดิมว่าอะไร ?
- เมื่อรัชกาลที่ 6 สวรรคตทรงได้รับสมญานามว่าอะไร ?
- การปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 6 แบ่งออกเป็นกี่ส่วน ? อะไรบ้าง ?
- เนติบัณฑิตยสภาคืออะไร ? มีหน้าที่อย่างไร ?
- การทหารในสมัยรัชกาลที่ 6 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ? บอกมา 2 ประการ
- คุณลักษณะคืออะไร ? มีวัตถุประสงค์อย่างไร ?
- ชาตินิยมคืออะไร ? มีสาเหตุในการสร้างอย่างไร ?
- การสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 มีวิธีใด ? บอกมา 2 ประการ
- เสือป่าและลูกเสือมีวัตถุประสงค์อย่างไร ? แตกต่างกันอย่างไร ?
- บทพระราชนิพนธ์ที่เกี่ยวกับการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมของรัชกาลที่ 6 มีอะไรบ้าง ? ยกตัวอย่างมา 3 ชื่อ
- ผลงานทางด้านการคมนาคมของรัชกาลที่ 6 มีอะไรบ้างบอกมา 2 ประการ
- พระราชบัญญัติประถมศึกษาคืออะไร ? มีวัตถุประสงค์อย่างไร ?
- ขงชาตินิยมปัจจุบันคืออะไร ? มีลักษณะอย่างไร ?
- ผลคือนามสกุลมีอะไรบ้าง ? บอกมา 2 ประการ
- สงครามโลกครั้งที่หนึ่งไทยอยู่ฝ่ายใด ?
- สภาพการณ์ภายหลังการแก้ไขสนธิสัญญากับต่างประเทศเป็นอย่างไร ?